ДУ «МІНСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ А. С. ПУШКІНА»

БІБЛІЯТЭКІ МІНШЧЫНЫ Ў 2022 ГОДЗЕ: АГЛЯД ДЗЕЙНАСЦІ

МІНСК
2023

УДК 02
ББК 78.3(4Беі)

Складальнікі: Т. А. Лаўрык, К. Д. Вярхоўская,
В. М. Гіль, П. А. Усцінаў, І. У. Ганчарова,
Н. П. Гарадзецкая

Карэктура тэксту: Н. П. Гарадзецкая

Адказны за выпуск: Т. А. Лаўрык

Бібліятэкі Міншчыны ў 2022 годзе: агляд дзейнасці / ДУ «Мінская абласная бібліятэка імя А. С. Пушкіна» ; [складальнікі: Т. А. Лаўрык [і інш.] – Мінск, 2023. – 111 с.

У штогадовым выданні прадстаўлены агляд дзейнасці публічных бібліятэк сістэмы Міністэрства культуры ў Минскай вобласці за 2022 год.

Выданне прызначана для бібліятэчных работнікаў, спецыялістаў у галіне інфармацыйных тэхналогій, кіраўнікоў органаў кіравання культурай, а таксама для тых, хто цікавіцца развіццём бібліятэчнай справы ў вобласці.

ЗМЕСТ

Лаўрык Т. А. Арганізацыя бібліятэчнага абслугоўвання насельніцтва..4

Вярхоўская К. Д. Змест і арганізацыя работы з чытачамі......7

Лаўрык. Т. А. Бібліятэчнае абслугоўванне людзей з абмежаванымі магчымасцямі 38

Лаўрык Т. А. Работа бібліятэк у рамках Года гістарычнай памяці 40

Усцінаў П. А. Інфармацыйна-бібліяграфічнае абслугоўванне...45

Гіль В. М. Камплектаванне і арганізацыя адзінага фонду 60

Лаўрык Т. А. Метадычная дзейнасць.....................................62

ДАДАТКІ 71

Арганізацыя бібліятэчнага абслугоўвання насельніцтва

На 31.12.2022 сетку публічных бібліятэк Мінскай вобласці складаюць **400 бібліятэк:** абласная бібліятэка, 22 цэнтральныя раённыя і 1 гарадская.

На працягу 2022 г. сетка **скарацілася на 33 адзінкі.** З улікам канкрэтнай дэмаграфічнай сітуацыі ў зоне культурнага абслугоўвання, запатрабаванасці насельніцтвам паслуг у сферы культуры зачыненыя 13 гарадскіх і сельскіх бібліятэк (Вілейскі, Клецкі, Капыльскі, Любанскі, Мядзельскі, Салігорскі раёны); рэарганізаваны 14 сельскіх бібліятэк у клубы-бібліятэкі (Бярэзінскі, Вілейскі, Капыльскі, Лагойскі, Нясвіжскі, Старадарожскі, Уздзенскі раёны); 5 дзіцячых бібліятэк (Бярэзінскі, Маладзечанскі, Мядзельскі, Стаўбцоўскі, Уздзенскі раёны); 1 гарадскі філіял аб'яднаны з раённымі цэнтральнымі бібліятэкамі (Вілейскі раён) (Дадатак 1).

На 31.12.2022 абслугоўванне аддаленых ад стацыянарных устаноў культуры маланаселеных пунктаў ажыццяўлялі **18 бібліёбусаў** (13 – бібліёбусаў знаходзіцца на балансе бібліятэк, 5 – транспартных сродкаў, якія выдзяляюцца іншымі ўстановамі для пазастацыянарнага абслугоўвання; дадатак 2), **194 бібліятэчных пунктаў**. Комплекснае прадастаўленне культурных паслуг насельніцтву ажыццяўляюць **42 бібліятэкі-клуба**. Адной з формаў комплекснага вырашэння сацыяльных, культурных і адукацыйных задач у жыцці сельскага насельніцтва застаецца функцыянаванне **145 інтэграваных** сельскіх публічных і школьных бібліятэк (з іх 7 бібліятэк сістэмы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь).

Паслугамі публічных бібліятэк вобласці ў 2022 годзе з адзіным фондам **5 555,5 тыс.** дакументаў карысталіся **386,7 тыс. чалавек**. Колькасць наведванняў бібліятэк у 2022 годзе склала **4 775 тыс.** (у тым ліку віртуальных – **725,2**), у 2021 годзе – **4 364,4** (у тым ліку віртуальных – **628,3)** (Дадатак 3).

Па стане на 01.01.2023 года адзіны фонд публічных бібліятэк Мінскай вобласці ўключае **6 148** тыс. экзэмпляраў дакументаў. Асноўную частку бібліятэчнага фонду складаюць выданні на папяровых носьбітах – **99,1%**. За 2022 год у бібліятэкі вобласці паступіла **241,9 тыс.** экзэмпляраў дакументаў. За 2022 год паказчык абнаўлення фондаў бібліятэк склаў **3,9%**, за 2021 год – **3,7%**.

Даручэннем Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 17 кастрычніка 2016 г. прадпісана накіроўваць на камплектаванне фондаў бібліятэк сістэмы Міністэрства культуры не менш як 12 % сродкаў ад сумы бюджэтнага фінансавання на ўтрыманне ўказаных устаноў.

У 2022 годзе на ўтрыманне публічных бібліятэк з бюджэту вобласці было накіравана 22 751 032,60 рублёў. Выдаткі на камплектаванне бібліятэчных фондаў склалі **2 785 451,28 рублёў**, з іх на набыццё дакументаў **1 329 175,14 рублёў** (47,7%), на набыццё электронных рэсурсаў або правоў доступу да іх – **58.329,58 рублёў** (2,1%), на падпіску перыядычных выданняў – **1 397 946,56 рублёў** (50,2%).

Такім чынам, удзельная вага сродкаў, накіраваных на камплектаванне фондаў публічных бібліятэк за 2022 год, у сярэднім па вобласці склала **12,8%** (абласная бібліятэка – **12,1%**, бібліятэкі раёнаў і г. Жодзіна – **12,8%**).

Неабходнай умовай для паляпшэння якасці бібліятэчных фондаў з'яўляецца своечасовае выяўленне і выключэнне састарэлых па зместу, зношаных і дублетных дакументаў. За 2022 год з фондаў публічных бібліятэк вобласці было выключана **471,7** экзэмпляра дакументаў.

У межах выдзеленых бюджэтных сродкаў на камплектаванне фондаў бібліятэкамі ажыццяўлялася закупка сацыяльна значных выданняў. За 2022 год на гэтыя мэты накіравана **323 035,61 рублёў** або **24,3%** ад сумы закупкі кніжных выданняў. Усяго набыта **24 825 экзэмпляраў** сацыяльна значных выданняў у адпаведнасці з «Тематическим планом выпуска социально значимых изданий» і «Рекомендаций для закупки публичными

библиотека и библиотеками учреждений образования», зацверджаным Міністэрствам інфармацыі.

Забяспечана 100-працэнтная камп'ютарызацыя бібліятэк з падключэннем іх да глабальнай камп'ютарнай сеткі Інтэрнэт. Парк камп'ютарнай тэхнікі складае **1156** камп'ютараў, з іх былыя ў эксплуатацыі звыш 10 гадоў – **525** адзінак (45,4%), 5-10 гадоў – **443** адзінкі (38,3%), да 5 гадоў – **188** адзінак (16,3%). У 2022 годзе быў набыты **71** камп'ютар наступнымі раёнамі: Бярэзінскім, Вілейскім, Дзяржынскім, Клецкім, Любанскім, Мінскім, Маладзечанскім, Нясвіжскім, Старадарожскім, Стаўбцоўскім, Чэрвеньскім, а таксама абласной бібліятэкай (Дадатак 4).

Усяго па вобласці **выхад у глабальную сетку і электронную пошту маюць 400 бібліятэк – 100%** ад агульнай колькасці.

На базе публічных бібліятэк Мінскай вобласці ў 2022 годзе дзейнічала **599** клубаў і аматарскіх аб'яднанняў (для дзяцей – **439**). Колькасць удзельнікаў склала **6691** чалавек (дзяцей – **4462**). Найбольшая колькасць клубаў дзейнічае ў наступных раёнах: Слуцкі, Мінскі, Салігорскі, Барысаўскі.

На 01.01.2023 у публічных бібліятэк Мінскай вобласці колькасць работнікаў складае **1 425** чалавек, у тым ліку кіраўнікі – **273**, спецыялісты – **825**, з вышэйшай бібліятэчнай адукацыяй – **419**, з сярэдняй спецыяльнай – **253**.

У 2022 годзе актыўна вялася работа па метадычным суправаджэнні дзейнасці публічных бібліятэк Мінскай вобласці ДУ «Мінская абласная бібліятэка ім. А.С. Пушкіна» ў рамках куратарства. З мэтай аказання метадычнай дапамогі і вывучэння выканальніцкай дысцыпліны супрацоўнікамі абласной бібліятэкі было ажыццёўлена **23** выезды і наведаны **83** бібліятэкі.

Змест і арганізацыя работы з чытачамі

Прававое выхаванне

На працягу года бібліятэкі вобласці праводзілі мэтанакіраваную работу сярод сваіх карыстальнікаў у дапамогу прававому выхаванню. Бібліятэкі прадастаўлялі доступ да прававой і сацыяльна-значнай інфармацыі насельніцтву, распаўсюджвалі прававыя веды.

ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» з 2016 года рэалізуе праект па фарміраванні прававой культуры насельніцтва «Библиотека. Общество. Право». У яго рамках ажыццяўляецца сістэматызаваная падборка дакументаў па пэўнай тэматыцы або прымеркаваная да пэўнай каляндарнай даты, створаны інфармацыйна-выставачны комплекс «Человек и закон», на якім увесь час размяшчаюцца і актуалізуюцца кніжна-ілюстрацыйныя выставы.

На сайце http://villib.by/ ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік» у рамках Тыдня фінансавай пісьменнасці была размешчана інфармацыя «Будь осторожен онлайн! Молодежь и цифровая безопасность», інфармацыйныя матэрыялы Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь «Цифровая грамотность в финансовой сфере». На працягу года на бібліятэчным сайце была размешчана інфармацыя пра рэспубліканскую прафілактычную акцыю «Декада безопасности «Кибердети»», «В БГУ откроют специальность «кибербезопасность»», відэаролік «Как не стать жертвой киберпреступника», «Профилактика и противодействие киберпреступности».

На сайце ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка» сістэматычна папаўняецца рубрыка «Безопасность жизнедеятельности» https://rcb.solcult.by/bezopasnost-zhiznedeyatelnosti/, дзе размяшчаюцца матэрыялы па фарміраванні навыкаў здаровага ладу жыцця і асновам бяспекі жыццядзейнасці.

Галоўнай падзеяй 2022 года стала правядзенне **Рэспубліканскага рэферэндуму па пытанні ўнясення змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь**. Бібліятэкі актыўна ўключыліся ў работу па інфармаванні насельніцтва і размяшчалі інфармацыю як на стэндах, так і на сайтах бібліятэк, арганізоўвалі выставы і тэматычныя паліцы, размяшчалі інфармацыйныя матэрыялы з датай правядзення рэферэндуму ў сацыяльных групах бібліятэк рэгіёну.

На базе музейна-выставачнага комплексу «Партнёры. Друзья. Побратимы» ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» працавала грамадская прыёмная, у якой прыём грамадзян ажыццяўлялі дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь сёмага склікання, члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь сёмага склікання, прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў і арганізацый. На афіцыйным сайце размешчаны банер «Контитуция: в будущее вместе», за якім былі размешчаны графік працы грамадскай прыёмнай па абмеркаванні праекта змяненняў дапаўненняў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь у Барысаўскім раёне, Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 14, рашэнне Барысаўскага раённага выканаўчага камітэта, Барысаўскага раённага Савета дэпутатаў, Рашэнне Барысаўскага раённага выканаўчага камітэта і інш. 8 лютага 2022 года ў канферэнц-зале ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» адбылася дыялогавая пляцоўка па падрыхтоўцы да рэферэндуму і ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь з удзелам дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь сёмага склікання Л.С. Ананіч.

У Ланской інтэграванай сельскай бібліятэцы ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» прайшла дыялогавая пляцоўка па абмеркаванні змяненняў у Канстытуцыю «Во имя независимости и

процветания». На сустрэчы прысутнічалі актыўныя жыхары аграгарадка Лань, прадстаўнікі ААТ «Лань-Нясвіж», пенсіянеры. Старшыня выканкама Т.У Шумоўская распавяла пра змены, якія падрыхтаваны для ўнясення ў асноўны закон краіны, пра іх адметныя бакі. Бібліятэкар прапанавала падборку актуальнага матэрыялу на гэтую тэму.

У рамках адкрытага дыялогу па абмеркаванні праекта абноўленай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь у Палацы культуры г. Салігорска раённай цэнтральнай бібліятэкай была арганізавана інтэрактыўная пляцоўка «Адзіная і непаўторная Беларусь». На базе ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка» адбылася дыялогавая пляцоўка па абмеркаванні праектаў закона аб Усебеларускім народным сходзе і змяненняў нормаў Выбарчага кодэкса, арганізаваная рэдакцыяй газеты «Шахцер».

Ва ўсіх бібліятэках адбыліся мерапрыемствы, якія садзейнічалі **павышэнню ўзроўня прававой культуры**, фарміраванню пачуцця годнасці, самапавагі, грамадзянскай адказнасці. Бібліятэкі працавалі ў гэтым накірунку плённа, выкарыстоўвалі найбольш эфектыўныя дыялогавыя формы работы, запрашалі на сустрэчы супрацоўнікаў праваахоўных органаў, юрыстаў, педагогаў, супрацоўнікаў сацыяльных службаў. Прайшоў шэраг карысных і дзейсных мерапрыемстваў для розных катэгорый карыстальнікаў.

У 2022 годзе ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» арганізавала сустрэчы супрацоўнікаў працоўнага калектыву ўстановы з натарыусам Мінскай абласной натарыяльнай акругі І.Я. Лобач, якая ажыццяўляе дзейнасць у натарыяльнай канторы Барысаўскага раёна. Падчас сустрэч натарыус асвятліла тэмы, якія найбольш хвалююць барысаўчан, патлумачыла асаблівасці здзелак і афармлення спадчынных правоў па прыватызаваных жылых памяшканнях, што з'яўляецца агульнай сумеснай уласнасцю мужа і жонкі; для чаго патрэбен шлюбны дагавор, а таксама чаму аддаць перавагу: дарэнню або завяшчанню.

У канцы лістапада супрацоўнікі ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка» правялі мерапрыемства «Законопослушный гражданин», на якое былі запрошаны вучні Валожынскага сельскагаспадарчага прафесійнага ліцэя. Супрацоўнікі бібліятэкі распавялі падлеткам, што такое правапарушэнне, злачынства, крымінальная адказнасць, калі наступае крымінальная, адміністрацыйная, дысцыплінарная і грамадзянска-прававая адказнасць непаўналетніх. З падлеткамі былі праведзены віктарына «Знаешь ли ты закон?» і гульня «Определи виды юридической ответственности при рассмотрении различных правонарушений».

У Дзяржынскай цэнтральнай раённай бібліятэцы ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» прайшоў адкрыты дыялог моладзі. Актывісты раённай арганізацыі БРСМ і спікеры пляцоўкі Вольга Ігнатава, намеснік старшыні Дзяржынскага райвыканкама па сацыяльных пытаннях і Аляксей Таўстыка, член Маладзёжнага парламента пры Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь, настаўнік гісторыі ДУА «Дварышчанскі ВПК яслі-сад – сярэдняя школа» вялі дыялог па пытаннях, якія датычацца маладзёжнай палітыкі і рэалізацыі патэнцыялу моладзі ў інтарэсах грамадства, захавання гістарычнай памяці, гатоўнасці да грамадска-карыснай працы, адказных адносін да свайго здароўя. Атрымаўся шчыры дыялог, на многія пытанні юнакі і дзяўчаты атрымалі вычарпальныя адказы.

Актуальную размову «Воспитай в себе гражданина» правялі супрацоўнікі аддзела абслугоўвання і інфармацыі Дзяржынскай цэнтральнай раённай бібліятэцы ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» для навучэнцаў ДУА «Абласны аграрна-тэхнічны прафесійны ліцэй». Моладзь актыўна вяла дыскусію аб правах і абавязках грамадзян, абмяркоўвала змены Канстытуцыі, ад якіх залежыць будучыня не толькі кожнага грамадзяніна, але і будучыня Рэспублікі Беларусь. У

займальным падарожжы па станцыях патрыятычнага квэста «Сімвалы Беларусі» маладыя людзі даведаліся цікавыя факты пра славутых беларусаў, нацыянальныя брэнды, дзяржаўныя сімвалы і прыродныя рэсурсы нашай краіны.

На сённяшні дзень вельмі востра стаіць праблема крадзяжу грашовых сродкаў з рахункаў грамадзян ашуканцамі, якія тэлефануюць на тэлефоны і выведваюць канфедынцыйную інфармацыю. З мэтай павышэння інфармацыйнай культуры супрацоўнікаў бібліятэк Капыльскага раёна быў арганізаваны круглы стол на тэму «Повышение уровня знаний населения в сфере цифровой безопасности. Киберпреступления и их профилактика». Прадстаўнікі Капыльскага РАУС – першы намеснік начальніка РАУС Д.М. Ліпніцкі і старшы оперупаўнаважаны крымінальнага вышуку А.Л. Мароцкі – праінфармавалі аб сучасных метадах і спосабах падману, мерах процідзеяння і прафілактыкі. У ходзе актыўнай гутаркі ўзнімаліся пытанні аб правілах бяспечных паводзін у інтэрнэт-прасторы, выкарыстанні банкаўскіх пластыкавых картак, спосабах абароны асабістай і карпаратыўнай інфармацыі на электронных носьбітах, а таксама работнікі бібліятэк падзяліліся асабістым вопытам зносін з ашуканцамі. На пачатку года адбылася сустрэча на тэму «Противодействие киберпреступности» з намеснікам начальніка па арганізацыйна-кадравай рабоце Капыльскага РАУС В.В. Рудакоўскім.

Гадзіна прававых ведаў «Подросток и правонарушения» прайшла ў Сваткаўскай сельскай інтэграванай бібліятэцы ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка» і была прысвечана Міжнароднаму дню правоў дзіцяці. Бібліятэкар расказала ўдзельнікам мерапрыемства, якія бываюць віды правапарушэнняў, чым праступак адрозніваецца ад злачынства, якая адказнасць надыходзіць за здзяйсненне правапарушэння. У ходзе мерапрыемства асвятляліся пытанні аб адміністрацыйнай і крымінальнай адказнасці

непаўналетніх за ўчыненне злачынстваў і правапарушэнняў; з якога ўзросту наступае крымінальная адказнасць і якія пакаранні прымяняюцца за іх учыненне. Таксама ўспомнілі эпізоды з дзіцячых кніг, у якіх былі парушаны правы герояў, прыводзіліся прыклады з асабістага жыцця.

Актуальныя праблемы моладзі асвятліў інспектар па справах непаўналетніх Нясвіжскага РАУС У.У. Іванісеня на інтэрактыўнай маладзёжнай пляцоўкі «Права и ответственность» у Заазерскай сельскай бібліятэцы ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы». З вялікай увагай дзеці слухалі статыстычныя дадзеныя па Нясвіжскім раёне аб правапарушэннях падлеткаў, аб незахаванні рэжыму дня школьнікаў, аб няшчасці ў сем’ях, аб негатыўных паводзінах непаўналетніх, якія прывялі да смерці. Інспектар па справах непаўналетніх прыводзіў прыклады жыццёвых сітуацый, разбіраў пытанні па тэме. Прававую тэму працягнуў старшы оперупаўнаважаны групы наркагандлю і процідзеяння гандлем людзьмі крымінальнай міліцыі Нясвіжскага РАУС старшы лейтэнант А.А. Барыс, які распавёў аб тым, што кожны падлетак павінен абдумваць свае паводзіны загадзя, не паддаваўся на правакацыі іншых, вырашаў свой лёс ужо сёння.

Для навучэнцаў 1 курса філіяла БНТУ «Салігорскі дзяржаўны горна-хімічны каледж» у ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка» прайшла гадзіна актуальнай інфармацыі «Ты і закон». Інспектар па справах непаўналетніх Салігорскага РАУС А.Г. Клімец расказала навучэнцам аб крымінальнай і адміністрацыйнай адказнасці непаўналетніх, перасцерагла маладых людзей ад ужывання алкагольных і наркатычных сродкаў, звярнула ўвагу на наступствы гэтых учынкаў.

ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» у рамках рэспубліканскай прафілактычнай акцыі «Дом без гвалту!», накіраванай на рашэнне праблем гвалту ў сям’і, прынясце мер уздзеяння ў дачыненні да асоб, якія ўчыняюць

правапарушэнні ў сферы сямейна-бытавых адносін, арганізавала шчырую размову «Свет без гвалту пачынаецца з кожнага». На мерапрыемстве прысутнічала начальнік ЛПП № 3 А.Р. Горбель, якая расказала навучэнцам сярэдніх спецыяльных устаноў аб разбуральным уплыве алкаголю на асобу чалавека, прывяла статыстычныя дадзеныя, якія сведчаць аб тым, што ў большасці выпадкаў хатні гвалт здзяйсняецца асобамі, якія злоўжываюць спіртнымі напоямі. Да мерапрыемства была аформлена выстава-прагляд «Свет без гвалту», на якой былі размешчаны матэрыялы па тэме, а таксама нумары тэлефонаў даверу для пацярпелых ад хатняга гвалту.

У ДУК «Чэрвеньская цэнтральная раённая бібліятэка» прайшла сустрэча «Без скидки на возраст» з загадчыкам юрыдычнай кансультацыяй В.І. Ладуцька, якая распавяла аб грамадзянска-прававой і адміністрацыйнай адказнасці падлеткаў за правапарушэнні, хуліганства. На мерапрыемстве прысутнічалі навучэнцы Чэрвеньскага прафесійнага будаўнічага ліцэя. Спецыяліст закранула такія праблемы, як наркаманія і суіцыд сярод моладзі, дала парады, як выйсці з цяжкіх сітуацый.

Кожны год 15 сакавіка адзначаецца дзяржаўнае свята – **Дзень Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь**. Да гэтай даты супрацоўнікі ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка» падрыхтавалі інфармацыйны дайджэст «Канстытуцыя – люстэрка дэмакратычнага грамадства». Слухачамі мерапрыемства былі вучні Валожынскага сельскагаспадарчага прафесійнага ліцэя, якія пазнаёміліся з гісторыяй стварэння Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, з чаго яна складаецца. Напрыканцы мерапрыемства з вучнямі была праведзена віктарына «Я знаю Конституцию».

Для навучэнцаў ДУА «Абласны аграрна-тэхнічны прафесійны ліцэй» быў праведзены турнір знаўцаў у ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма». Моладзь актыўна адказвала на пытанні, падарожнічала па станцыях патрыятычнага квэста

«Гордимся, что мы – белорусы», падчас якога даведалася пра цікавыя факты аб нацыянальных сімвалах прыроды, гісторыі, знакамітых беларусах, нацыянальных брэндах Беларусі. Ганаровы госць сустрэчы, старшыня райкама прафсаюза работнікаў АПК Р.Смяян расказала моладзі аб змяненнях Канстытуцыі, якія былі прыняты па выніках Рэспубліканскага рэферэндуму: захаванне гістарычнай памяці, сацыяльная адказнасць кожнага грамадзяніна, традыцыйныя сямейныя каштоўнасці, клопат грамадзян аб сваім здароўі. На памяць усе ўдзельнікі сустрэчы атрымалі падарунак ад бібліятэкі – інфа-буклет «15 марта День Конституции Республики Беларусь».

Да Міжнароднага **Дня аховы персанальных дадзеных** (28 студзеня 2022 года) ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» правяла акцыю, у рамках якой была аформлена выстава-імпульс «Будь на страже своих персональных данных». Ля выставы праводзіліся інформхвілінкі «Абарона персанальных дадзеных у тваіх руках», бібліятэкай быў падрыхтаваны інфармацыйны буклет «Правілы абароны персанальных дадзеных», у якім размяшчаліся звесткі аб тым, што такое персанальныя даныя, чым пагражае іх ўцечка, як абараніць свае персанальныя дадзеныя ў Інтэрнэце.

Экалагічнае выхаванне

Экалагічная асвета і адукацыя – неад’емная частка маральнага выхавання асобы з ранняга дзяцінства і на працягу ўсяго жыцця. Таму бібліятэкі Міншчыны праводзяць цікавую і мэтанакіраваную работу па экалагічнай асвеце разнастайных катэгорый наведвальнікаў бібліятэк.

Супрацоўнікамі дзіцячага аддзела ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» да Сусветнага дня запаведнікаў і нацыянальных паркаў распрацавана віртуальная выстава «Тропинками родного края (из истории заповедных мест Борисовского района)» і размешчана на афіцыйным сайце бібліятэкі ў раздзеле «БиблиоГид» https://www.borlib.by/chitatelyam-2/virtualnye-

vystavki-ru/7419-tropinkami-rodnogo-kraya, рэсурс знаходзіцца ў адкрытым доступе.

Назапашванню інфармацыі па экалогіі, ахове навакольнага асяроддзя садзейнічае электронная тэкставая база даных «Мядзельшчына – край блакітных азер», якая функцыянуе ў ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка». У базе размешчаны матэрыял мясцовага характару: пра ахову асяроддзя, экалогію края, сацыяльна-эканамічныя пытанні аховы прыроды, праблемы развіцця Нарачанскага рэгіёну. Рэсурс дапамагае чытачам хутка атрымаць інфармацыю з апошніх публікацый. У гэтым годзе база даных папоўнілася матэрыяламі з рубрыкі «Вандруем па малой Радзіме» з раённай газеты «Нарачанская зара».

Вельмі цікава праходзяць прэзентацыі кніг на экалагічную тэму. Так, бібліятэкары Нарацкай пасялковай бібліятэкі ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка» правялі прэзентацыю новай кнігі У. Ягоўдзіка «Вочы зямлі: вандроўкі па роднай Беларусі». Кніга прысвечана багаццям беларускай прыроды, у яе звесткі пра рэкі і азёры аўтар спалучае з легендамі і паданнямі. Мэта мерапрыемства – навучыць падлеткаў жыць у суладдзі з прыродай, берагчы кожную травінку і крынічку.

Тэма аховы навакольнага асяроддзя разглядалася на наступных мерапрыемствах: экаінфарміна «Вада – крыніца жыцця», урок экаэтыкету «Час збіраць смецце», экалагічная гульня «Экалагічная сцяжынка» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»); эрудыт-падарожжа па лясных сцяжынках «Прырода – наш агульны дом», пазнавальны пазл «Падарожжа па зімовых месяцах», пазнавальная гадзіна «Беларускія балоты – багацце нашай краіны», экстраннае паведамленне «Зямля наш дом, але не адны мы ў ім жывём», інфармацыйны дыялог «Навошта нам сабакі», экалагічнае лата «Земля заветная» (ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя Анатоля Астрэйкі»); круглы стол «Жыві, планета Зямля!», гадзіна

карысных парад «Прыгажосцю кветак сэрца ўзята ў палон», акцыя «Кветкі – душэўнай прыгажосці сведкі», цыкл гутарак «Прырода і экалогія Беларусі» (ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка») і іншыя.

Да 36-й гадавіны аварыі на Чарнобыльскай АЭС бібліятэкарамі Багданаўскай сельскай бібліятэкі ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка» быў падрыхтаваны аповед-роздум «Чарнобыль. Урокі праз гады» з аднайменнай выставай, на якой акрамя літаратуры на экалагічную тэму, аб стане радыелагічнай сітуацыі на дадзены момант, былі прадстаўлены творы мастацкай літаратуры, у якіх былі закрануты тэмы аб выніках аварыі, аб лёсах пакінутых вёсак і іх жыхароў: апавяданне Ніны Рыбак «Эвакуацыя», Андрэя Федарэнкі «Бляха», Івана Пташнікава «Львы», раман Івана Шамякіна «Злая зорка», а таксама артыкулы з перыядычных выданняў, якія пазнаёмілі з успамінамі ліквідатараў вынікаў аварыі на ЧАЭС, аб пакінутых вёсках і загубленых жыццях. Галоўная мэта мерапрыемства – уратаваць свой край у будучым ад разбуральных катастроф дзеля наступнага пакалення.

Раённая акцыя памяці «Чернобыль. Это забыть нельзя», прысвечаная 36-гадовай гадавіне аварыі на Чарнобыльскай АЭС, прайшла ў публічных бібліятэках ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі». У рамках акцыі ў Сасноўскай сельскай бібліятэцы, філіяле № 38 прайшоў прагляд відэаматэрыялаў «Двадцать секунд, которые потрясли мир». Мерапрыемства пачалося з агляду кніжнай выставы «Звон жалобны над краем», пры афармленні якой была выкарыстаная сімволіка акцыі. Бібліятэкар расказала ўдзельнікам аб трагедыі, якая адбылася на Чарнобыльскай АЭС трыццаць шэсць гадоў таму, аб мужнасці і гераізме, тых людзей, хто прыняў удзел у ліквідацыі наступстваў аварыі.

У ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка» была падрыхтавана і аформлена выстава-рэквіем «Чернобыль. Черный апрель 1986», накіраваная на

патрыятычнае і экалагічнае выхаванне чытачоў. На выставе была прадстаўлена мастацкая і дакументальная літаратура, перыядычныя выданні на гэту тэму, успаміны сведак і ўдзельнікаў ліквідацыі. Таксама можна было ўбачыць фотарэпрадукцыі вядомага беларускага мастака Міхаіла Савіцкага з маштабнага цыкла «Чорная быль», які прысвечаны памяці ахвяр Чарнобыльскай катастрофы. На выставе была прадстаўлена літаратура і перыядычныя выданні пра падзеі тэхнагеннай катастрофы, успаміны непасрэдных сведак і ўдзельнікаў ліквідацыі Чарнобыльскай аварыі, погляды ўрачоў, журналістаў, навукоўцаў на саму аварыю і яе наступствы. Мэта выставы – успомніць пра падзеі на Чарнобыльскай АЭС, ушанаваць памяць тых, хто не шкадуючы жыцця і здароўя, стаў на барацьбу з радыяцыйнай стыхіяй, навучыцца ўспрымаць чужую бяду, чужы боль як сваю ўласную, выхоўваць адказнасць за ўсё, што адбываецца навокал.

У аддзеле абслугоўвання і інфармацыі ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» адбылася сустрэча з ліквідатарамі аварыі на Чарнобыльскай АЭС І.А. Ходусам і Д.В. Шышам «Живые голоса героической судьбы». Падчас сустрэчы быў прадэманстраваны фільм пра выбух чацвёртага рэактара Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі. Госці ў сваю чаргу распавялі пра свой удзел у ліквідацыі наступстваў самай буйной тэхнагеннай катастрофы XX стагоддзя, пра сваіх таварышаў, дзякуючы якім удалося паменшыць маштабы наступстваў аварыі для экалогіі СССР і краін Усходняй Еўропы. Рызыкуючы жыццём і здароўем, ліквідатары наступстваў аварыі атрымалі перамогу ў смяротнай сутычцы з ядзернай стыхіяй.

Працягвае работу **клуб** аматараў-кветкаводаў «Лотас» у Свірскай пасялковай бібліятэцы ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка». За 2022 год адбылося 6 пасяджэнняў па тэмах: «Хризантемы: выбираем сорта», «Кустарник спирея – уход и размножение»,

«Пальма в саду: клещевина», «Флоксы – пересадка, черенкование, уход», «Бахромчатые тюльпаны», «Царь цветов – пион».

Здаровы лад жыцця

Фарміраванне ў карыстальнікаў матывацыі і звычкі да вядзення здаровага ладу жыцця – значны напрамак дзейнасці бібліятэк Мінскай вобласці. Бібліятэкі каардынавалі сваю дзейнасць з установамі культуры і адукацыі, медыцынскімі ўстановамі, праводзілі комплекс разнастайных мерапрыемстваў, накіраваных на папулярызацыю здаровага ладу жыцця. Выкарыстоўваліся дыялогавыя формы: віктарыны, інфармацыйныя гадзіны, урокі здароўя, урокі-дыялогі, урокі-папярэджанні, вусныя часопісы, гадзіны карысных парад. Штогод на тэму здаровага ладу жыцця выдаюцца інфармацыйныя памяткі, буклеты, закладкі.

У рамках прафілактычнага раённага праекта «Беразіно – здаровы горад» (2019–2022) ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка» былі рэалізаваны акцыі і дні здароўя з далучэннем насельніцтва да ўдзелу ў масавых мерапрыемствах. У рамках нацыянальнай стратэгіі «Актыўнае даўгалецце» жыхарам райцэнтра, ветэранам фізкультуры і спорту была прапанавана сустрэча з бегуном-марафонцам, прызёрам чэмпіянату РБ і першанстваў Еўропы і свету, міжнародных марафонаў і паўмарафонаў Генадзем Жаўронкам. Аматар бегу падзяліўся самымі яркімі ўражаннямі аб удзелах у марафонах, раскрыў сакрэты свайго захаплення бегам, распавёў пра карыснасць заняткаў спортам, у прыватнасці, бегам для людзей сталага ўзросту.

Масавы запыт у віртуальных карыстальнікаў бібліятэчнага сайта ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка» атрымалі віртуальныя выставы і інфарм-дайджэсты «Ведаць, каб не памыліцца», «Курыць – здароўю шкодзіць», «Стань вольным ад шкодных звычак».

На метадычных днях бібліятэчных работнікаў ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя Анатоля Астрэйкі» разглядаліся пытанні па прафілактыцы

здаровага ладу жыцця: метадычныя рэкамендацыі ў дапамогу работы па фарміраванню ЗЛЖ «Информационная деятельность библиотек по профилактике асоциальных явлений», работа бібліятэк па ЗЛЖ падчас летніх канікул «Лето без опастностей», бібліяграфічны агляд сцэнарных распрацовак «Твой путеводитель по здоровому образу жизни»; агляд новай літаратуры «Залежнасць: шляхі пераадольвання розных відаў залежнасцей» і інш. Аддзел бібліятэчнага маркетынгу падрыхтаваў метадычныя рэкамендацыі па прафілактыцы шкодных звычак «Привычки, которые губят».

На сайце ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя Анатоля Астрэйкі» ў рубрыцы «Это должен знать каждый!» і ў сацыяльнай сетцы УКантакце былі размешчаны інфармацыйныя рэсурсы і сацыяльныя ролікі: «Легкие и быстрые деньги. А что потом?»; «Предлагают стать наркозакладчиком»; «Что делать, если вы нашли наркотики?», «Возраст начала потребления наркотиков»; «Что надо знать родителям о синтетических наркотиках?»; «Спорт и наркотики – две разные вещи»; «Как определить, что ваш ребенок употребляет наркотики?»; відэаролік «Книга против наркотиков» і інш.

У 2022 годзе бібліятэкі Лагойскага раёна працягвалі працаваць у межах раённай мэтавай доўгатэрміновай праграмы «Мы – за здаровую будучыню» (2022), а таксама ў рамках рэалізацыі прафілактычнага праекта «Лагойск – здаровы горад», «Плешчаніцы – здаровы пасёлак», «Астрошыцы – здаровы пасёлак» (2021–2025). У кантэксце дадзенай праграмы і праектаў праводзіўся комплекс мерапрыемстваў, якія актыўна прапагандуюць здаровы лад жыцця, садзейнічаюць прафілактыцы шкодных звычак сярод насельніцтва. Бібліятэчныя мерапрыемствы праводзіліся сумесна з навучальнымі і медыцынскімі ўстановамі, сем’ямі. У гэтым кірунку выкарыстоўваліся наступныя формы работы: квэст-гульня, падарожжа, інфармацыйна-забаўляльны мікс, інфарміна і іншыя.

На афіцыйным сайце ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі» папаўняецца інфармацыйнымі і агітацыйна-прафілактычнымі матэрыяламі рубрыка «За здоровый образ жизни» (https://guk-luban.net.by/?p=5454)

Заслаўская гарадская бібліятэка ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка» працягвае ажыццяўляць праект «Горад Заслаўе – здаровы горад». У горадзе дзейнічае тэрэнкур «Тропа здоровья». Для моладзі ў бібліятэцы была арганізавана гутарка-роздум «Молодежь за здоровый образ жизни». Мерапрыемства прайшло ў фармаце «адкрытага дыялога». Бібліятэкары правялі віктарыну «Знатоки здорового образа жизни», распрацавалі і раздалі вучням тэматычныя памяткі і буклеты «Правила здорового образа жизни». З мэтай эфектыўнага ўздзеяння на разуменне маладога пакалення выступіла медсястра дзіцячай паліклінікі Н.У. Голуб з тэмай «Здоровье подрастающего человека».

У фарміраванні прэстыжу здаровых паводзін, папулярызацыі філасофіі пазітыўных адносін да спорту і выхавання патрэбы ў здаровым ладзе жыцця вялікая роля належыць бібліятэкам. У 2022 годзе бібліятэкі ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» працягвалі працу ў рамках інфармацыйна-асветніцкай праграмы «За здаровы лад жыцця», якая складаецца з пяці падпраграм: «Інфарм-кур'ер», «Люстэрка», «Выратаванне», «Сямейны лабірынт», «Бібліятэрапія». Падпраграмы складаюць комплекс мерапрыемстваў па фарміраванні здаровага ладу жыцця, маральным выхаванні асобы, сацыяльнай адаптацыі і рэабілітацыі моладзі і падлеткаў, прафілактыцы шкодных звычак, псіхалагічнаму і духоўнаму камфорту сям'і, пераадоленні крызісных сітуацый з дапамогай кнігі і чытання.

Ва ўсіх бібліятэках працавалі пастаянная кніжныя выставы і выставы інфармацыйных матэрыялаў па ЗЛЖ і прафілактыцы шкодных звычак: «Быть здоровым, красивым, успешным», «Веды засцерагаюць ад памылак», «Соблазн

велик, но жизнь дороже», «Не отнимай у себя завтра», «К здоровью через книгу» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); «Кніга на службе здароўя», «Дзіўны свет лекавых раслін», «Скажам курэнню – «не»!» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»); «НаркоStop! », «Не пью и не буду! », «Вместе против СПИДа», «Курение – опастная ловушка», «Жизнь – это счастье! Сотвори его сам!», «Супраць наркотыкаў – моладзь свету!» (ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік»); «Торгуешь наркотиками? Убиваешь будущее», «Убивает наркотик, но убийца закладчик», «Торгуешь смертью?», «Безответственность родителей – ответственность детей», «Они знали, но не думали о последствиях» (ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя Анатоля Астрэйкі»); «Алкоголь – враг семьи, общества, здоровья» , «За здаровы лад жыцця», «Здароўе – жыцця крыніца», «Асцярожна, СНІД!», «Жыццё. Здароўе. Даўгалецце», «Зберажы сябе для жыцця» (ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка»); «Вобраз жыцця і шкодныя звычкі», «Як зберагчы сваё здароўе?», «Здароўе – галоўнае багацце» (ДУК «Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка»); актуальная паліца «Час спорта – час здоровья», віртуальная выстава «Серьёзный разговор», выстава-падказка «Книга поможет здоровье умножить» (ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка»).

На працягу года ў бібліятэках для розных катэгорый карыстальнікаў праведзена мноства мерапрыемстваў па папулярызацыі **здаровага ладу жыцця:** кніжны нон-стоп «Асцярожна: наркотык» па аповесці В.Гапеева «Ксюхіна поле», інфармацыйная гадзіна «Наркашоп і яго наступствы» (ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка»); літаратурна-спартыўная гульня «Вредным привычкам – книжный заслон!», мультымедыйны занятак «Соблазн – великий и ужасный!», гутарка-дыялог «Трудно быть подростком», кніжны марафон «Даже не пробуй», інфармацыйны дайджэст «Всё о наркомании», відэалекторый

«Наркомания – шаг в бездну», гадзіна барацьбы з наркаманіяй «Строим жизнь без наркозависимости», тэатралізаваная праграма «Сказка о том, как не надо зарабатывать деньги» (ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя Анатоля Астрэйкі»); спартыўнае спаборніцтва «Альтернатива пагубным привычкам», гадзіна пытанняў і адказаў «Здаровае пакаленне – багацце краіны» (ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка»); гутарка «Похититель рассудка – алкоголь», рэпартаж-агляд «Хачу жыць» (ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка»); вусны часопіс «SOS. Оставайся на линии жизни», гадзіна зносін «Аб СНІДзе гучна і ўсур'ёз», акцыя «Захавай сябе для жыцця», прафілактычная імідж-акцыя «Выбери будущее без наркотиков» (ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка»); гадзіна зносін з элементамі трэнінгу «Как жить сегодня, чтобы иметь шансы увидеть завтра», прафілактычная гутарка «Вредные привычки: зона риска» (ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы»); інтэрактыўныя пазлы «Из чего состоит здоровье», інфармацыйна-прафілактычная акцыя «STOP! Наркотик!», крэатыў-клас «Наш выбор – здоровье и жизнь», бібліяквілт «Быть здоровым – это…» (ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка»); meetup-сустрэча «PRO-активное долгожительство», дыялог пра здароўе «Искусство быть здоровым», турнір знаўцаў спорту «Я о спорте знаю всё», інфармацыйная вакцына «COVID-19: защити себя», ЗЛЖ-батл «Табак: the END», медыялекторый «Предупрежден – значит вооружен» (ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка»); дыскусія «Книга или компьютер: все «за» и «против», час бяспекі «Если ситуация чрезвычайная», гадзіна здароўя «Спорт, здоровье, красота – в моей жизни навсегда», відэалекторый «Всё начинается с сигареты» (ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка»).

У жніўні на Капыльшчыне прайшоў спартыўна-культурны фестываль «Вытокі». Да гэтай падзеі Капыльскай раённай цэнтральнай бібліятэкай імя А. Астрэйкі была

падрыхтавана экспрэс-выстава «Капыльшчына спартыўная» і інформ-хвілінкі «Знай нашых». Наведвальнікі бібліятэкі змаглі пазнаёміцца са спартыўнымі дасягненнямі А. Смольскага, А. Сымана, Р. Кныша, В. Скрабатун. У чытальнай зале бібліятэкі была аформлена выстава-экспазіцыя «Першы крок да Алімпу», якую ўпрыгожылі спартыўныя кубкі і медалі земляка спартсмена-лёгкаатлета, сярэбранага прызёра па бегу на 100 м. Дз. Була.

30 лістапада супрацоўнікамі абанемента Маладзечанскай цэнтральнай бібліятэкай імя Максіма Багдановіча для навучэнцаў ДУА «Маладзечанская санаторная школа-інтэрнат» было праведзена мерапрыемства, прысвечанае прафілактыцы камп’ютарнай залежнасці «Компьютерная зависимость: болезнь или обман?». Падчас сустрэчы прысутныя даведаліся пра станоўчыя і адмоўныя бакі інтэрнэту; праслухалі цікавыя факты аб кіберзалежнасці і павучальныя гісторыі з жыцця інтэрнэт-залежных. Навучэнцы з цікавасцю паўдзельнічалі ў экспрэс-тэсце на вызначэнне інтэрнэт-залежнасці і распавялі аб сваім стаўленні да інтэрнэту, прынялі ўдзел у гульні «Гэты прывабны свет інтэрнэту».

Ждановіцкая сельская бібліятэка ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка» запрасіла на сустрэчу з загадчыцай аддзялення грамадскага здароўя Мінскага занальнага цэнтра гігіены і эпідэміялогіі Ю.В. Мітрайкінай «Остановись и подумай». Гаворка вялася пра небяспеку, якую нясе ўжыванне наркатычных сродкаў, алкаголя, тытуня моладдзю і падлеткамі, і як змагаецца грамадству з такімі хваробамі. Не абышлі ўвагай і знакамітых людзей, якія загінулі праз нарказалежнасць і алкаголь, гучала інфармацыя пра крымінальную адказнасць за захаванне, збыт і ўжыванне наркатычных рэчываў.

У аддзеле абслугоўвання і інфармацыі Нясвіжскай цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Паўла Пранузы была праведзена гадзіна адкрыццяў «Девочка. Девушка. Женщина». На сустрэчу быў запрошаны лекар акушэр-

гінеколаг А.Ю. Горбач, якая распавяла аб анатомна-фізіялагічных зменах, якія адбываюцца ў арганізме дзяўчыны ў пераходным узросце, аб асноўных этапах палавога паспявання. У ходзе гутаркі дзяўчаты атрымалі рэкамендацыі па гігіене цела, абутку і адзення, гігіене харчавання, раскрываліся праблемы, якія ўзнікаюць пры нядбайным стаўленні да свайго рэпрадуктыўнага здароўя (непажаданая цяжарнасць, аборты, інфекцыі, якія перадаюцца палавым шляхам).

У 2022 годзе ў рамках праграмы «За здаровы лад жыцця» ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» вялася змястоўная работа па фарміраванні валеалагічнай культуры і павышэнні псіхолага-педагагічнага ўзроўню бацькоў. Праведзены цікавыя мерапрыемствы для бацькоў і дзяцей: інфармацыйная гутарка-рэкамендацыя «Здаровая сям'я – здаровая нацыя» (аддзел абслугоўвання і інфармацыі чытачоў раённай цэнтральнай бібліятэкі), скарбонка ЗЛЖ-парад «Здоровый образ жизни – здоровая и крепкая семья» (гарадская бібліятэка-філіял № 2), дыялог-дыскусія «Здоровое поколение – здоровая нация» (Гацукоўская сельская бібліятэка-філіял № 12), панарама карыснай інфармацыі «Семья – это важно» (Замосцкая сельская бібліятэка-філіял № 15), дыялог з чытачамі «Формула семьи или 100 рецептов счастья» (спецыялізаваная бібліятэка-філіял № 27), літаратурная фізкультхвілінка «Мама, папа, я – читающая и спортивная семья» (Навадворцаўская сельская бібліятэка-філіял № 30), гадзіна добрых парадаў «В семейном кругу мы с вами растём…» (Сорагская сельская бібліятэка-філіял № 43). Бібліятэкі ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» працавалі ў рамках праграмы, выкарыстоўваючы магчымасці і кірункі бібліятэрапіі. Карыстальнікі, як дарослыя, так і дзеці, з цікавасцю ўдзельнічалі ў мерапрыемствах, якія мелі мэтай праз кнігу і чытанне дапамагчы супрацьстаяць неардынарным сітуацыям (хваробам, стрэсам, дэпрэсіям). Увазе карыстальнікаў былі прадстаўлены: літаратурнае знаёмства з кнігай І. Токаравай

«Хочу жить!» «Безмолвный крик» (дзіцячы аддзел раённай цэнтральнай бібліятэкі), выстава-падказка «Книга поможет здоровье умножить» (гарадская бібліятэка-філіял №1), літаратурны навігатар «Проблемы наркомании в художественной литературе» (Гацукоўская сельская бібліятэка-філіял № 12), гучнае чытанне і абмеркаванне казкі С. Міхалкова «Как медведь трубку курил» (Грэская сельская бібліятэка-філіял № 14) і інш.

У ДУК «Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча» сумесна з ДУ «Смалявіцкі сацыяльна-тэрытарыяльны цэнтр» прайшла сустрэча з урачом-гігіеністам ДУ «Смалявіцкі цэнтр гігіены і эпідэміялогіі» Д.У. Кузьмічом, які падзяліўся інфармацыяй аб прафілактыцы гэтых захворванняў, а таксама расказаў наколькі важна зрабіць прышчэпку. Да мерапрыемства была падрыхтавана прэзентацыя кніжнай выставы «Наш сябар – здароўе» і відэапрэзентацыя «Грып і яго прафілактыка».

Урок-роздум «Як захаваць жыцце і здароўе» да **Сусветнага дня здароўя** праходзіў у Івянецкай гарпасялковай бібліятэцы ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка». Мэта мерапрыемства – захаваць і пашырыць веды падлеткаў пра шкоднае ўздзеянне курэння і алкаголю на арганізм чалавека. Праз правядзенне псіхалагічнага трэнінгу, гульняў «Я так думаю» і «Сумленне і спакуса», выкананне заданняў «Круг шкодных звычак», падлеткі прыйшлі да высновы, што толькі ад нашага выбару залежыць, ці будзем мы здаровыя, што трэба ўмець супрацьстаяць шкодным звычкам, весці здаровы лад жыцця.

Прафілактыцы тытунекурэння ў бібліятэках Міншчыны надаецца вялікае значэнне. Аддзел абслугоўвання і інфармацыі чытачоў ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» да **Міжнароднага дня адмовы ад курэння** арганізаваў акцыю «Слуцк супраць тытуню». Для навучэнцаў старэйшых класаў школ горада бібліятэкары падрыхтавалі гутарку аб шкодзе цыгарэт, вейпаў, спайсаў «Як засцерагчы сябе ад шкодных звычак» і правялі агляд кніжнай выставы-

інсталяцыі «Гаворым здароўю – «ТАК». Дапоўнілі мерапрыемства інтэрактыўныя гульні, віктарыны, кніжны лабірынт.

Па **прафілактыцы наркаманіі** супрацоўнікі абанемента ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» падрыхтавалі відэаагляд кнігі А. Меліхава «Краденое солнце». У рамках праекта па прапагандзе здаровага ладу жыцця і прафілактыцы шкодных звычак «За здоровую молодость» абанемент бібліятэкі выдаў інфармацыйныя флаеры «Прочти – подумай» з анатацыямі да кніг, у якіх падымаецца праблема наркаманіі. Супрацоўнікамі агульнай залы распрацавана віртуальная выстава «Наркотики: мираж и действительность», у якой сабраны кнігі і перыядычныя выданні з фонду залы, якія раскрываюць тэму наркаманіі, якая размешчана на афіцыйным сайце ўстановы ў раздзеле «БиблиоГид» https://www.borlib.by/chitatelyam-2/virtualnye-vystavki-ru/6823-virtualnaya-vystavka-narkotiki-mirazh-i-dejstvitelnost. Супрацоўнікамі духоўна-асветніцкага цэнтра падрыхтаваны відэаагляд кнігі «Дикая маслина» https://www.youtube.com/watch?v=sLEZPb7C0Yc.

Сістэмна (2 разы ў год) праводзілася антынаркатычная прапаганда ў бібліятэках Бярэзінскага раёна. Навацыяй года стаў інфармацыйны агітбус «Бярэзінскі раён: тэрыторыя без наркотыкаў», зладжаны на базе раённага аздараўленчага лагера «Папараць-кветка» ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка» сумесна з БСРМ і ўпраўленнем па адукацыі, спорту і турызму райвыкамкама, прафілактычных структур РАУС. Бібліятэкары прадставілі агіт-марафон «Наркотык абыходзь стараной». Тэатр-маналог дазволіў паказаць моладзевую праблему праз эмоцыі перажыванняў маладых наркаманаў, іх каханых і матуль.

З 14 па 20 сакавіка 2022 года бібліятэкі Пухавіцкага раёна прынялі ўдзел у міжведамаснай акцыі «Разам за здаровую будучыню», накіраванай на прафілактыку спажывання і збыту наркатычных рэчываў. У рамках акцыі ў

Мар'інагорскай гарадской бібліятэцы ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» прайшоў цыкл мерапрыемстваў. Для моладзевай аўдыторыі адбыўся валеалагічны круіз па прафілактыцы шкодных звычак «Здоровый образ жизни: PRO-движение». Бібліятэкары прапанавалі падлеткам прыняць удзел у творчых заданнях. Удзельнікі гульні склалі пасланне-зварот аднагодкам «Беражыце здароўе», раскрылі дзесяць фактаў пра наркотыкі, а таксама распавялі пра знакамітых людзей, якія памерлі або лячыліся ад наркатычнай залежнасці. У чытальнай зале была аформлена кніжная выстава «Наркаманія: дзесяць прыкмет надыходзячай небяспекі». Інфармацыйныя матэрыялы, прадстаўленыя на выставе, спрыялі стварэнню дыялогу, падчас якога падлеткі абмяркоўвалі прычыны ўжывання рознага роду псіхаактыўных рэчываў, называлі спосабы адмовы ад спакус.

У Сяражскай сельскай інтэграванай бібліятэцы-філіяле № 4 ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» для вучняў 9 класа ДУА «Сяражская сярэдняя школа» быў праведзены дзень інфармацыі «Наркотыкі і дзеці. Як захаваць будучыню?», прымеркаваны да Міжнароднага дня барацьбы з наркаманіяй і незаконным абаротам наркотыкаў. Падчас дня інфармацыі бібліятэкар прадставіла інфармацыю аб шкодзе наркотыкаў, пра небяспечныя наступствы першага ўжывання наркатычных рэчываў. З удзельнікамі былі праведзены гульні «Піраміда» і «Сем спосабаў сказаць «Не». Разам з бібліятэкарам падлеткі развеялі некаторыя міфы аб наркаманіі і аднадушна выказаліся за здаровы лад жыцця. Да мерапрыемства была аформлена выстава-прагляд «Ведаць, каб не спатыкнуцца!». Бібліятэкар правяла агляд літаратуры, прадстаўленай на выставе.

З мэтай павышэння ўзроўню інфармаванасці і адукаванасці па **праблеме ВІЧ/СНІДу** 30 лістапада ў гарадской бібліятэцы № 1 ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» адбыўся адкрыты дыялог «ВИЧ/СПИД: знание может спасти», у якім прынялі

ўдзел навучэнцы УА «Барысаўскі дзяржаўны каледж». Бібліятэкар падала маладым людзям інфармацыю аб праблемах ВІЧ/СНІДу і прапанавала абмеркаваць шляхі перадачы ВІЧ-інфекцыі, сімптомы захворвання і спосабы прафілактыкі. У ходзе размовы прысутныя абмяняліся сваімі думкамі аб праблеме: хто найбольш схільны рызыцы ВІЧ інфікавання. У заключэнне дыялогу хлопцы пазнаёміліся з гісторыяй стварэння сімвала барацьбы са СНІДам – чырвонай стужачкі.

Гутарка-парада да Міжнароднага дня памяці ахвяр СНІДА «Контракт с самим собой и с миром» прайшла ў Негарэльскай сельскай бібліятэцы ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма». Фельчар Г.Б. Плугавая агучыла статыстычныя дадзеныя аб колькасці ВІЧ-інфіцыраваных у свеце і ў Рэспубліцы Беларусь, распавяла пра спосабы перадачы ВІЧ-інфекцыі, аб сімптомах ВІЧ-інфекцыі і СНІДу. Бібліятэкар раздала тэматычныя памяткі і інфармацыйны буклет «Вернасць – надзейная абарона ад ВІЧ-інфекцыі», якія змяшчаюць важную інфармацыю аб смяротным вірусе, а таксама распавяла пра людзей, якія памерлі ад гэтай падступнай хваробы.

«ВІЧ-інфекцыя і СНІД – без міфаў і ілюзій» – пад такой назвай адбыўся круглы стол з вучнямі 9 і 10 класаў гімназіі г. Мядзел, арганізаваны ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка». Падчас мерапрыемства падлеткі пазнаёміліся з эпідэміялагічнай сітуацыяй у Мінскай вобласці, атрымалі самую асноўную інфармацыю аб ВІЧ/СНІД: у чым розніца паміж ВІЧ і СНІДам, даведаліся як працуе імунная сістэма чалавека, як пабудаваны вірус, даведаліся пра яго асноўныя шляхі перадачы. З цікавасцю прагледзелі відэаролік «Новае пакаленне без ВІЧ», у якім распавядалася аб статыстыцы заражэнняў ВІЧ-інфекцыяй, дынаміцы эпідэміі, пераважных шляхах перадачы і тэмпах развіцця эпідэміі.

У цяперашні час востра стаіць праблема ўжывання насельніцтвам **алкагольных, слабаалкагольных напояў і**

піва, назіраецца рост непаўналетніх, якія ўчынілі злачынствы ў стане алкагольнага ап'янення.

7 красавіка сярод навучэнцаў УА «Маладзечанскі дзяржаўны каледж» адбыўся актуальны дыялог аб шкодзе алкаголю «Глоток беды». Супрацоўнік гарадской бібліятэкі-філіяла № 1 ДУК «Маладзечанская цэнтральная бібліятэка імя Максіма Багдановіча» распавяла навучэнцам, як дрэнна дзейнічае алкаголь на арганізм чалавека і наколькі ён шкодзіць здароўю. Падлеткі прынялі актыўны ўдзел у конкурсе «Слоўнік». Прапаноўвалася чатыры зашыфраваныя словы, якія трэба было аднавіць і пракаментаваць адно з наступстваў п'янства і алкагалізму. У заключэнні мерапрыемства прайшла тэст-гульня «Будуем дом» з выразаных асобных слоў-цаглін, адной камандзе неабходна было «пабудаваць» шчаслівае жыццё, а другой камандзе выбіраць словы негатыўнага значэння і пабудаваць супрацьлегласць «шчаслівага жыцця».

Папулярызацыі здаровага ладу жыцця і прафілактыцы шкодных звычак спрыяюць **клубы і аматарскія аб’яднанні** пры бібліятэках.

Клуб выхаднога дня «Мерыдыян» пры ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка» аб’ядноўвае калег бібліятэкараў і актыўных чытачоў-прыхільнікаў тэатра, вандровак, актыўнага і здаровага адпачынку. У справаздачным годзе аб’ектам наведвання стаў Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр у г. Мінску з праглядам лёгкай іранічнай сямейнай камедыі М. Задорнава «Хочу вашего мужа».

Прыхільнікаў здаровага ладу жыцця збірае на свае пасяджэнні культурна-аздараўленчы клуб «Аір» (кіраўнік А.А. Войцік), які больш за 20 гадоў плённа працуе пры ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка». Клуб ставіць сваёй мэтаю выхаванне патрэбы чалавека ў здаровым ладзе жыцця, як спосабе дасягнення гармоніі з навакольным асяроддзем. За гады сваёй дзейнасці ў клубе прайшло шмат цікавых і змястоўных мерапрыемстваў, так у 2022 годзе ў

рамках клуба былі падрыхтаваны і праведзены пасяджэнні на тэмы: «Возвышение желаний или как осуществить себя», «Право на счастье», «Познай и преодолей себя», «Менеджмент вашего здоровья», «Да не погаснет в душах свет».

Сацыяльна неабароненыя катэгорыі насельніцтва

У бібліятэках Міншчыны створаны базы даных аб ветэранах вайны і працы, адзінокіх састарэлых, інвалідах, хто жыве ў зонах абслугоўвання бібліятэк і патрабуе сацыяльнай апекі і абароны. Кожны год бібліятэкары вобласці праводзяць маніторынг сваёй зоны абслугоўвання, па выніках якога маюць звесткі аб колькасці пажылых людзей і інвалідаў, і складаюць планы работы з гэтымі групамі насельніцтва. Сёння кожны жыхар Міншчыны, які па медыцынскіх прычынах не мае магчымасці наведваць бібліятэку, можа звярнуцца па дапамогу і для яго будзе арганізавана дастаўка кніг і часопісаў на дом. Галоўная задача бібліятэк у гэтым напрамку – далучэнне такіх людзей да кнігі, а галоўная мэта – зрабіць бібліятэку даступнай. З гэтай мэтай бібліятэкары актыўна выкарыстоўваюць у абслугоўванні пазастацыянарныя формы, індывідуальнае абслугоўванне на даму. У гэтым напрамку бібліятэкі працуюць у цесным кантакце з установамі і арганізацыямі, якія ствараюць сістэму падтрымкі пажылых людзей і інвалідаў: органы мясцовай улады, службы сацыяльнай абароны, аховы здароўя, установы культуры, асветы, грамадскія арганізацыі.

Аддзел абслугоўвання і інфармацыі ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік» працягваў работу з праектам «Библиотека без границ», які прадугледжвае работу менавіта з катэгорыяй інвалідаў і асоб сталага ўзросту. У гэтым праекце вядзецца цеснае супрацоўніцтва з аддзяленнем дзённага знаходжання інвалідаў і пажылых людзей ДУ «Вілейскі тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва». У 2022 годзе для выхаванцаў аддзялення былі арганізаваны

мерапрыемствы: бібліядайджэст «А Новый год-то будет!», гадзіна цікавых паведамленняў «Цветочная рапсодия», гастранамічная старонка «Пища всякая важна», гадзіна патрыятызму «Партизанскими тропами», агляд навінак «Лучшие книги для семейного чтения», PR-акцыя «Приходите к нам читать! », экалагічны калейдаскоп «Земля – наш общий дом», духоўная гутарка «Православные святыни белорусского народа». У рамках праекта таксама арганізавана надомнае абслугоўванне сталых людзей.

У 2022 годзе набылі таблічкі з раскладам работы ўстановы, выкананай шрыфтам Брайля, у Капыльскую раённую цэнтральную бібліятэку імя Анатоля Астрэйкі і Капыльскую дзіцячую бібліятэку. Абслугоўванне сацыяльна-неабароненых слаёў насельніцтва праводзіцца ў рамках сумеснага праекта ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя Анатоля Астрэйкі» і Капыльскага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва «Хай кніга падтрымае Вас», на базе якога працуюць аддзяленні дзённага знаходжання грамадзян пажылога ўзросту і інвалідаў. Вялася работа ў рамках праектаў «Кніжны свет» сумесна с інвалідамі цэнтра і «Старонкі жыцця» сумесна з ветэранамі ТЦСАН. Самыя цікавыя мерапрыемствы – квэст-круіз па Алеі пісьменнікаў «Капыльшчына літаратурная», пазнавальны пазл «Падарожжа па зімовых месяцах», літаратурна-паэтычная гадзіна «Поэзия – великая река».

Бібліятэкі Слуцкага раёна ў 2022 годзе вялі змястоўную працу ў рамках сацыяльнай праграмы «Вера. Надзея. Любоў». Асноўныя адрасаты праграмы: адзінокія, састарэлыя, ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, пенсіянеры, шматдзетныя сем’і; інваліды living рознага ўзросту. Мэта праграмы – стварэнне безбар’ернага бібліятэчнага асяроддзя для дадзеных катэгорый грамадзян. Галоўныя напрамкі праграмы накіраваны на задавальненне індывідуальных інтарэсаў дадзенай катэгорыі карыстальнікаў, змястоўную арганізацыю вольнага часу, магчымасць самарэалізацыі і пошуку новай

сацыяльнай ролі. Работа па праграме плануецца і вядзецца сумесна з грамадскімі арганізацыямі і дзяржаўнымі ўстановамі горада і раёна: ДУ «Слуцкі тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва», Слуцкім аддзяленнем ГА «Дзеці ў бядзе», ДУ «Слуцкім цэнтрам карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі дзяцей і падлеткаў».

Праект «Мобильная библиотека» распрацаваны ДУК «Цэнтральная гарадская бібліятэка г. Жодзіна» сумесна з Тэрытарыяльным цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва г. Жодзіна. Мэта праекта – зрабіць бібліятэку бліжэй для сацыяльна-неабароненых пластоў насельніцтва. Ён прадугледжвае надомнае абслугоўванне пенсіянераў, інвалідаў сумесна з сацыяльнымі работнікамі. Удзельнікамі праекту ў 2022 годзе сталі 38 чытачоў, было арганізавана 535 наведванняў і выдадзена 1273 кнігі. Абслугоўваліся чытачы-інваліды і людзі сталага ўзросту па месцы жыхарства па заяўцы не радзей як 1 раз у месяц.

У ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка» разам з Валожынскім ПО ОО «БелАПДІіМІ» быў праведзены трэнінг для грамадзян сталага ўзросту «Азбука Интернета. Обучение старшего поколения компьютерной грамотности». Тэмамі трэнінга былі: «Рабочий стол компьютера», «Работа на клавиатуре с мышкой», «Работа в программе Microsoft Word». У другой часцы праграмы слухачоў чакала практычная частка працы на камп’ютары: вучыліся ствараць уліковы запіс ў сацыяльных сетках, заводзілі скрынкі для электроннай пошты і інш.

«Жыццё патрабуе міласэрнасці» – сумесны праект бібліятэкі сямейнага чытання «Верасок» ДУК «Маладзечанская цэнтральная бібліятэка імя Максіма Багдановіча» з аддзяленнем дзённага знаходжання інвалідаў і пажылых грамадзян Маладзечанскага РТЦСАН і ЦКРНіР, накіраваны на адаптацыю ў грамадстве людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Да Міжнароднага дня інвалідаў у ДУ «Маладзечанскі тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага

абслугоўвання насельніцтва г. Маладзечна» праведзена дабрачынная акцыя «Подари добро и радость».

У Зазерскай сельскай бібліятэцы ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» прайшла інфармацыйная гадзіна «Старость не для насилия», падчас мерапрыемства гаварылі аб правах пажылых людзей, абмяркоўвалі артыкул 10.1 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях, і артыкулы 147, 154, 186 Крымінальнага кодэкса аб адказнасці грамадзян, якія ўчынілі гвалт у побыце над пажылымі людзьмі. У ходзе правядзення мерапрыемстваў бібліятэкамі распаўсюджвалася друкаваная прадукцыя – інфармацыйныя ўлёткі з карыснай інфармацыяй: «Равенство прав и возможностей», «Льготы пенсионерам» і г. д.

У рамках **Дня пажылога чалавека** прайшоў настальжы-вечар «Горад памятае нас маладымі», які запрасіў на спатканне са сваёй маладосцю паважаных землякоў, якія аддалі райцэнтру запал сваіх сэрцаў і працавітых рук, маральную чысціню і вернасць роднай зямлі. Настальгічная сустрэча – вынік творчага супрацоўніцтва ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка», Бярэзінскага цэнтра культуры і школы мастацтваў. Мерапрыемства падарыла духоўную акрыленасць, захапленне, жаданне памножыць радасныя сустрэчы, каб у душы не згасалі галасы зямляцтва і пачуццё гонару за Бярэзіншчыну.

Напярэдадні Міжнароднага дня пажылых людзей супрацоўнікамі Гарадзейскай гарпасялковай дзіцячай бібліятэкі ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» былі выраблены буклеты «Нескучная пенсия», азнаёміўшыся з якімі чытачы-пенсіянеры набылі каштоўныя рэкамендацыі пра літаратуру, якая была падабрана, згодна з узроставай перавагай дадзенай катэгорыі чытачоў.

Праграма работы **клубаў** уключае розныя па тэматыцы і форме мерапрыемствы, якія даюць магчымасць пажылым людзям актыўна бавіць вольны час, раскрыць свой унутраны

свет, спрыяюць самарэалізацыі і арганічнай адаптацыі да асяроддзя, падтрымліваюць пазітыўны настрой.

Удельнікі клуба для пажылых людзей ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка» «Сустрэча» з задавальненнем наведвалі мерапрыемствы з правядзеннем акцый і конкурсаў. Званым госцем бібліятэчнай гасцёўні клуба «Сустрэча» стаў супрацоўнік раённай газеты «Бярэзінская панарама» Алесь Бычкоў, аўтар 7 кніжных рознажанравых выданняў: правінцыйныя казкі, фэйсбучны раман, аповесці і апавяданні ў стылі фэнтэзі. Арт-сустрэча «Лёсам распісаны ўсе ролі» стала сапраўдным святам у гонар Сусветнага дня тэатра. На спавядальным узроўні прайшоў дыялог з рэжысёрам Узорнага тэатра лялек «Сюрпрыз» з 35-гадовым служэннем Мельпамене Таццянай Верамейчык. На памяць аб сустрэчы гасцям былі ўручаны сяброўскія шаржы-эпіграмы з рэкламай яе творчых і асобасных якасцяў. На пасяджэнне клуба да Дня воінаў-інтэрнацыяналістаў быў запрошаны старшыня Бярэзінскай раённай арганізацыі Беларускага саюза ветэранаў вайны ў Афганістане, індывідуальны прадпрымальнік А.Л. Купіч.

Кожная сустрэча чытачоў «залатога ўзросту» Шчэпіцкай сельскай бібліятэкі ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка» ў клубе «Тыя, хто маладыя душой» праходзіць за кубкам духмянай гарбаты, за ажыўленымі гутаркамі і любімымі песнямі. Многія раскрываюць свае таленты: выконваюць песні, пішуць і чытаюць вершы, дзеляцца сваім вопытам, праяўляюць свае веды і ўменні, пад шолах старонак новай кнігі, любімага часопіса прыемна бавяць вольны час. У справаздачным годзе прайшлі пасяджэнні: «Весенняя гостья масленица», «Весна, девчонки, позитив», «По волнам нашей памяти», «Ах, этот юбилей», «Мой красивый огород – здоровье и доход», «Новогодние посиделки», наведванне палаца Пуслоўскіх і музея-сядзібы Т. Касцюшка ў Косава, пад час якой убачанае і пачутае немагчыма перадаць простымі словамі і аматарскім фота.

Працягваецца сумесная праца аддзела абслугоўвання і інфармацыі ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі» з аддзяленнем дзённага знаходжання інвалідаў і людзей сталага ўзросту. Наведвальнікі аддзялення дзённага знаходжання інвалідаў з’яўляюцца членамі клуба «Читаем вместе». З іх удзелам прайшлі наступныя мерапрыемствы: гульня-загадка «Чарадзейства на Каляды», літаратурна-пазнавальная гульня «Познай мир – познай себя», літаратурны калейдаскоп «Книжная радуга», экападарожжа «Свет природы в книгах», бібліяглобус «По странам и континентам», арт-майстэрня «Осенняя фантазия», фальклорныя вячоркі «Кладезь мудрости народной», выстава-віктарына «Зимней праздничной порой».

Таксама ў ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі» працуе аматарскае аб'яднанне «Добрые встречи», на пасяджэннях якога прайшлі наступныя мерапрыемствы: калядныя сустрэчы «Рождества волшебные мгновения», літаратурная рулетка «По волнам литературных юбилеев», гумарына «Первоапрельский Ералаш», літаратурна-музычная гасцёўня «Книги и песни нашей молодости», гадзіна-абмеркаванне «Секреты хорошего урожая», гадзіна цікавага паведамлення «Книжная оранжерея: цветы в литературе», гадзіна рэкламы «Весь хоровод журналов», віншавальная праграма «Новогодний каламбур».

У 2022 годзе ў бібліятэках Мядзельскага раёна працавала 6 аматарскіх аб’яднанняў для пажылых людзей: «Душа» (Будслаўская сельская інтэграваная бібліятэка), «Завалінка» (Крывіцкая пасялковая бібліятэка), «Надзея» (Занарацкая сельская бібліятэка), «Веста» (Нарацкая сельская бібліятэка), «Задушэўная размова» (Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка), «Залаты ўзрост» (Камароўская сельская бібліятэка-клуб), якія на працягу года наведвалі 67 удзельнікаў.

У Мар’інагорскай гарадской бібліятэцы ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» на

працягу многіх гадоў дзейнічае «Клуб цікавых сустрэч», які аб'яднае чытачак-энтузіястак, у якіх ёсць вольны час, жаданне актыўна яго праводзіць, удзельнічаць у жыцці бібліятэкі, сустракацца з цікавымі людзьмі, абменьвацца інфармацыяй, дзяліцца добрымі парадамі і проста размаўляць па душах. З мэтай папулярызацыі бібліятэчнай кнігі, арганізацыі вольнага часу дадзенай групы карыстальнікаў на працягу года арганізоўваўся шэраг мерапрыемстваў: літаратурна-музычныя імпрэзы, літаратурныя падарожжы, вечары-партрэты да юбілейных дат пісьменнікаў і паэтаў і інш. Усяго за 2022 год прайшло 12 пасяджэнняў клуба.

У ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» з 2003 года працуе клуб жанчын паважанага ўзросту «Чысты чацвер». Задача клуба – дапамагчы людзям сталага ўзросту рацыянальна выкарыстоўваць свой вольны час. Удзельнікі могуць паказаць свае веды і ўменні, падзяліцца вопытам, даведацца і ўбачыць нешта новае. Сумесна з Саветам ветэранаў, раённай арганізацыяй ветэранаў працы, таварыствам інвалідаў, раённай арганізацыяй Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа, раённым аб'яднаннем прафсаюзаў бібліятэкай праводзяцца разнастайныя мерапрыемствы для ўдзельніц клуба: рэтра-вечар «Памяць беражліва захоўвае», літаратурны вечар «Святло пагаслай зоркі», прысвечаны 90-годдзю з дня нараджэння беларускага паэта і перакладчыка Генадзя Кляўко, святочная праграма «Материнское счастье», прысвечаная Дню маці. Напярэдадні юбілею беларускага песняра Якуба Коласа бібліятэкары падрыхтавалі цікавы кулінарны калейдаскоп «Разнасолы ад класіка» – пра гісторыю паходжання страў, якія можна сустрэць у эпічнай паэме «Новая зямля». Таксама трэба адзначыць працу па арганізацыі вольнага часу сярод людзей сталага ўзросту, такіх аб'яднанняў як: клуб па інтарэсах «Душэўныя сустрэчы» (Габрыелеўская сельская бібліятэка); клуб «Берагіня» (Свіслацкая гарпасялковая бібліятэка); літаратурна-музычная гасцёўня «В кругу друзей» (Праўдзінская горпасялковая бібліятэка).

У 2022 годзе працягваў сваю дзейнасць клуб для людзей сталага ўзросту «Берагіня Дабрыня» Селішчанскай сельскай бібліятэкі-філіяла № 40 ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка». Праграма работы клуба ўключае розныя па тэматыцы і форме мерапрыемствы, якія даюць магчымасць сталым людзям актыўна бавіць вольны час, раскрыць свой унутраны свет, спрыяюць самарэалізацыі і арганічнай адаптацыі да асяроддзя, падтрымліваюць пазітыўны настрой. Удзельнікі клуба абменьваліся думкамі аб прачытаным, атрымлівалі карысную інфармацыю, арганізоўвалі сумесныя святы, запрашалі на сустрэчу цікавых людзей. Сярод мерапрыемстваў: гістарычны экскурс «Житие преподобного Сергия Радонежского» і літаратурна-музычная сустрэчу «Закружила пора золотая».

Для сталых людзей пры бібліятэках ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка» працуюць клубы: «Пасядзелкі» (цэнтральная бібліятэка), «Залатая восень» (Каваліцкая сельская бібліятэка-клуб), «Суседкі» (Шапчыцкая сельская бібліятэка-клуб). На сваіх сустрэчах удзельнікі клубаў абменьваюцца думкамі аб прачытаным, атрымліваюць цікавую інфармацыю, бавяць вольны час.

Бібліятэчнае абслугоўванне людзей з абмежаванымі магчымасцямі

Для стварэння даступнага асяроддзя і арганізацыі работы з людзьмі з інваліднасцю ў публічных бібліятэках вобласці прыняты наступныя меры: пры ўваходзе ў памяшканні бібліятэк ёсць поручні і абсталяваны пандусы, уваходныя дзверы маюць пашыраныя праёмы і абазначаны папераджальнымі знакамі «Жоўты круг», устаноўлены кнопкі выкліку персаналу, нанесена каляровая разметка прыступак і ручак дзвярэй, устаноўлены знакі даступнасці аб'екта і інфармацыйныя таблічкі. Таксама ў некаторых бібліятэках створаны дадатковыя ўмовы: пад'ёмная платформа з вертыкальным перамяшчэннем (ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка»); парковачнае месца для інвалідаў з абазначэннем паркоўкі для транспарту інвалідаў; у спецыялізаванай бібліятэцы № 5 устаноўлены дакумент-камера IQBoard, ПК з узмацняючай гукавой картай, з калонкамі і навушнікамі, электроннай лупай, якая павялічвае тэкст у 32 разы і вэб-камерай (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); санпакой для інвалідаў (ДУК «Крупская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы»); зала для маламабільных чытачоў, тактыльная плітка (ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»); зона для камфортнай працы: камп'ютар, навушнікі, стэлаж з аўдыёкнігамі, дэма-версія праграмы для саслабелых зрокам «Jaws» (ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы»); шыльда з назвай бібліятэкі, выкананая шрыфтом Брайля (ДУК «Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча») і іншае.

На 01.12.2022 фонды публічных бібліятэк, якія абслугоўваюць асоб з парушэннем зроку, уключаюць **11,9 тыс.** экзэмпляраў агучанай літаратуры, **0,4 тыс.** экзэмпляраў кніг са шрыфтом Брайля і іншыя спецыялізаваныя выданні.

Акрамя гэтага, у сістэме публічных бібліятэк Мінскай вобласці працуюць **4** спецыялізаваныя бібліятэкі для людзей з парушэннем зроку (гг.: Барысаў, Маладзечна, Слуцк, Чэрвень). Бібліятэчны фонд у спецыялізаваных бібліятэках прадстаўлены сучаснымі спецыяльнымі выданнямі: кнігамі са шрыфтам Брайля, кнігамі з узбуйненым шрыфтам, аўдыёкнігамі. На 01.12.2022 бібліятэчны фонд гэтых бібліятэк складае больш за **10 тыс.** экзэмпляраў. У 2022 годзе да паслуг бібліятэк звярнуліся **466** інвалідаў па зроку і іншых слабавідушчых карыстальнікаў, якім выдадзена **7,3 тыс.** экзэмпляраў дакументаў. Колькасць наведванняў бібліятэк гэтай катэгорыяй карыстальнікаў склала **3,4 тыс.**

Бібліятэкамі распрацаваны і рэалізуюцца праекты і праграмы: «Инклюзия. Библиотека без границ», «Библиотека равных возможностей» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка ім. І.Х. Каладзеева»), «Милосердие» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»), «Жыццё патрабуе міласэрнасці» (ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»), «Открытый мир» (ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» сумесна з ДУ «Нясвіжскі раённы тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва»), «Вера. Надежда. Любовь» (ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» сумесна з ДУ «Слуцкі тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва», ДУА «Слуцкі цэнтр карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі дзяцей і падлеткаў» і іншымі зацікаўленымі) і іншыя.

Традыцыйна супрацоўнікі публічных бібліятэк выступаюць на прадпрыемствах сістэмы ГА «БелТІЗ» з рэкамендацыйнымі гутаркамі аб фондзе агучанай літаратуры, праводзяць комплекс мерапрыемстваў на розную тэматыку, запрашаюць інвалідаў па зроку на пасяджэнні аматарскіх аб'яднанняў і клубаў па інтарэсах. Усяго ў 2022 годзе для асоб з парушэннямі зроку арганізавана і праведзена **264** мерапрыемствы, якія наведалі **2,5 тыс.** чалавек.

Работа бібліятэк у рамках Года гістарычнай памяці

Падчас усіх мерапрыемстваў, якія праводзіліся ў бібліятэках Мінскай вобласці ў 2022 годзе, незалежна ад формы і тэматыкі, акцэнт рабіўся на тэмы, цесна звязаныя з Годам гістарычнай памяці, падкрэсліваючы яго важнасць і значнасць для ўсяго беларускага народа. У публічных бібліятэках Мінскай вобласці праходзілі мерапрыемствы, прымеркаваныя да знакавых падзей у гісторыі Рэспублікі Беларусь і якія маюць асаблівае гістарычнае і грамадска-палітычнае значэнне.

Да памятнай даты *Дня памяці воінаў-інтэрнацыяналістаў (15 лютага)* былі праведзены наступныя мерапрыемствы: вечар памяці «Время выбрало вас, закружило в Афганской метели…» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); гадзіна памяці: «Боль моей души – Афганистан» (ДУК «Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка»); героіка-патрыятычны час «Мы не имеем права забыть» (ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»); гадзіна мужнасці «Дорогами Афганистана» (ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка») і інш.

Да памятнай даты *Дня ўсенароднай памяці ахвяр Вялікай Айчыннай вайны і генацыду беларускага народа (22 чэрвеня)*: гістарычна-патрыятычная акцыя «Свеча памяти» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); паэтычны флэшмоб «…Но о тех, кто уже не придет никогда, заклинаю: помните!» у рамках рэспубліканскай патрыятычнай акцыі «Хвіліна маўчання» (ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»); велапрабег па памятных мясцінах малой радзімы «Чтобы помнили» (ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі»); літаратурна-музычная

вечарына «И песни тоже воевали….» (ДУ «Мінская абласная бібліятэка імя А.С. Пушкіна») і інш.

Таксама ў рамках Года гістарычнай памяці ў публічных бібліятэках быў арганізаваны шэраг сустрэч з удзельнікамі войн і малалетнімі вязнямі канцэнтрацыйных лагероў: сустрэча з ветэранамі «Звезда Подвига» (ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка»); інфармацыйная гутарка «Жизнь и смерть за оградой концлагеря» (ДУК «Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка»); урок памяці «Я помню всё...», тэматычны вечар «Память без срока давности» (ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка»); інфармацыйна-патрыятычная кампазіцыя «Памяць і боль беларускай зямлі» (ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка») і інш.

Да *Дня Незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) (3 ліпеня)*: патрыятычны рэквіем «Помним. Чтим. Гордимся» (ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка»); гістарычная гадзіна «Минувших лет живая память», інтэлектуальная гульня «Занимательная геральдика», інтэрактыўная тэст-гульня «Улицы города Борисова» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); інтэрактыўная гульня «Собери Беларусь в своем сердце» (ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік»); віртуальнае падарожжа «Памяць далёкай вайны» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»); літаратурна-музычная гасцёўня «Квітней пад небам сінім, Беларусь!» (ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»); літаратурная гасцёўня «Маці-Беларусь, твае сыны жывуць» (ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка»); гадзіна памяці «По памятным местам нашего края» (ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя А. Астрэйкі»); бібліякешынг «Партизанскими тропами Любанщины» (ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі»); літаратурна-музычная кампазіцыя «В песнях и стихах поэтов, пусть расцветает край

родной» (ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка»); гісторыка-патрыятычная гадзіна «Освобождение Беларуси: события, люди, подвиг» (ДУК «Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча») і інш.

Да Дня народнага адзінства (17 верасня): гадзіна краязнаўства «В единстве народа – сила страны» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); патрыятычны час «Разам мы – Беларусь» (ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік»); інфармацыйная гадзіна «День, который нас объединяет» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»); літаратурная сустрэча «У адзінстве – сіла кожнага з нас» (ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»); пазнавальны глобус «В исторической памяти сила и единство белорусского народа» (ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка»); гістарычны экскурс «17 сентября – День народного единства» (ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя А. Астрэйкі»); інфармацыйная гадзіна «17 верасня – новае свята беларускага каляндара» (ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі»); патрыятычны час «Я живу на белорусской земле» (ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка»); гістарычная гадзіна «Под знаком мира, дружбы и добра – одна на всех страна» (ДУК «Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча») і інш.

Праводзіліся мерапрыемствы, накіраваныя на захаванне памяці пра вядомых землякоў: гадзіна краязнаўства «Он – наш земляк, он – наша слава», прысвечаная памяці Героя Савецкага Саюза А.К. Харчанкі (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); удзел у літаратурна-музычным свяце «Цымкавіцкія вытокі», прымеркаваным да дня нараджэння Кузьмы Чорнага (ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя А. Астрэйкі»); урачыстае мерапрыемства «Тут на ўсё жыццё прыпісана маё сэрца», прысвечанае

прысваенню бібліятэцы імя пісьменніка-земляка І.А. Муравейкі (ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі»); дзень памяці паэта Максіма Багдановіча «Нязгаснай зоркай ты ў небе Радзімы навекі» (ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»); раённая краязнаўчая канферэнцыя «Асоба ў гісторыі малой радзімы», прысвечаная памяці А. Махнача (ДУК «Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса»); тэматычны вечар «Мікола Нікановіч – пісьменнік з Кленніка» (ДУК «Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка ім. М. Багдановіча») і інш

У 2022 годзе публічнымі бібліятэкамі Мінскай вобласці сумесна з партнёрамі (Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры і яго філіяламі, Беларускім дзяржаўным архівам-музеем літаратуры і мастацтва, Выдавецкім домам «Звязда» (газетай «Літаратура і мастацтва»), ГА «Саюз пісьменнікаў Беларусі», выдавецтвам «Мастацкая літаратура» (часопіс «Полымя») і Беларускім дзяржаўным акадэмічным тэатрам юнага гледача) быў запушчаны абласны праект «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» (Дадатак 6).

ДУ «Мінская абласная бібліятэка ім. А.С. Пушкіна» ў рамках гэтага праекта сумесна з Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры, Літаратурным музеем Максіма Багдановіча, прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь, каналам «Культура» Беларускага радыё, Беларускім дзяржаўным акадэмічным тэатрам юнага гледача і Мінскім абласным аддзяленнем «Саюза пісьменнікаў Беларусі» праведзены анлайн-конкурс чытальнікаў «Пад Зоркай Венеры» (для дзяцей ад 6 да 18 гадоў), прысвечаны творчасці Максіма Багдановіча. Конкурс атрымаў статус міжнароднага і сабраў больш за 1800 творчых работ.

Год гістарычнай памяці адзначаны юбілеямі Янкі Купалы і Якуба Коласа, Максіма Танка, якім былі прысвечаны наступныя мерапрыемствы: тэатр-маналога

«Сцяжыны кахання зводзілі нас: Я. Купала і П. Мядзёлка»; літаратурны час «Знаёмы незнаёмец: Я. Брыль» (ГУК «Бярэзінская раённая бібліятэка»); літаратурна-музычная кампазіцыя «Янка Купала: успомнім класіка» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»); віктарына «Твой Пясняр, Беларусь!» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»); гадзіна паэзіі «Вершы ў рытме сэрца», паэтычны нон-стоп «Неутомимый труженик поэзии», прысвечаны да 110-годдзя з дня нараджэння М. Танка (ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік»); паэтычная пляцоўка «Чытаем Купалу і Коласа» (ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»); юбілейны анлайн-чэлендж «Не умолкнет голос Песняров» (ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка»); бібліяпрыступкі «Вуснамі Купалы і Коласа загаварыла Беларусь» (ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка») і інш.

З мэтай падтрымкі і развіцця творчых здольнасцей моладзі сумесна з Саюзам пісьменнікаў Беларусі ў 2022 годзе ў г. Лагойску прайшоў абласны форум маладых паэтаў Міншчыны «Слова Купалы да творчасці кліча».

Інфармацыйна-бібліяграфічнае абслугоўванне

Даведачна-бібліяграфічнае абслугоўванне ажыццяўляецца на аснове даведачна-бібліяграфічнага фонду, традыцыйнага даведачна-бібліяграфічнага апарата, а таксама электронных рэсурсаў.

На працягу года бібліятэкі вобласці працягвалі працу па выкананні бібліяграфічных даведак. У 2022 годдзе ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» было выканана **3350** даведак, ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» – **972** даведкі, ДУК «Цэнтральная гарадская бібліятэка г. Жодзіна» – **206,** ДУК «Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса» – **92** даведкі, ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка» – **365** даведак, ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка» – **7932** бібліяграфічныя даведкі.

Бібліятэкі вобласці праводзяць актыўную работу па ўдасканаленні сістэмы каталогаў і картатэк. У мінулым годзе СКА былі дапоўнены новымі тэматычнымі рубрыкамі. Для зручнасці і аператыўнасці выканання тэматычных запытаў чытачоў, а таксама ў сувязі са знамянальнымі датамі ў грамадскім і палітычным жыцці рэспублікі ў сістэматычнай картатэцы газетных і часопісных артыкулаў уведзены новыя прадметныя рубрыкі, такія як: «2022 год – Год гістарычнай памяці», «140 год з дня нараджэння Я. Купалы», «140 год з дня нараджэння Я. Коласа» (ДУК «Крупская раённая бібліятэка імя Я. Купалы»), «2022 – Год гістарычнай памяці», «140-годдзе Я. Коласа і Я. Купалы» (ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»), «Год гістарычнай памяці»; «Зімовыя Алімпійскія Гульні ў Пекіне-2022» (ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка»), «2022 год – Год гістарычнай памяці», «75 гадоў з дня нараджэння Георгія Марчука», «85 гадоў з дня нараджэння Мікалая Чаргінца», «95 гадоў з дня нараджэння Алеся Адамовіча», «100 гадоў з дня нараджэння

Алены Васілевіч», «105 гадоў з дня нараджэння Янкі Брыля», «105 гадоў з дня нараджэння Пімена Панчанкі», «110 гадоў з дня нараджэння Максіма Танка», «140 гадоў з дня нараджэння Якуба Коласа», «140 гадоў з дня нараджэння Янкі Купалы» (ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка»), «2022 – Год гістарычнай памяці», «17 верасня – дзень народнага адзінства», «Уроки пандемии», «В поисках утраченного», «Точка на карте», «Наркотики», «Будзь у курсе» (ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка»), «2022 год – Год гістарычнай памяці», «Ён ведаў народнае жыццё», «Янка Купала. Жыццё і творчасць», да 140-годдзя з дня нараджэння народных пісьменнікаў Беларусі Я. Коласа і Я. Купалы (ДУК «Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса»), «Да 140-годдзя з дня нараджэння Я. Купалы», «Да 140-годдзя з дня нараджэння Я. Коласа», «Да 110-годдзя з дня нараджэння М. Танка» (ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»).

Бібліятэкі фарміруюць даведачна-бібліяграфічны апарат праз папаўненне электроннага каталога артыкулаў аналітычнымі бібліяграфічнымі запісамі.

БД «Статьи» ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік» папоўнілася на **292** адзінкі і сёння ўтрымлівае **7160** запісаў. БД «Аналітыка» Барысаўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя І.Х. Каладзеева папоўнілася на **1447** запісаў. У бібліяграфічную БД «Сістэматычная картатэка артыкулаў» ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка» за мінулы год было ўведзена **183** запісы. БД «Артыкулы» электроннага каталога ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» папоўнілася **3084** запісамі і на 31.12.2022 года склала **58067** запісаў. БД «Аналітыка» Лучнікоўскай сельскай бібліятэкі-філіяла № 7 Слуцкага раёна папоўнілася на **200** і сёння налічвае **49560** запісаў. Электронная падбаза «Аналітыка» ДУК «Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса» папоўнілася на **850** і на канец 2022 года налічвала адпаведна **4893** запісы. ДУК «Бярэзінская

цэнтральная раённая бібліятэка» працягвала папаўненне электроннай базы даных «ALIS-Аналітыка» новымі бібліяграфічнымі запісамі – на сённяшні дзень БД «Аналітыка» налічвае **1872** бібліяграфічныя запісы. На канец 2022 года БД «Аналітыка» ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» налічвае **8883** запісы, электронны каталог сістэмы складае **63255** бібліяграфічных запісаў.

Ва ўсіх раёнах Мінскай вобласці працуюць публічныя цэнтры прававой інфармацыі (ПЦПІ), якія ўяўляюць сабой пункты свабоднага доступу грамадзян да афіцыйнай прававой інфармацыі. Усе цэнтральныя бібліятэкі прадастаўляюць карыстальнікам доступ да прававой БД «Эталон», якая з'яўляецца дзяржаўным інфармацыйна-прававым рэсурсам Нацыянальнага цэнтра прававой інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

У 2022 годзе ў рамках супрацоўніцтва з натарыяльнай канторай Барысаўскага раёна і Юрыдычнай кансультацыяй г. Барысава на базе ПЦПІ Барысаўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя І.Х. Каладзеева для карыстальнікаў бібліятэкі было праведзена 12 кансультацый натарыусаў і адвакатаў на бясплатнай аснове.

Актыўна супрацоўнічае з калегіямі адвакатаў і прадстаўнікамі праваахоўных органаў ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік». Гэтаму спрыяе дамоўленасць паміж Нацыянальным цэнтрам прававой інфармацыі і Беларускай натарыяльнай палатай па арганізацыі і правядзенні на базе ПЦПІ кожны першы і трэці чацвер месяца на бясплатнай аснове кансультацый, семінараў і іншых мерапрыемстваў па прававой адукацыі насельніцтва. Усяго работнікамі натарыяльнай канторы непасрэдна ў ПЦПІ праведзена 5 кансультацый па наступных пытаннях: «Долевае будаўніцтва», «Льготы маладой сям'і», «Сацыяльныя льготы інвалідаў 2-й групы», «Змены ў пенсіённым заканадаўстве», «Вырашэнне працоўных спрэчак». Фарміраванні юрыдычных ведаў і прававой

культуры насельніцтва садзейнічалі наступныя мерапрыемствы, арганізаваныя цэнтрам ПЦПІ аддзела абслугоўвання і інфармацыі: размова-дыялог «Я и мои права» (на базе Вілейскага дзяржаўнага каледжа), відэапрэзентацыя да Дня герба і флага Рэспублікі Беларусь «Гимн, герб, флаг – символы величия и духа моей страны», выстава-вернісаж «Дзяржаўная сімволіка Беларусі і гісторыя яе развіцця», кніжная выстава да Дня Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь «Закон для всех и каждого».

У рамках праекта «Абарані сябе сам» ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» працягвае сваю працу рубрыка «Прававы мерыдыян», якая дае магчымасць атрымаць бясплатную кансультацыю юрыста любому, хто звярнуўся па дапамогу.

Бібліятэкі Міншчыны праводзяць працу па абслугоўванні абанентаў калектыўнага і індывідуальнага бібліяграфічнага інфармавання. Бібліяграфічнай службай ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка» складзены інфармацыйна-бібліяграфічныя спісы літаратуры для педагогаў школ горада па тэмах: «Любіць радзіму – значыць ахоўваць прыроду», «Сцэнарныя матэрыялы па прапагадзе здаровага ладу жыцця сярод школьнікаў». Настаўнікам вясковых школ былі адрасаваны Дні інфармацыі «Класнаму кіраўніку на заметку», «Педагагічная капілка», «Навінкі сучаснага беларускага рамана». Для маладых чытачоў бібліятэкі падрыхтаваны інфармацыйна-бібліяграфічныя спісы па актуальных прававых пытаннях «Заставайся на лініі жыцця», спіс нарматыўных дакументаў.

На індывідуальным інфармаванні ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» знаходзіцца 26 абанентаў, якія былі праінфармаваны аб 831 выданні рознай тэматыкі: «Працоўнае заканадаўства», «Народная культура Беларусі», «Сацыяльныя аспекты рыначнай эканомікі», «Сацыяльная работа ў школе», «Музеі. Музейная справа ў Рэспубліцы Беларусь» і інш. Групавой інфармацыяй было забяспечана 27 абанентаў. Усяго за год ім рэкамендавана 512

выданняў па тэмах: «Выхаваўчая сістэма сучаснай сельскай школы», «Развіццё сельскай гаспадаркі на сучасным этапе», «Дзейнасць органаў мясцовай улады на сучасным этапе», «Сучасная сістэма дашкольнага выхавання» і інш.

ДУК «Цэнтральная гарадская бібліятэка г. Жодзіна» праводзіла інфармаванне па тэмах: «Что изучает наука астрономия», «Художественная литература: белорусская, русская, зарубежная, новые произведения, новые имена», «Отдел кадров. Пенсионное законодательство Республики Беларусь». Індывідуальным абанентам выдадзены 41 дакумент, групавым 36 дакументаў.

Бібліятэкі Клецкага раёна ў 2022 годзе абслужылі 26 калектываў па 26 тэмах; ім даслана – 104 інфармацыі. Калектыўную інфармацыю атрымліваюць жывёлагадоўчыя комплексы, малочна-таварныя фермы, рамонтныя майстэрні, дзіцячыя сады, сельскія Саветы, школы, групы па інтарэсах і іншыя. Індывідуальную інфармацыю па розных пытаннях прафесійнай дзейнасці і асабістых інтарэсах атрымліваюць 48 абанентаў, якія інфармуюцца па 48 тэмах. Ім паслана 552 інфармацыі аб новых паступленнях літаратуры.

Паслугамі індывідуальнага інфармавання ДУК «Крупская цэнтральная раённая бібліятэка імя Я. Купалы» карысталіся прадпрымальнікі, юрысты, настаўнікі, спецыялісты сельскай гаспадаркі. Калектыўную інфармацыю атрымлівалі 4 арганізацыі аграпрамысловага комплексу, школы, дзіцячага сада, дамы культуры.

Для інфармавання чытачоў аб новай літаратуры ў дапамогу прафесійнаму чытанню ДУК «Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка» ажыццяўлялася групавое інфармаванне 33 калектываў па тэмах: «Игры и развлечение дошколят», «Физическое воспитание и здоровье школьников», «Воспитательный процесс: теория и практика», «Медыцына на службе здароўя чалавека», «Новая літаратура ў дапамогу вучэбнаму працэсу і самаадукацыі настаўнікаў і выхавацелей», «Літаратура ў дапамогу выхаванню дашкольнікаў і самаадукацыі выхавацелей»,

«Тэхнічнае абслугоўванне і рамонт аўтамабіляў, эксплуатацыя аўтамабіляў, захаванне перавозных грузаў, бяспека руху на аўтамабільным транспарце», «Радуга идей», «Обучение. Воспитание. Развлечения», «Краски и ноты», «Праздники, сценарии, затеи», «В помощь учителю», «Казкі і гісторыі», «Чытаем у вольны час», «Завітала ў госці казка», «У дапамогу пазакласнаму чытанню», «У свеце дзіцячай літаратуры», «Беларуская літаратура. Творчасць паэтаў і пісьменнікаў», «Метадычныя распрацоўкі», «Новае ў сельскай гаспадарцы», «Чалавек – творца свайго здароўя», «Почемучка узнаёт мир», «Будзе вольны час – пачытай ты нас», «Крытыка і літаратуразнаўства», «Будзем здаровы». Было складзена 105 інфармацыйных спісаў.

ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка» праводзіла індывідуальнае інфармаванне для 69 абанентаў, сярод якіх кіраўнікі і вядучыя спецыялісты ўстаноў горада і раёна, спецыялісты народнай гаспадаркі, медыцынскія работнікі, работнікі АПК, выхавальнікі і настаўнікі навучальных устаноў, кіраўнікі гурткоў і аматарскіх аб'яднанняў, выхавальнікі дзіцячых дамоў сямейнага тыпу, а таксама пенсіянеры, інваліды, вучні школ і інш. Сярод тэм індывідуальнага інфармавання можна вылучыць наступныя: «Чырвоны крыж. Валанцёрства», «Дзіцячыя дамы сямейнага тыпу. Прыёмныя і патранажныя сем'і», «Абрадавая дзейнасць і фальклор Любаншчыны», «Музеи Беларуси на страницах СМИ», «COVID-19», «Вакцынацыя супраць каронавіруснай інфекцыі», «Псіхалогія сямейных адносін», «Усё пра рыбную лоўлю», «Кансультацыя юрыста», «Вырабы з падручнага матэрыялу», «Кухня розных краін» і інш. Групавое інфармаванне вялося для 62 абанентаў, сярод якіх: сельскія Саветы, Тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, Дзіцячая школа рамёстваў і дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, Цэнтр карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі, Любанская дзіцячая школа мастацтваў, установы аховы здароўя, Дамы культуры, калектывы навучальных устаноў раёна, а таксама калектывы

мастацкай самадзейнасці, фальклорныя ансамблі, гурткі, аматарскія клубы і аб'яднанні. Яны інфармаваліся па такіх тэмах: «Клопат. Дабрыня. Міласэрнасць», «Літаратурныя навінкі для малодшых школьнікаў», «Здаровы лад жыцця», «Новая літаратура для пазакласнага чытання», «Фальклор. Этнаграфія. Народныя звычаі», «Сацыяльнае абслугоўванне», «Любаншчына на старонках рэспубліканскага друку», «Культурная спадчына ад пакалення да пакалення», і інш.

На індывідуальнае інфармаванне бібліятэкамі Мінскага раёна было ўзята 30 абанентаў, якія атрымлівалі інфармацыю па тэмах «Прафілактыка хвароб с/г раслін», «Гісторыя Беларусі», «Гісторыя Заслаўя», «Рэлігія. Вераванні. Богаслоўе», «Навука», «Генацыд беларускага народа», «Методыка работы па краязнаўству», «Мір вялікага казачніка», «Делопроизводство», «Садоводство и огородничество», «Канцэпцыя і методыкі фарміравання разумовай дзейнасці ў дзяцей дашкольных навучальных установ», «Белорусский фольклор», «Педагогическое воспитание», «Экалагічнае выхаванне», «Папулярызацыя беларускай літаратуры», «Эстэтычнае выхаванне», «Школа здоровья», «Мой агарод», «Урожай круглый год», «Гісторыя Айчыны», «Маляванне ў розных мастацкіх тэхніках. Лепка», «Вырабы з фетра, фаамірана, выраб дэкарытыўных кветак», «Вязанне кручком і спіцамі», «Спорт. Экстрэмальныя і нестандартныя віды», «Своими руками», «Маленькие профессоры» і інш.

ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» адпраўлялі для абанентаў спісы новых паступленняў па тэмах: «Нетрадыцыйная медыцына», «Патрыятычнае выхаванне», «Новая літаратура ў дапамогу навучальнаму працэсу», «Добрыя парады для вашага здароўя» і інш.

На працягу года сетка публічных бібліятэк Смалявіцкага раёна інфармавала індывідуальных і групавых абанентаў па тэмах: «Ветэранскі рух», «Валанцёрства», «Патрыятычнае выхаванне моладзі», «Адзіныя дні інфармавання насельніцтва», «Воінскія пахаванні»,

«Сустрэчы ў працоўных калектывах», «Інавацыі ў бібліятэчнай справе», «Фарміраванне і развіццё дробнай маторыкі ў дзяцей», «Лідары чытання 2020–2022», «Лепшыя кнігі адыходзячага года», «Самыя яркія кніжныя навінкі сакавіка» і інш.

На індывідуальнае інфармаванне ДУК «Салігорская цэнтральная раённая бібліятэка» ўзята 70 абанентаў па 63 тэмах: «Воспитание детей. Психологические аспекты», «Розы и уход за ними», «Поделки своими руками: новое», «Современная дача: советы начинающим», «Новинки белорусской поэзии и прозы», «Водоемы в саду», «Новое в кадровой работе», «Методика преподавания белорусского языка», «Живопись. Графика. Фотография» і інш. Прадастаўлена 266 інфармацый. На калектыўнае інфармаванне ўзята 113 абанентаў па 44 тэмах: «Новая літаратура ў дапамогу навучальнаму працэсу», «Кулінарыя. Грамадскае харчаванне», «Служба быту ў Беларусі», «Гандаль. Камерцыйная дзейнасць», «У дапамогу медыцынскаму работніку», «Новая літаратура ў дапамогу эканамісту і бухгалтару», «Новая літаратура па сельскай гаспадарцы», «У дапамогу жывёлаводам» і інш. Прадастаўлена 390 інфармацый.

ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка» праводзіць інфармаванне насельніцтва праз выставы новых паступленняў, гадзіны інфармацыі, групавое і індывідуальнае інфармаванне. Абанентамі групавога інфармавання звычайна з’яўляюцца школы, дзіцячыя сады, групы спецыялістаў сельскай гаспадаркі. Тэмы групавога інфармавання адпавядаюць напрамку дзейнасці ўстаноў: «Развіццё і выхаванне дзіцяці», «Ландшафны дызайн», «Вандроўка па родным краі», «Прафесійная дзейнасць», «Будаўніцтва», «Комнатные растения», «Інтэр’ер», «Спорт», «Здаровы лад жыцця», «Кулінарыя», «Жыллёвае пытанне».

Абаненты групавога і індывідуальнага інфармавання ДУК «Стаўбцоўская цэнтральная раённая бібліятэка» атрымлівалі інфармацыю па тэмах: «Давайце чытаць разам»,

«SMS: События. Мнения. Сообщения», «Давайце чытаць разам», «Прафесійнае вызначэнне асобы», «Мая радзіма – мой лёс!», «Маршруты малой радзімы».

На індывідуальным інфармаванні ў ДУК «Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса» знаходзяцца 6 абанентаў па тэмах: «Сучасная беларуская літаратура», «Беларусь на сучасным этапе», «Дашкольная педагогіка», «Літаратуразнаўства», «Сусветная мастацкая культура», «Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва», «Заканадаўства РБ», «Сямейнае права». Абанентамі індывідуальнага інфармавання з’яўляюцца кіруючыя работнікі, спецыялісты ў галіне культуры, аматары чытання. Групавое інфармаванне ажыццяўлялася праз складанне штоквартальных спісаў для 4 абанентаў па 13 тэмах: «Дашкольная педагогіка», «Дашкольнае выхаванне», «Дзіцячая псіхалогія», «Школьная педагогіка», «Псіхалогія школьніка», «Арганізацыя вольнага часу», «Методыкі выкладання асобных прадметаў», «Мастацтва: жывапіс, дэкаратыўна-прыкладное мастацтва, музыка, харэаграфія», «Методыка выкладання мастацтва», «Арганізацыя вольнага часу», «Краязнаўства», «Музейная справа», «Гісторыя Беларусі».

ДУК «Чэрвеньская цэнтральная раённая бібліятэка» мае на індывідуальным інфармаванні 22 абанента па 21 тэме. Даслана 143 інфармацый па тэмах: «Мастацтва відовішчаў. Масавыя забавы, гульні», «Хатняя ферма», «Картофелеводство», «Работа з дзецьмі па ўсебаковым развіцці» і інш. На групавым інфармаванні знаходзілася 10 калектываў па 9 тэмах, даслана 48 інфармацый.

Бібліятэкі вобласці працягваюць дзейнасць па прапагандзе бібліятэчна-бібліяграфічных ведаў. Сельскімі інтэграванымі бібліятэкамі аграгарадкоў Бярэзінскага раёна ў рамках асветніцка-інфармацыйнай работы са школьнікамі былі праведзены мерапрыемствы да 75-годдзя Перамогі: бібліяграфічныя агляды «Вялікая Айчынная вайна ў творах сучасных беларускіх пісьменнікаў», «Напісана вайной – увекавечана літаратурай», «Вайну абвінавачвае пісьменнік-

франтавік», «Кнігі – манументы памяці». Для школьнікаў г. Беразіно праведзены ўрокі ББВ, «Даведачна-энцыклапедычная літаратура», «Структура кнігі і выкарыстанне яе даведачнага апарата», «Перыядычныя выданні для моладзі і падлеткаў», дзень адчыненых дзвярэй для 9-х класаў горада «Гэта твая бібліятэка».

ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка» было праведзена 30 Дзён бібліяграфіі і экскурсій: «Что такое библиография. Справочный аппарат библиотеки», бібліяграфічны квэст «Путеводитель в мир библиотечного дела», «Давайте знакомиться – Библиография», «Библиотека – территория без границ», «Мир книг и мир в книгах», «Сокровище библиотечных полок», «В книжном царстве очутиться, да чтоб там не заблудиться», «Мир библиографии открывает тайны», «Библиография – ключ к знаниям», «Свет бібліяграфіі адкрывае тайны», «Вайны свяшчэнныя старонкі навекі ў памяці людской», экскурсія ў дзіцячую бібліятэку «Выбор книг в библиотеке» і інш. Бібліятэкі раёна на працягу года вялі прапаганду бібліятэчна-бібліяграфічных ведаў сярод навучэнцаў школ. Праведзена 82 урока бібліятэчна-бібліяграфічных ведаў: урок-савет «Правила поведения в библиотеке»; бібліяасарці «Сегодня я – Библиотекарь», «Знакомство с библиотекой», практыкум «Ключи к сокровищам библиотеки», «Книги, которые знают всё», бібліяграфічны пошук «Банк информации» і інш.

ДУК «Крупская цэнтральная раённая бібліятэка імя Янкі Купалы» праводзіліся гадзіны ББВ: «Библиотеки в цифровую эпоху», «Выбар кніг у бібліятэцы», «Что такое ББК? Основы библиографического описания».

Для фарміравання інфармацыйнай культуры ў сістэме бібліятэк Мінскага раёна праводзіліся экскурсіі, бібліятэчна-бібліяграфічныя ўрокі, гутаркі пра культуру чытання. Усяго было праведзена 40 бібліятэчна-бібліяграфічных урокаў, 67 экскурсій. Тэматыка такіх мерапрыемстваў: «Библиотекарь на дому», «К экологии через книгу», «Падарожжа ў свет каталогаў і картатэк», «Правила обращения с книгой»,

«Библиотека принимает гостей», «Хата, у якой мноства міроў», «Занимательные секреты птиц», «Книги тоже любят порядок», «Фальклорны буквар», «Першыя крокі ў бібліятэцы», «Навучымся працаваць з кнігай», «Стань читателем, дружок», «Карлсон приглашает друзей», «Найди книгу сам», «Книга открывает тайны», «Кніжны дом адкрыты для ўсіх», «Библиотека встречает друзей», «Кнігавічок і кампанія!», «Прывітанне, кніжны дом», «Есть в поселочке Лесном дивный дом», «СБА библиотеки» і інш.

У ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча» праведзена 76 бібліяграфічных аглядаў літаратуры разнастайнай тэматыкі, 108 тэматычных праглядаў, выстаў і праглядаў новай літаратуры: «Любімыя кнігі бабуль і дзядуль», «Пусть поколения знают, пусть поколения помнят» (сельская бібліятэка аг. Лебедзева), «Гартайце, чытайце – свет пазнавайце» (сельская бібліятэка-клуб в. Вязынка), «Культурная спадчына» (сельская інтэграваная бібліятэка аг. Выверы), «Книга – лучший друг ребят», «Прочти первым!» (бібліятэка сямейнага чытання «Верасок»), «Как читать книги» (сельская бібліятэка аг. Бярэзінскае), «Книга, которую мы ждали», «Мир любимых книг», «Галерея новинок», «Книги, которые пришли и читателя нашли» (гарадская бібліятэка-філіял № 7), «Сучасныя кнігі сучасных пісьменнікаў», «Сучасныя пісьменнікі – дзецям», «Кто много читает – тот много знает» (гарпасялковая бібліятэка-філіял г.п. Радашковічы), «Мая вёска – мая радзіма» (сельская бібліятэка аг. Яхімоўшчына), «Таленты роднай зямлі», «В книжной памяти мгновения войны», «Всё для любознательных» (сельская інтэграваная бібліятэка аг. Заскавічы) і інш.

ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» было праведзена 114 бібліятэчныя заняткі і 34 дні бібліяграфіі: «У свет інфармацыі праз бібліятэку», «Знаёмцеся: тут жывуць кнігі», «Хачу ўсё ведаць», «Мир библиографии открывает СБА», «Путеводители в мире книг: каталоги и картотеки»,

«Учись! Узнавай! Удивляйся!», «Алфавітны і сістэматычны каталогі бібліятэкі», «Што? Дзе? Калі? – даведачная літаратура», «Почемучка узнаёт мир», «Краіна Чыталія», «Ваши помощники в выборе книг», «У тебя есть выбор», «Мы путешествуем друзья по словарям от А до Я», «Каталогі, картатэкі – сябрам бібліятэкі», «Наш помощник каталог», «Вопросы библиометру», «Слоўнік – гэта сусвет у алфавітным парадку», «В мир информации через библиотеку», «Справочно-поисковой аппарат библиотеки – что это?», «Каталоги и картотеки в нашей библиотеке», «В мир информации через библиотеку», «В них вся Вселенная живет», «Ад папіруса да друкаванай кнігі», «Словарь – это Вселенная в алфавитном порядке», «Каталог – ваш компас в книжном море», «Каталогі, картатэкі – вашы памочнікі», «100 мудрых старонак, ці Энцыклапедыі ведаюць усё», «Я пазнаю свет!», «Каталог – корабль в мире книг», «Фольклорная азбука» і інш.

Традыцыйнымі формамі распаўсюджвання бібліятэчна-бібліяграфічных ведаў ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка» раёна былі экскурсіі, бібліятэчна-бібліяграфічныя ўрокі на тэмы: «Читать – это модно. Посещать библиотеку – это престижно», дзень адчыненых дзвярэй «Добро пожаловать, или в библиотеку вход разрешен».

Бібліятэкары ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка» праводзілі для карыстальнікаў экскурсіі па бібліятэках, індывідуальныя кансультацыі, бібліятэчныя ўрокі, прагляды новых паступленняў, знаёмілі сваіх чытачоў з даведачна-бібліяграфічнай літаратурай, каталогамі, картатэкамі. У Івянецкай гарпасялковай бібліятэцы для вучняў сярэдніх класаў у рамках дня бібліяграфіі пад агульнай назвай «У бібліяграфіі няма межаў» было арганізавана сеткавае рандэву «Цікавае аб інфармацыі», дзе гаворка ішла аб разнастайнасці сучасных крыніц інфармацыі. З удзельнікамі былі праведзены гульні «Знайдзі пару» і «Глядзі з закрытымі вачыма». Адбыўся вусны часопіс

«Незаменимые помощники словари». У 2022 годзе было праведзена 48 бібліяграфічных урокаў.

Супрацоўнікі ДУК «Стаўбцоўская цэнтральная раённая бібліятэка» праводзілі урокі бібліятэчна-бібліяграфічных ведаў: «Книги, которые помогут всем» – бібліятэчны ўрок, прысвечаны даведачным выданням, «Каталогі, як самастойная частка інфармацыйна-пошукавай сістэмы», «Даведачна-бібліяграфічны апарат бібліятэкі» «Ты і твая бібліятэка», «Прыйшоў. Убачыў. Прачытаў!», «Вы яшчэ не чытаеце – тады мы ідзем да вас», практыкум па рабоце з электронным каталогам бібліятэкі «Книга в открытом доступе», фотапраект «Кніг ажыўшыя старонкі», «Твае першыя энцыклапедыі», «Гісторыя кнігі», «Справачны фонд бібліятэкі», «Цікава пачытаць», «Сучасны камп’ютар на паліцы», «Ее величество книга». Для вучняў установы адукацыі праведзены бібліяграфічныя ўрокі па тэмах: «Чытач – гучыць годна!».

Бібліятэкарамі ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» складзена 2 тэматычныя бібліяграфічныя спісы: «Вас ждут приключения на Острове Чтения»: рэкамендацыйны спіс прыгодніцкай літаратуры для дзяцей школьнага ўзросту (Чэрнікаўшчынская сельская бібліятэка), «Геноцид. Без срока давности»: рекомендационный библиографический список литературы (аддзел абслугоўвання і інфармацыі).

У ДУК «Цэнтральная гарадская бібліятэка г. Жодзіна» падрыхтаваны рэкамендацыйны бібліяграфічны спіс літаратуры «Вясновыя чытанні».

ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка» была падрыхтавана бібліяграфічная і інфармацыйна-бібліяграфічная прадукцыя: рэкамендацыйныя спісы, спісы-агляды: «Аддаеш назаўсёды», «Сусвет Адамовіча», «Юбилейный калейдоскоп книг–2022», «Топ-5 пронзительных книг для юных», «Видимая душа дома, или Кошки в художественной литературе» і інш.

За мінулы год ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка» былі выдадзены такія бібліяграфічныя выданні: інфармацыйны буклет «Правила защиты персональных данных»; памятка да Міжнароднага дня спажыўцоў «На заметку потребителю»; інфармацыйны буклет «Спартыўны лад жыцця? На здароўе! »; інфармацыйная ўлётка для моладзі «Спорт – гэта жыццё!»; інфармацыйны буклет «Пісьменнікі-франтавікі – нашы землякі»; інфармацыйны буклет «Археолаг, гісторык, этнограф, краязнаўца. Бонч-Асмалоўскі Глеб Анатольевіч».

ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка» былі падрыхтаваны бібліяграфічныя дапаможнікі па найбольш важных, актуальных тэмах і праблемах. У 2022 годзе аддзелам абслугоўвання і інфармацыі чытачоў раённай цэнтральнай бібліятэкай быў выдадзены краязнаўчы каляндар «Памятныя даты календара–2023 г. Слуцк, Слуцкі раён», кніжная закладка «Пісьменніца са Случчыны: да 100-годдзя А. Васілевіч», а такама інфармацыйна-бібліяграфічнае краязнаўчае выданне «Золотой злак Слутчины: к 110-летию со времени основания ОАО «Слуцкий комбинат хлебопродуктов». Бібліятэкі-філіялы стварылі бібліяграфічныя дапаможнікі малых форм: рэкамендацыйныя спісы, кніжныя закладкі: «Волшебные книги Валентины Осеевой», «Малой Радзімай напоўнена сэрца да краю: да 100-годдзя з дня нараджэння А. Васілевіч», «Казкі з гербарыя Р. Баравіковай», «На хвалі часу, у плыні жыцця: да 105-годдзя з дня нараджэння П. Панчанкі», «Вачыма і сэрцам дзіцяці: да 100-годдзя з дня нараджэння А. Васілевіч», «Пісьменнікі роднага краю: да юбілеяў з дня нараджэння Я. Кохана, Р. Мурашкі, А. Жука, А. Васілевіч», «Нынче праздник чтения – всем на удивление», «Вясёлка пасля дажджу: да 65-годдзя з пачатку выдання дзіцячага літаратурна-мастацкага часопіса «Вясёлка», «Литература на лето – для удовольствия», «Корней Чуковский детям», «Шчыры патрыёт Беларусі: да 105-годдзя з дня нараджэння

П. Панчанкі», «Я ў свет нясу жыццё…: да 75-годдзя з дня нараджэння Р. Баравіковай» і інш.

Сеткай публічных бібліятэк Смалявіцкага раёна складзены рэкамендацыйны спіс літаратуры «Вялікая Перамога ў іменах і датах», інфармацыйнае выданне «Яны пісалі пра вайну».

ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка» падрыхтаваны рэкамендацыйныя бібліяграфічныя паказальнікі «Святыни земли Солигорской», і «Героі Савецкага Саюза, ураджэнцы Салігоршчыны».

Камплектаванне і арганізацыя адзінага фонду

Бібліятэчны фонд – упарадкаваная сукупнасць дакументаў, якія адпавядаюць задачам і профілю бібліятэкі і прызначаны для выкарыстання і захоўвання.

Фонд публічных бібліятэк Мінскай вобласці на 01.01.2023 складае **5 555 486 экз.** дакументаў. За 2022 год ён паменшыўся на **196 861 экз.** (Дадатак 5).

Даручэннем Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 17 кастрычніка 2016 года прадпісана накіроўваць на камплектаванне фондаў бібліятэк, сістэмы Міністэрства культуры, не менш як 12 % сродкаў ад сумы бюджэтнага фінансавання на ўтрыманне ўказаных устаноў. Так з бюджэту вобласці у 2022 годзе на камплектаванне бібліятэчных фондаў і набыццё правоў доступу да электронных інфармацыйных рэсурсаў выкарыстана 2,6 млн. рублеў (+ 0,4 млн. рублеў да вынікаў 2021), што складае 12,8% ад бягучага фінансавання бібліятэк. Даручэнне выканана ва ўсіх сетках публічных бібліятэк.

Згодна п. 5 рашэння калегіі Міністэрства культуры № 42 ад 20.05.2021 доля сродкаў, накіраваных на падпіску перыядычных выданняў, не павінна перавышаць 50% ад сродкаў, выдзеленых на камплектаванне бібліятэчнага фонду. Так, з бюджэту вобласці на аплату падпіскі было выкарыстана 1,3 млн. рублеў або 50,5 %. У той жа час у некаторых сетках публічных бібліятэк аплата падпіскі перавышае 70,0 % ад агульнага памеру фінансавання. Рэпертуар перыядычных выданняў, які атрымліваюць сеткі бібліятэк вобласці, у сярэднім складае 85 назваў часопісаў і 23 назвы газет.

З мясцовага бюджэту на набыццё кніг і іншых дакументаў (за выключэннем перыёдыкі) было выкарыстана 1,2 млн. рублеў (+0,3 тыс. рублеў да вынікаў 2021). Так, за кошт мясцовага бюджэту было набыта 92 091 экз. кніг (+11 306 экз. да вынікаў 2021), у тым ліку 24 457 экз. сацыяльна значных выданняў (+2 572 экз. да вынікаў 2021).

Штогод бібліятэкі вобласці выкарыстоўваюць розныя крыніцы камплектавання. Так, у выніку за 2022 год ў фонды публічных бібліятэк вобласці паступіла 233,2 экз. дакументаў (+5,5 тыс. экз. да вынікаў 2021).

Ва ўсіх сетках публічных бібліятэк вобласці ў сярэднім адзін сельскі філіял атрымліваў каля 182 экз. кніг (у 2021 – 146 экз.). Рэпертуар перыядычных выданняў у сярэднім складае 13 назваў часопісаў і 8 назваў газет.

Неабходнай умовай для аптымізацыі якасці бібліятэчных фондаў з'яўляецца своечасовае выяўленне і выключэнне састарэлых па змесце, зношаных і дублетных дакументаў. Так, у выніку за 2022 год з фонду публічных бібліятэк вобласці выключана 430,0 тыс. экз. дакументаў, у тым ліку кніг – 280,2 тыс. экз., перыядычных выданняў – 147,8 тыс. экз., іншых дакументаў – 2,0 тыс. экз. Дакументы выключаліся па наступных прычынах: зношаныя – 49,0 %, састарэлыя па змесце – 3,9 %, дублетныя, страчаныя і іншыя прычыны – 12,7 %, па прычыне заканчэння тэрміну захоўвання – 34,4 %.

Пытанні стану і выкарыстання фондаў абмяркоўваюцца на нарадах пры дырэктары, работа з фондам адлюстроўваецца ў планах работы і справаздачах бібліятэк.

Метадычная дзейнасць

Дзейнасць аддзелаў бібліятэчнага маркетынгу цэнтральных бібліятэк вобласці ў 2022 годзе была накіравана на вывучэнне, распрацоўку і падтрымку сучасных перадавых напрамкаў у рабоце, павышэнне кваліфікацыі супрацоўнікаў, умацаванне сувязяў з грамадскасцю, стварэнне пазітыўнага іміджу бібліятэк.

У мінулым годзе публічнымі бібліятэкамі Мінскай вобласці вялася работа па рэалізацыі праграм і праектаў, якія распрацаваны ў дапамогу павышэнню кваліфікацыі бібліятэчных кадраў: праграма «Мастерство и качество – путь к успеху» (Капыльскі раён); праграма прафесійнай адукацыі бібліятэкараў «Ступені майстэрства» (Любанскі, Маладзечанскі раёны); праграмы бесперапыннай адукацыі бібліятэчных кадраў «Библиолестница» (2022–2026; Мінскі раён); заняткі ў Школе бібліятэчнага майстэрства «Прафесіянал» (Слуцкі раён); праект «Мастерство – путь к успеху» (Смалявіцкі раён).

Узровень прафесійнай падрыхтоўкі работнікаў вызначае якасць і эфектыўнасць дзейнасці бібліятэк. Сістэматычна праводзяцца семінары, вебінары, практыкумы, нарады, круглыя сталы, дні метадычнай дапамогі і інш. На працягу верасня-кастрычніка 2022 года на базе раённых бібліятэк вобласці прайшлі міжрэгіянальныя (занальныя) семінары для кіраўнікоў і спецыялістаў бібліятэк з мэтай абмена вопытам па арганізацыі працы з непаўналетнімі, якія стаяць на розных відах уліку: «В центре внимания подросток: работа с несовершеннолетними» (Чэрвеньская цэнтральная раённая бібліятэка, 16.09.2022); «Организация и ведение работы с несовершеннолетними, состоящими на различных видах учета» (Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка ім. П. Пранузы, 26.09.2022); «Организация досуговой занятости несовершеннолетних в библиотеках» (Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма, 30.09.2022); «Библиотека – среда интеллектуального и

развивающего досуга для детей и подростков» (Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева, 06.10.2022); «Библиотека как информационный и досуговый центр в обеспечении потребностей несовершеннолетних в образовании, профориентации, духовном и эстетическом развитии» (Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка, 12.12.2022); «Подросток. Взрослая среда» (Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік, 12.10.2022). На семінарах разглядаліся пытанні ўліку працы з непаўналетнімі і распрацоўка новых падыходаў да правядзення мерапрыемстваў, рэалізацыя праектаў, якія зацікавяць і падштурхнуць дзяцей да наведвання бібліятэк, а разам з тым дазволяць адцягнуць ад шкодных учынкаў і звычак.

21.10.2022 у Мінскай абласной бібліятэцы прайшоў выніковы семінар «Организация досуговой занятости несовершеннолетних в публичных библиотеках Минской области. Ведение библиотечной документации», ў якім падымаліся важныя пытанні па арганізацыі працы з дзецьмі, што знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, а таксама пытанні прыняцця адзінай сістэмы ў вядзенні папяровай дакументацыі: фармуляраў чытачоў і дзённікаў працы.

Праводзіліся таксама мерапрыемствы па павышэнні кваліфікацыі спецыялістаў бібліятэк па іншых пытаннях: урокі прафмайстэрства «Сакрэты паспяховасці культурна-масавага мерапрыемства» (Бярэзінскі раён); тэматычны семінар «Бібліятэка ў мясцовай супольнасці: грані ўзаемадзеяння» (Дзяржынскі раён); семінар «Бібліятэчнае абслугоўванне: пошук шляхоў абнаўлення» (Клецкі раён); семінар «Сучасная бібліятэка: традыцыі і перспектывы развіцця» (Лагойскі раён); семінары «Прававая асвета: магчымасці агульнадаступнай бібліятэкі», «Бібліятэка для дзяцей: выклікі часу», «Краязнаўчая работа публічнай бібліятэкі» (Маладзечанскі раён); семінар «Подведение итогов и перспективы развития библиотек района», лекцыя-практыкум «Защита персональных данных в библиотеках

района» (Мінскі раён); семінар-дыялог «Библиотечное обслуживание детей: современные идеи и поиск новых форматов», семінар-кансультацыя «Кніга і чытанне: вопыт і новыя магчымасці», семінар-трэнінг «Бібліятэка і сям'я: інавацыйныя формы і метады работы» (Мядзельскі раён); семінар «Организация работы библиотеки в современных условиях» (Нясвіжскі раён), нарада «Совершенствование работы публичных библиотек района по организации досуговой занятости несовершеннолетних, в т. ч. состоящих на учёте СОП, ИПР», «Организация досуговой занятости несовершеннолетних в публичных библиотеках Пуховичского района. Ведение библиотечной документации» (Пухавіцкі раён) і інш.

Павышэнню кваліфікацыі ў справаздачным годзе садзейнічалі таксама анлайн-лекцыі, вебінары, семінары і канферэнцыі, да якіх далучаліся спецыялісты бібліятэк: адукацыйны анлайн-семінар «Защита персональных данных: реалии для библиотечного сообщества», вебінар «Оперативный ремонт блока современных документов», X Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Электронная культура», прысвечаная 100-годдзю Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, праведзеныя ДУ «Нацыянальная бібліятэка Беларусі». Таксама бібліятэкі далучаліся да іншых навукова-метадычных мерапрыемстваў анлайн: «Папа рядом. Мама, давай поговорим» (ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева», арганізатар – аргкамітэт міжнароднага адукацыйнага праекта «Современная библиотека»); «Встречное движение: работа с учащейся молодёжью в Слуцкой районной центральной библиотеке» (ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка», арганізатар – аргкамітэт міжнароднага адукацыйнага праекта «Современная библиотека»); анлайн-сустрэча «1812 год в изданиях редкого фонда» ў рамках міжнароднага праекта «Библиотека без границ: интеграция в мировое библиотечное пространство»

(ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева») і інш.

Наладжваліся практыкумы, практычныя заняткі: семінар «Прававая асвета: магчымасці агульнадаступнай бібліятэкі», вебінар «Заполнение документации по ведению клубов и любительских объединений» (Маладзечанскі раён); «Арганізацыя абслугоўвання чытачоў. Расстаноўка бібліятэчнага фонда», «Падрыхтоўка і правядзенне масавых мерапрыемстваў. Складанне пашпарта на выставы, мерапрыемствы» (Уздзенскі раён) і інш.

Сярод іншых форм павышэння кваліфікацыі бібліятэчных кадраў – кансультацыі, метадычныя парады, канферэнцыі, вебінары і інш.

Павышэнню прафесійнага майстэрства маладых супрацоўнікаў і супрацоўнікаў без спецыяльнай адукацыі спрыяюць разнастайныя па тэматыцы адаптацыйныя заняткі, практыкумы, пасяджэнні ў «Школе пачынаючага бібліятэкара», «Школе маладога бібліятэкара»; заняткі клуба бібліятэчных работнікаў «Практикум», клуба «Библионика» па праграме бесперапыннай адукацыі «Ступени мастерства» (Любанскі раён), «Школе камп’ютарных ведаў», «Школе маладога спецыяліста», «Альтэрнатыўнай школе бібліятэкара», на «Факультэце бібліятэчных ведаў».

Мінскай абласной бібліятэкай рэалізуецца шэраг абласных навукова-метадычных мерапрыемстваў для павышэння кваліфікацыі спецыялістаў публічных бібліятэк. У 2022 годзе ў сувязі з эпідэміялагічнай сітуацыяй назіралася тэндэнцыя правядзення большасці такіх ініцыятыў анлайн або яны арганізоўваліся на базе Мінскай абласной бібліятэкі. Прайшлі наступныя мерапрыемствы: анлайн-семінары «Детская библиотека в современном социуме: задачи, проблемы, перспективы» (27.04.2022), «Продвижение чтения: диапазон библиотечных идей и стратегий» (08.06.2022); а таксама афлайн прайшлі абласная школа дырэктара «Гісторыя бібліятэк Міншчыны: публічныя бібліятэкі Пухавіцкага раёна: мінулае і шляхі наступнага развіцця»

(29.09.2022) і абласная школа метадыста «Методическое обеспечение приоритетных направлений библиотечной деятельности. Практика освоения новых идей, методик и технологий» (10.11.2022).

Пазітыўны ўплыў на стан бібліятэчнай справы ў раёне аказвае выдавецкая дзейнасць. У дапамогу бібліятэкарам складаюцца метадычныя рэкамендацыі, парады і дапаможнікі, сцэнарыі да юбілеяў пісьменнікаў і г.д.

Так, у 2022 годзе былі выдадзены наступныя метадычныя рэкамендацыі: «Метадычныя парады па патрыятычнаму напрамку працы бібліятэк» (Валожынскі раён); краязнаўчы каляндар на 2023 год «Старонкі гісторыі Капыльшчыны» (Капыльскі раён); зборнік сцэнарыяў па экалогіі «Это земля – твоя и моя» (Крупскі раён); «В помощь работе библиотек по воспитанию правовой культуры среди детей и подростков» (Лагойскі раён); «Планирование – установка на успех», «Формирование здоровой нравственности через различные формы и методы библиотечной работы» (Любанскі раён); метадычны даведнік «Словарь современных форм работы с семьей в библиотеке» (Мядзельскі раён); «Организация выставочной деятельности в библиотеке» (Нясвіжскі раён); метадычныя рэкамендацыі «Вовлечение несовершеннолетних, состоящих на различных видах учёта, в культурно-досуговую деятельность библиотек» (Пухавіцкі раён); «В помощь планированию деятельности библиотек и повышению квалификации библиотечных кадров ГУК «Солигорская районная центральная библиотека» на 2022 год», «Чтение семейного масштаба: опыт работы Старобинской горпоселковой библиотеки» (Салігорскі раён); «Інфармацыйна-выставачная і публічная дзейнасць бібліятэк да 140-годдзя з дня нараджэння Я. Купалы, Я. Коласа», «Рэкамендацыі па правядзенню мерапрыемстваў па прафілактыцы суіцыдаў сярод падлеткаў» (Чэрвеньскі раён); «Методические рекомендации по статистическому учету показателей обслуживания публичных библиотек Минской области»,

«Профориентационная деятельность библиотек: методические рекомендации» (Мінская абласная бібліятэка імя А.С. Пушкіна).

Былі распрацаваны і выдадзены сцэнарыі і матэрыялы да юбілеяў пісьменнікаў і дзеячоў культуры і навукі: літаратурна-краязнаўчы зборнік «Літаратурнымі сцяжынкамі Валожыншчыны», метадычныя парады «Песняры зямлі беларускай» (да 140-годдзя з дня нараджэння Я. Купалы і Я. Коласа) (Вілейскі раён); «Пісьменнік дабрыні і шчырасці: матэрыялы ў дапамогу святкавання 80-годдзя з дня нараджэння Я. Галубовіча» (Маладзечанскі раён); бібліяграфічны паказальнік да юбілею М. Сазончыка «Нашы землякі – юбіляры» (Нясвіжскі раён), «Кастусь Шавель: да 110-годдзя з дня нараджэння», «Васіль Гурскі: да 100-годдзя з дня нараджэння», «Алесь Махнач: да 100-годдзя з дня нараджэння», «Якуб Наркевіч-Ёдка: прафесар электраграфіі і магнетызму» (Уздзенскі раён); «Міхась Пазнякоў – пісьменнік, перакладчык, мовазнавец» (Чэрвеньскі раён) і інш.

Вялікая ўвага надаецца выпуску буклетаў, брашур, закладак, памятак і лістовак для чытачоў бібліятэк: буклеты «Курить – здоровью вредить», «Культура здоровья: здоровый ли вы человек», «Патриотическое воспитание детей и молодежи», «Работа библиотек по профилактике экстремизма и терроризма» (Мядзельскі раён); «Выбираем жизнь без сигарет», «Чем грозит чрезмерная опека», «Как избежать насилия», «Подростку: знай свои права», «Осторожно, мошенники», «Как правильно выбрать профессию», «Если хочешь быть здоровым» (Уздзенскі раён); буклеты «Пять причин бросить курить», «Десять причин бросить пить алкоголь», «Здоровый образ жизни – легко! 36 простых советов на каждый день» (Чэрвеньскі раён) і інш.

Конкурсы

Вынікі XXX Рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры»

13 чэрвеня 2022 года загадам Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь № 123 зацверджаны вынікі XXX Рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры». Па выніках конкурсу дыпломамі першай, другой і трэцяй ступені былі адзначаны 22 публічныя бібліятэкі, 5 бібліятэк прадстаўлены да заахвочвання. Сярод пераможцаў – бібліятэкі Мінскай вобласці.

У намінацыі **«За значны ўклад у выхаваўчую работу з падрастаючым пакаленнем»** дыпломам першай ступені адзначана ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы». Дыплом трэцяй ступені ў гэтай жа намінацыі атрымала Ляскоўская сельская бібліятэка ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка».

У намінацыі **«За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы»** дыпломам другой ступені адзначана ДУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка».

У намінацыі **«За падтрымку і развіццё чытання»** дыплом першай ступені атрымала ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева». Дыпломам другой ступені ўзнагароджана Грэбенская сельская бібліятэка ДУК «Чэрвеньская цэнтральная раённая бібліятэка».

Вынікі VIII Рэспубліканскага конкурсу «Библиотека – центр духовного просвещения и воспитания»

4 лістапада 2022 года распараджэннем па Беларускай Праваслаўнай Царкве зацверджаны вынікі VIII Рэспубліканскага конкурсу «Библиотека – центр духовного просвещения и воспитания». Рэспубліканскае журы разглядала конкурсныя работы ад публічных бібліятэк

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, бібліятэк устаноў адукацыі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, бібліятэк, падведамасных Беларускаму Экзархату. У конкурсе прымалі ўдзел бібліятэкі Мінскай вобласці. ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўла Пранузы» атрымала першае месца сярод бібліятэк, размешчаных у горадзе і пасёлках гарадскога тыпу, у намінацыі **«Духоўна-маральнае выхаванне дзяцей і моладзі»**. ДУК «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка» адзначана заахвочваннем у гэтай жа намінацыі.

Рэспубліканскі конкурс «Лучший культурный проект патриотической тематики»

22 лютага 2023 года ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева» ўдастоена Дыплома пераможцы рэспубліканскага конкурсу ў намінацыі «Лепшы інтэрактыўны бібліятэчны праект патрыятычнай тэматыкі» 2022 года за стварэнне і рэалізацыю праекта «Ёсць адна на карце кропка – мой Барысаў».

Раённыя прафесійныя агляды-конкурсы

Станоўчую ролю ў стымуляванні работы бібліятэк адыгрываюць штогадовыя раённыя конкурсы. У 2022 годзе былі арганізаваны і праведзены: агляд-конкурс «У вянок народным Песнярам» (кніжныя выставы і відэаводгукі на любімыя творы Я. Коласа і Я. Купалы, да 140-годдзя з дня нараджэння пісьменнікаў) (Барысаўскі раён); марафон навацый «Кніжная вясёлка над краінай дзяцінства» (Бярэзінскі раён); агляд-конкурс бібліятэчных праектаў «Бібліяініцыятыва»: лепшыя ідэі для паспяховай бібліятэкі» (Валожынскі раён); конкурс на лепшую арганізацыю кніжнай выставы «Бібліятэка – песнярам!», прысвечанай беларускім пісьменнікам-юбілярам 2022 года (Вілейскі раён); прафесійна-творчы конкурс на лепшую пастаноўку работы

аматарскіх аб’яднанняў (клубаў па інтарэсах) «Бібліятэка – тэрыторыя захаплення» (Дзяржынскі раён); конкурс «Созвездие литературных героев» (Капыльскі раён); конкурс лічбавага фотаздымка «Песні нашы не ведалі межаў» па матывах твораў класікаў беларускай літаратуры Я. Купалы і Я. Коласа (да 140-годдзя Я.Купалы і Я.Коласа) (Маладзечанскі раён); адкрыты творчы конкурс кніжных закладак «Вечная спутница книги» (Мінскі раён); агляд-конкурс лепшых бібліятэчных практык «Бібліятэкі. Творчасць без межаў» (Слуцкі раён); раённы фотаконкурс «Чытач і кніга» на лепшы фотакадр пра кнігі і чытачоў (Смалявіцкі раён); агляд-конкурс «Каникулы в библиотеке», які садзейнічаў паляпшэнню арганізацыі работы з падлеткамі падчас канікул (Старадарожскі раён); агляд-конкурс кніжных выстаў да 140-годдзя з дня нараджэння Я. Купалы, Я. Коласа «У кожным радочку любоў да Радзімы» (Уздзенскі раён) і інш.

Адным з напрамкаў метадычнай дзейнасці аддзелаў бібліятэчнага маркетынгу раённых бібліятэк і аддзела бібліятэказнаўства абласной бібліятэкі з'яўляецца наведванне бібліятэк з мэтай аказання практычнай і метадычнай дапамогі па пытаннях арганізацыі бібліятэчнай прасторы, інфармацыйных зон, пазастацыянарнага абслугоўвання, вядзення ўліковых формаў, даведачна-бібліяграфічнага апарата, таму спецыялісты актыўна праводзяць кураторскія выезды ў бібліятэкі-філіялы.

Такім чынам, трэба адзначыць, што метадычная дзейнасць, накіраваная на аказанне тэарэтычнай і практычнай дапамогі бібліятэкам Міншчыны, шматбаковая і эфектыўная, а таму формы работы дзеля дасягнення станоўчых вынікаў штогод удасканальваюцца і пашыраюцца.

ДАДАТКІ

Дадатак 1

Зачыненыя і рэарганізаваныя бібліятэкі ў 2022 г.

Рэгіён	Назва ўстановы	Рашэнне
Рэарганізаваныя:		
Бярэзінскі (-3)	Косаўская сельская бібліятэка ў Косаўскі сельскі клуб-бібліятэку 31.03.2022	Рашэнне Бярэзінскага райвыканкама № 111 ад 27.01.2022
	Любушанская сельская інтэграваная бібліятэка ў Любушанскі сельскі клуб-бібліятэку 31.03.2022	Рашэнне Бярэзінскага райвыканкама № 111 ад 27.01.2022
	Дзіцячая бібліятэка-філіял у Аддзел па абслугоўванні дзіцячага чытача	Рашэнне Бярэзінскага райвыканкама № 445 ад 07.04.2022
Вілейскі (-2)	Бібліятэка сямейнага чытання (гарадскі філіял №1) у аддзел абслугоўвання і інфармацыі 01.04.2022	Рашэнне Вілейскага райвыканкама №223 ад 22.02.2022
	Сцешыцкая сельская інтэграваная бібліятэка ў Сцешыцкі сельскі клуб-бібліятэку 01.05.2022	Рашэнне Вілейскага райвыканкама № 276 ад 25.02.2022
Капыльскі (-1)	Лясноўская сельская бібліятэка 10.04.2022	Рашэнне Капыльскага райвыканкама № 202 ад 01.02.2022
Лагойскі (-2)	Задор'еўская сельская бібліятэка ў Задор'еўскі клуб-бібліятэку 01.09.2022	Рашэнне Лагойскага райвыканкама № 1313 ад 21.06.2022
	Каменская сельская бібліятэка ў Каменскі клуб-бібліятэку 01.09.2022	Рашэнне Лагойскага райвыканкама № 1313 ад 21.06.2022
Маладзечна	Гарадская бібліятэка-філіял	Загад Маладзечанскага

нскі (-1)	№4 (Бібліятэка сямейнага чытання "Верасок") у аддзел па абслугоўванні дзіцячага чытача 01.10.2022	раённага выканаўчага камітэта № 66 ад 30.09.22
Мядзельскі (-1)	Мядзельская раённая дзіцячая бібліятэка ў сектар па абслугоўванні дзіцячага чытача 01.10.2022	Рашэнне Мядзельскага райвыканкама № 1644 ад 31.08.2022
Нясвіжскі (-3)	Леанавіцкая сельская бібліятэка ў Леанавіцкі сельскі клуб-бібліятэку	Рашэнне Нясвіжскага райвыканкама № 975 ад 30.05.2022
	Навасёлкаўская інтэграваная сельская бібліятэка ў Навасёлкаўскі сельскі дом культуры-бібліятэку	Рашэнне Нясвіжскага райвыканкама № 975 ад 30.05.2022
	Салтанаўшчынская інтэграваная сельская бібліятэка ў Салтанаўшчынскі сельскі клуб-бібліятэку	Рашэнне Нясвіжскага райвыканкама № 975 ад 30.05.2022
Старадарожскі (-3)	Старадарожская сельская бібліятэка ў Старадарожскі сельскі клуб-бібліятэку 01.07.2022	Рашэнне Старадарожскага райвыканкама № 756 ад 21.06.2022
	Сенягоўская сельская бібліятэка ў Сінягоўскі сельскі клуб-бібліятэку 01.07.2022	Рашэнне Старадарожскага райвыканкама № 756 ад 21.06.2022
	Новадарожская сельская бібліятэка ў Новадарожскі сельскі клуб-бібліятэку 01.07.2022	Рашэнне Старадарожскага райвыканкама № 756 ад 21.06.2022
Стаўбцоўскі (-1)	Стаўбцоўская дзіцячая бібліятэка ў Аддзел па абслугоўванні дзіцячага чытача 01.10.2022	Рашэнне Стаўбцоўскага райвыканкама № 1658 ад 30.08.2022
Уздзенскі (-3)	Камянкоўская інтэграваная сельская бібліятэка ў Камянкоўскі сельскі клуб-бібліятэку	Рашэнне Уздзенскага райвыканкама № 438 ад 01.03.2022

	01.04.2022	
	Цяплінская сельская бібліятэка ў Цяплінскі сельскі клуб-бібліятэку 01.04.2022	Рашэнне Уздзенскага райвыканкама № 438 ад 01.03.2022
	Раённая дзіцячая бібліятэка ў Аддзел па рабоце з дзецьмі	Рашэнне Уздзенскага райвыканкама № 438 ад 01.03.2022
Закрытыя:		
Вілейскі (-3)	Гарадскі філіял №4 30.04.2022	Рашэнне Вілейскага райвыканкама №223 ад 22.02.2022
	Гарадскі філіял №5 31.12.2022	Рашэнне Вілейскага райвыканкама № 1635 ад 22.11.2022
	Язненская сельская бібліятэка 01.11.2022	Рашэнне Вілейскага райвыканкама № 1184 ад 26.08.2022
Клецкі (-2)	Галынкоўская інтэграваная сельская бібліятэка 01.04.2022	Рашэнне Клецкага райвыканкама № 48 ад 18.01.2022
	Нагорнаўская сельская бібліятэка 01.04.2022	Рашэнне Клецкага райвыканкама № 48 ад 18.01.2022
Капыльскі (-1)	Дзяржынская сельская бібліятэка 01.09.2022	Рашэнне Капыльскага райвыканкама № 1121 ад 28.06.2022
Любанскі (-3)	Даросінская сельская бібліятэка 29.12.2022	Рашэнне Любанскага райвыканкама № 2111 ад 28.10.2022
	Урэцкая гарпасялковая бібліятэка (філіял № 39) 31.03.2022	Рашэнне Любанскага райвыканкама № 2380 ад 31.12.2021
	Ямінская сельская бібліятэка-клуб 31.08.2022	Рашэнне Любанскага райвыканкама № 1053 ад 15.06.2022
Мядзельскі (-2)	Выгалавіцкая сельская бібліятэка 01.04.2022	Рашэнне Мядзельскага райвыканкама № 443 ад 22.03.2022
	Пузырэўская сельская бібліятэка-клуб 01.10.2022	Рашэнне Мядзельскага райвыканкама № 1830 ад 28.09.2022
Салігорскі	Старацерушкоўская	Выпіска з загада

(-2)	сельская бібліятэка-філіял №32 01.12.2022	Упраўленне ідэалагічнай працы Салігорскага райвыканкама № 49 ад 23.11.2022
	Тэсаўская сельская бібліятэка-філіял №33 01.12.2022	Выпіска з загада Упраўлення ідэалагічнай працы Салігорскага райвыканкама № 49 ад 23.11.2022
УСЯГО	**33**, закрытыя – **13**, рэарганізаваныя – **20**	

Дадатак 2

Арганізацыя працы бібліёбусаў

Назва раёна	**Колькасць сельскіх населеных пунктаў**	**Колькасць бібліёбусаў ці іншага транспарту, які выкарыстоўваецца ў якасці бібліёбуса**	**Агульная колькасць маршрутаў бібліёбуса**	**Колькасць населеных пунктаў, якія абслугоўваюцца бібліёбусам**	**Фактычная колькасць выездаў**	**Колькасць чытачоў**	**Кнігавыдача дакументаў**
Барысаўскі	300	1 (інш. транспарт)	10	25	–	–	–
Вілейскі	405	1 (інш. транспарт)	9	64	68	651	5620
Валожынскі	426	1	5	9	9	20	536
Дзяржынскі	274	1	5	23	59	98	3047
Клецкі	91	1	9	33	28	235	5104
Крупскі	225	1	4	38	20	66	606
Лагойскі	318	1	11	46	24	172	1103
Любанскі	125	1	9	27	96	372	9273
Мядзельскі	303	1 (інш. транспарт)	5	30	37	186	7884
Нясвіжскі	116	1	25	93	73	802	9291
Пухавіцкі	310	1	6	7	16	115	1907
Слуцкі	207	1	23	28	–	–	–
Смалявіцкі	186	1 (інш. транспарт)	2	3	11	23	409
Салігорскі	170	1	12	68	77	392	6937
Старадарожскі	90	1	9	61	72	700	8950
Стаўбцоўскі	201	1	7	36	22	198	1595
Уздзенскі	203	1	14	41	115	443	16217
Чэрвеньскі	196	1	5	25	70	122	1797
Усяго	**4 146**	**18, з іх 4 – інш. транспарт**	**170**	**657**	**797**	**4595**	**80276**

Дадатак 3

Асноўныя паказчыкі бібліятэк Мінскай вобласці ў 2022 годзе

Назва раёна/горада	**Колькасць карыстальнікаў за 2022 г.**			**Колькасць наведванняў за 2022 г.**		**Колькасць кнігавыдачы за 2022 г.**		
	Усяго	**з іх**		**Усяго**	**з іх віртуальных**	**Усяго**	**з іх**	
		дзеці да 15 г.	**дарослыя**				**дзеці да 15 г.**	**дарослыя**
Бярэзінскі	6864	2828	4036	70787	13757	107873	44645	63228
Барысаўскі	38668	19977	18691	519015	143215	681365	266487	414878
Вілейскі	13323	4675	8648	171042	129512	224838	63829	161009
Валожынскі	12596	4799	7797	118807	3411	209506	77267	132239
Дзяржынскі	13939	6299	7640	218981	47224	244598	95473	149125
Клецкі	9460	2781	6679	89979	7980	147979	41299	106680
Капыльскі	13019	4462	8557	163625	6201	239848	74361	165487
Крупскі	6235	2247	3988	73949	0	135712	48978	86734
Лагойскі	12958	4157	8801	168864	0	204943	74386	130557
Любанскі	11231	4033	7198	107634	8902	238666	69683	168983
Мінскі	21898	11212	10686	399018	17459	401753	167038	234715
Маалазечанскі	31279	15596	15683	408056	85517	502177	181308	320869
Мядзельскі	12098	3393	8705	136661	2532	212418	64646	147772
Нясвіжскі	17254	5324	11930	164174	10008	259823	70464	189359
Пухавіцкі	18430	8440	9990	231316	3030	363833	141495	222338
Слуцкі	23865	9154	14711	262688	44911	345819	131140	214679
Смалявіцкі	9217	4425	4792	158735	10647	153034	55679	97355
Салігорскі	30237	10624	19613	378182	107247	483993	134150	349843
Старадарожскі	10607	3280	7327	129903	36583	176159	56046	120113
Стаўбцоўскі	8927	2863	6064	122046	0	160820	52555	108265
Уздзенскі	10097	4220	5877	111099	32568	169533	61538	107995
Чэрвеньскі	10442	3856	6586	100371	1642	180711	65496	115215
г. Жодзіна	13979	6834	7145	192017	23250	301703	123629	178074
Мінская абласная бібліятэка ім. А.С. Пушкіна	30026	4728	25298	278086	77595	548484	60596	487888
Усяго па вобласці	386649	150207	236442	4775035	813191	6695588	2222188	4479400

Дадатак 4

Камп’ютарызацыя ў бібліятэках Міншчыны

Назва раёна/горада	Колькасць бібліятэк		Колькасць камп’ютараў	
	усяго	+/- к 2021	усяго	+/- к 2021
Бярэзінскі	7	-3	32	+11
Барысаўскі	29		85	
Вілейскі	14	-5	51	+6
Валожынскі	14		27	
Дзяржынскі	22		54	+5
Клецкі	16	-2	46	+10
Капыльскі	19	-2	34	-5
Крупскі	10		25	
Лагойскі	14	-2	29	
Любанскі	18	-3	45	+2
Мінскі	29		57	+5
Маалазечанскі	25	-1	84	+2
Мядзельскі	16	-3	34	-3
Нясвіжскі	18	-3	50	+9
Пухавіцкі	27		47	
Слуцкі	24		53	
Смалявіцкі	19		41	-1
Салігорскі	24	-2	56	
Старадарожскі	11	-3	35	+2
Стаўбцоўскі	17	-1	31	+3
Уздзенскі	12	-3	28	-2
Чэрвеньскі	12		35	+2
г. Жодзіна	2		37	
Па рэгіёнам вобласці	**399**	**-33**	**1016**	**+46**
Абл. бібліятэка	1		140	+25
УСЯГО	**400**	**-33**	**1156**	**+71**

Дадатак 5

Стан бібліятэчных фондаў

Назва раёна/горада	**Бібліятэчны фонд (тыс. экз.)**				
	усяго	**+/- к 2021**	**паступіла**	**+/- к 2021**	**выдана**
Бярэзінскі	61,6	-7,5	6,2	-0,4	107,9
Барысаўскі	610,8	-4,4	22,4	+3,3	681,4
Вілейскі	203,0	-17,8	11,1	-1,3	224,8
Валожынскі	165,1	-4,0	9,9	+1,7	209,5
Дзяржынскі	260,6	-6,8	14,7	+0,7	244,6
Клецкі	155,3	-3,1	3,8	-0,1	148,0
Капыльскі	252,0	-11,8	10,8	-1,8	239,9
Крупскі	193,1	-5,4	5,5	+0,7	135,7
Лагойскі	176,8	-17,2	5,8	-0,2	204,9
Любанскі	160,4	-9,2	7,1	+0,6	238,7
Мінскі раён	319,2	+0,5	14,7	-1,9	401,8
Маладзечанскі	513,0	-32,3	19,9	+2,1	502,2
Мядзельскі	237,5	-14,4	11,2	-0,7	212,4
Нясвіжскі	251,9	-1,2	7,9	+1,6	259,8
Пухавіцкі	212,9	-7,6	9,5	+0,1	363,8
Слуцкі	375,4	-2,6	15,6	+0,3	345,8
Смалявіцкі	234,5	-5,4	5,4	0,0	153,0
Салігорскі	413,2	-12,1	16,8	+0,3	484,0
Старадарожскі	138,0	-26,8	6,3	-0,9	176,2
Стаўбцоўскі	161,0	-5,5	6,4	+0,9	160,8
Уздзенскі	150,1	-2,2	7,1	-1,2	169,5
Чэрвеньскі	173,9	-0,3	7,3	+1,7	180,7
г. Жодзіна	136,2	0,0	7,8	-0,1	301,7
Па рэгіёнам вобласці	**5555,5**	**-197,1**	**233,2**	**+5,4**	**6147,1**
Абл. бібліятэка	592,5	-33	8,7	0,0	548,5
УСЯГО	**6148,0**	**-230,1**	**241,9**	**+5,4**	**6695,6**

Дадатак 6

ПАЛАЖЭННЕ
аб абласным праекце
«Пісьменнікі - ураджэнцы роднага краю»,
прысвечаным папулярызацыі літаратурнай
творчасці сярод дзяцей і падлеткаў

1. Мэта праекта – фарміраванне патрыятычных пачуццяў, пачуцця любові да малой радзімы, да яе гістарычнай памяці; ушанаванне памяці і папулярызацыя творчасці пісьменнікаў – ураджэнцаў роднага краю; развіццё творчых літаратурных здольнасцяў дзяцей і моладзі праз даследчую працу і ўдзел у літаратурных конкурсах.

2. Задачы:

- прыцягнуць увагу шырокай аўдыторыі да вывучэння беларускай літаратуры, прывабіць да пазнання нацыянальных культурных каштоўнасцяў;
- павысіць чытацкую цікавасць да кніжнай культуры, фондаў раённых бібліятэк, інтэрнэт-рэсурсаў бібліятэк;
- стымуляваць творчую літаратурную актыўнасць вучняў школьных і пазашкольных устаноў, моладзі, садзейнічаць развіццю і рэалізацыі творчага патэнцыялу, літаратурна-мастацкіх здольнасцяў грамадзян;
- фарміраваць аблічча бібліятэкі як месца, дзе кожны жыхар зможа знайсці дапамогу і адказ на пытанні, якія датычацца гісторыі малой радзімы;
- арганізоўваць адукацыйныя і сацыякультурныя мерапрыемствы з выкарыстаннем рэсурсаў бібліятэк і музеяў;
- развіваць інфармацыйныя рэсурсы раённых бібліятэк у інтэрнэт-прасторы.

3. Арганізатары

Дзяржаўная ўстанова «Мінская абласная бібліятэка імя А.С. Пушкіна»

Публічныя бібліятэкі Міншчыны

Установа «Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры» і філіялы
Установа «Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва»
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (газета «Літаратура і мастацтва»)
Грамадскае аб'яднанне «Саюз пісьменнікаў Беларусі»
Выдавецтва «Мастацкая літаратура» (часопіс «Полымя»)
Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр юнага гледача

4. Неабходнасць правядзення

Далучэнне дзяцей і падлеткаў да літаратурнай творчасці, даследчыцкай дзейнасці па зборы матэрыялаў, звязаных з творчасцю знакамітых ураджэнцаў; знаёмства з культурай і гісторыяй свайго раёна; фарміраванне патрыятычных пачуццяў і гонару за родны край. Адна з мэт – наладжванне сувязяў з сярэднімі і вышэйшымі адукацыйнымі ўстановамі з мэтай падрыхтоўкі сумесных мерапрыемстваў.

5. Спосабы і формы мерапрыемстваў праекта

1. Ушанаванне памяці і папулярызацыя творчасці пісьменнікаў роднага краю праз арганізацыю мерапрыемстваў да дня нараджэння знакамітых суайчыннікаў:

- падрыхтоўка кніжных выстаў;
- правядзенне імпрэз і пасяджэнняў круглых сталоў да знамянальных дат;
- правядзенне на базе бібліятэк квэстаў і лекцый па творчасці пісьменнікаў;
- правядзенне літаратурных конкурсаў, прысвечаных творчасці пісьменнікаў роднага краю.

2. Стварэнне на сайтах бібліятэк віртуальных музеяў, кабінетаў і літаратурных старонак, прысвечаных пісьменнікам-землякам. Далучэнне да даследчыцкай

дзейнасці па збору дакументальных матэрыялаў па творчасці пісьменнікаў дзяцей і моладзь. Правядзенне ў 2023 г. конкурсу па стварэнні віртуальных рэсурсаў, прысвечаных пісьменнікам-землякам, сярод бібліятэк вобласці, падвядзенне яго вынікаў на базе ДУ «Мінская абласная бібліятэка імя А.С.Пушкіна» ў снежні 2023 г.

Ушанаванне памяці пісьменнікаў-землякоў у публічных бібліятэках Міншчыны

Назва раёна/горада	**Ушанаванне памяці пісьменніка**
Барысаўскі	Леанід Рашкоўскі
Бярэзінскі	Міхась Скрыпка
Валожынскі	Пятро Бітэль
Дзяржынскі	Артур Вольскі
Капыльскі	Кузьма Чорны
Лагойскі	Ніл Гілевіч
Любанскі	Іван Муравейка
Мінскі	Язэп Пушча
Маладзечанскі	Янка Галубовіч
Мядзельскі	Максім Танк
Нясвіжскі	Паўлюк Прануза
Пухавіцкі	Алег Бачыла
Слуцкі	Васіль Вітка
Смалявіцкі	Мікола Нікановіч
Уздзенскі	Паўлюк Трус
Чэрвеньскі	Міхась Пянкрат
г. Жодзіна	Іван Сіняўскі
Мінская абласная бібліятэка	Максім Багдановіч

Папулярызацыя творчасці сучасных пісьменнікаў-землякоў у публічных бібліятэках Міншчыны

Вілейскі	Віктар Кажура
Клецкі	Галіна Нупрэйчык
Крупскі	Васіль Зуёнак
Салігорскі	Фёдар Гурыновіч
Старадарожскі	Кацярына Хадасевіч-Лісавая*
Стаўбцоўскі	Яўген Хвалей

*выбар пісьменніка спецыялістамі ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка»

6. Тэрміны рэалізацыі праекта

Рэалізацыя праекта – верасень-снежань 2022–2023 гг.

7. Мэтавая аўдыторыя

Вучні сярэдніх адукацыйных школ, студэнты, дарослыя.

8. Чакаемыя вынікі

- паляпшэнне арганізацыі вольнага часу дзяцей і моладзі шляхам удзелу ў мерапрыемствах бібліятэкі;
- павышэнне ролі бібліятэк у інфармацыйным забеспячэнні карыстальнікаў у інтэрнэт-прасторы;
- павелічэнне колькасці карыстальнікаў бібліятэк;

умацаванне партнёрскіх адносін з установамі адукацыі.

Прыкладны план работы праекта на верасень-снежань 2022-2023 гг. у бібліятэках Міншчыны

ДУ «Мінская абласная бібліятэка імя А.С.Пушкіна»

Назва мерапрыемства	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Перасоўная выстава «Паэзія, якая яднае. Максім Багдановіч – прыклад самаадданага служэння Радзіме» ад Літаратурнага музея Максіма Багдановіча	чытачы	верасень-кастрычнік 2022 г.
Падрыхтоўка віртуальнага музея,	чытачы	2022–2023 гг.

прысвечанага ўшанаванню творчасці Максіма Багдановіча на сайце бібліятэкі		
Арганізацыя рэспубліканскага літаратурнага конкурсу, прысвечанага творчасці Максіма Багдановіча, сярод дзяцей і падлеткаў	5–11 класы	
Правядзенне імпрэзы да дня нараджэння М. Багдановіча сумесна з Літаратурным музеем Максіма Багдановіча з прэзентацыяй кніг пісьменніка	дарослыя і дзеці	снежань 2023 г.

ДУК «Бярэзінская цэнтральная раённая бібліятэка»

Назва мерапрыемства	**Месца правядзення**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Месячнікі «Літаратурнае краязнаўства ў асобах» з арт-гасцёўняй «Партрэты загаварылі» цыкла «Малавядомае пра вядомых землякоў-пісьменнікаў»	Цэнтральная бібліятэка	мясцовая інтэлігенцыя, старшакласнікі	лістапад 2022–2023 гг.
Раённае свята гумару «Местачковыя забавы» на малой радзіме пісьменніка в.Месцін да 115-годдзя з дня нараджэння	Цэнтральная бібліятэка з далучэннем культурных устаноў аграгарадкоў	мясцовыя жыхары, удзельнікі мастацкай самадзейнасці	лістапад 2022 г.
Падрыхтоўка віртуальнага музея, прысвечанага ўшанаванню творчасці М.Скрыпкі на сайце ДУК «Бярэзінская	Цэнтральная бібліятэка	чытачы, карыстальнікі сайта	2022–2023 гг.

цэнтральная раённая бібліятэка»			
Выязны міні-спектакль па школах горада і раёна паводле п’есы М.Скрыпкі «Прыгоды Патапкі»	Цэнтральная бібліятэка сумесна з Узорным лялечным тэатрам Бярэзінскага РЦК «Сюрпрыз »	школьнікі	да Сусветнага дня тэатра, сакавік 2023 г.
Анлайн-чытанні «На сатырычнай хвалі» цыкла «У кампаніі з сатырыкам-земляком»	Цэнтральная бібліятэка з далучэннем наведвальнікаў бібліятэк, прыхільнікаў сатыры і паэзіі	для наведвальнікаў сайта	да Сусветнага дня паэзіі, сакавік – красавік 2023 г.
Занальныя конкурсы чытальнікаў баек М.Скрыпкі «На пуцявінах Парнаса» з заключным раённым паэтычным фэстам з ушанаваннем пераможцаў	Цэнтральная бібліятэка з далучэннем бібліятэчных і школьных устаноў раёна	мясцовая інтэлігенцыя, аматары паэзіі, наведвальнікі	да Дня гумару, красавік 2023 г.
Анлайн-факт «Адзін эпізод з жыцця сатырыка»	Цэнтральная бібліятэка	наведвальнікі сайта	верасень-лістапад 2023 г.
Публікацыя ў раённым і рэспубліканскім друку «Ён іграў не апошнюю скрыпку ў літаратуры»: да 115-годдзя з дня нараджэння М.Скрыпкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы, падпісчыкі раённай газеты «Бярэзінская панарама», газет «Краязнаўчая газета» і «ЛіМ»	да 26.11.2022 г.
Экскурс-праект «Краязнаўчы лекторый на колах» з наведваннем	Цэнтральная бібліятэка	мясцовая інтэлігенцыя	лета-восень 2023 г.

мясцін Бярэзіншчыны і Асіповіччыны, звязаных з лёсам земляка			
Цыкл экскурсійных інфарм-трыбун на базе інфармацыйна-краязнайчага цэнтра раённай бібліятэкі з прэзентацыяй прадметаў-сімвалаў «Рэчы мясцовай знакамітасці»	Цэнтральная бібліятэка	мясцовая інтэлігенцыя, чытачы, школьнікі, госці раёна	чэрвень 2022 г.-снежань 2023 г.

ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзеева»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Арганізацыя часовай выставы з прэзентацыяй жыцця і творчасці Леаніда Рашкоўскага	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	кастрычнік 2022 г.
Падрыхтоўка віртуальнага музея, прысвечанага ўшанаванню памяці Л.Рашкоўскага на сайце бібліятэкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	студзень 2023 г.
Правядзенне імпрэзы да дня нараджэння Л.Рашкоўскага сумесна з літаратурным аб'яднаннем «Натхненне» з прэзентацыяй кніг да юбілею пісьменніка	загадчык Барысаўскай гарадской бібліятэкі №6	чытачы ўсіх узростаў	студзень 2023 г.
Правядзенне павольных чытанняў	загадчыкі гарадскіх і	вучні, студэнты	студзень-верасень 2023

па творах Л.Рашкоўскага	сельскіх філіялаў		г.
Арганізацыя літаратурнага конкурсу «Преодоление», прысвечанага творчасці Л.Рашкоўскага сярод дзяцей і падлеткаў	Цэнтральная бібліятэка	вучні 5–11 класаў	лістапад-снежань 2023 г.
«Я – паэта»: літаратурная майстэрня. Правядзенне майстар-класа па навучанню напісання паэтычных твораў з удзелам паэтаў з літаратурнага аб'яднання «Натхненне»	кіраўнік літаратурнага аб'яднання «Натхненне»	вучні 5–11 класаў	май-чэрвень 2023 г.
Пасяджэнне круглага стала, прысвечанага творчасці Л.Рашкоўскага. Узнагароджанне пераможцаў літаратурнага конкурсу «Преодоление»	Цэнтральная бібліятэка, кіраўнік літаратурнага аб'яднання «Натхненне»	чытачы ўсіх узростаў	снежань 2023 г.

ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Кніжная выстава «Звонкае слова земляка»: па творчасці В.В. Кажуры	Цэнтральная бібліятэка	дзеці і падлеткі	верасень-снежань 2022 г.
«Родных кніг	Цэнтральная	дзеці і	кастрычнік

старонкі запаветныя», сустрэча з пісьменнікам В.В. Кажура	бібліятэка	падлеткі	2022 г.
Чытацкая канферэнцыя «Мая любімая кніжка»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці малодшага ўзросту	студзень 2023 г.
Літаратурная гасцёўня «Чытаем разам з бацькамі»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	красавік 2023 г.
Літаратурнае рандэву з кумірам «Цудоўная краіна»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	ліпень 2023 г.
Конкурс чытальнікаў па творах В.В.Кажуры «З любоўю да кніжкі»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	верасень 2023 г.
Інтэрактыўная віктарына «Па старонках любімых кніг»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы сярэдняга школьнага ўзросту	снежань 2023 г.

ДУ «Валожынская цэнтральная раённая бібліятэка»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
«Пісьменнік, педагог, найперш – нязломны беларус», кніжная выстава-знаёмства аб жыцці і творчасці П.Бітэля	загадчык Валожынскай дзіцячай бібліятэкі	дарослыя, вучні	кастрычнік-снежань 2022 г.
Вечар-партрэт «Сваё любі да самазабыцця», прысвечаны П.Бітэлю	кіраўнік клуба па інтарэсах «Міласэрнасць» Цэнтральнай бібліятэкі	удзельнікі клуба	люты 2023 г.
Вечарына-ўспамін «Паклон праз гады» аб жыцці і творчасці П.Бітэля	Багданаўская сельская бібліятэка	вучні старэйшых класаў	сакавік 2023 г.
Літаратурныя чытанні па творчасці	Сакаўшчынская сельская	вучні, дарослыя	красавік-май 2023 г.

П.Бітэля «Радкі, што нарадзіліся на Валожыншчыне»	бібліятэка		
Круглы стол «Паэт, настаўнік, перакладчык» да дня нараджэння П.Бітэля	Вішнеўская сельская бібліятэка	вучні, дарослыя	чэрвень 2023 г.
Кніжная выстава па творчасці П.Бітэля «Свету адкрыў зямлю сваю»	бібліятэкі раёна	чытачы ўсіх узростаў	чэрвень-снежань 2023 г.
Падарожжа па творчасці П.Бітэля «Нялёгкімі шляхамі жыцця»	кіраўнік клуба па інтарэсах «Зямля пад белымі крыламі» Івянецкай гарпасялковай бібліятэкі	вучні старэйшых класаў, удзельнікі клуба	кастрычнік 2023 г.

ДУ «Дзяржынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Кніжная інтэрактыўная выстава «Казкі з праўдай напалам»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці малодшага школьнага ўзросту	снежань 2022 г.
Краязнаўчыя чытанкі «Ад А да Я па творах Артура Вольскага»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці дашкольнага і малодшага школьнага ўзросту	люты-лістапад 2023 г.
Творчая выстава «Творы Артура Вольскага ў малюнках»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці малодшага школьнага ўзросту	жнівень 2023 г.
Літаратурная гасцёўня «Чароўныя радкі Артура Вольскага»	Цэнтральная бібліятэка	Дзеці малодшага школьнага ўзросту	верасень 2023 г.
Распрацоўка буклета з	Цэнтральная	для ўсіх	верасень

цыкла «Пісьменнікі-землякі: Артур Вольскі»	бібліятэка	катэгорый чытачоў	2023 г.
Арганізацыя кніжных выстаў і тэматычных паліц па творчасці Артура Вольскага «З любоўю да роднага краю»	Сельскія бібліятэкі	для ўсіх катэгорый чытачоў	на працягу 2023 г.
Гучныя чытанні твораў Артура Вольскага «Пачытаем разам»	Сельскія бібліятэкі	дзеці малодшага школьнага ўзросту	на працягу 2023 г.

ДУК «Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Віртуальны музей пісьменніка Івана Сіняўскага	Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна	чытачы ўсіх узростаў	верасень 2022 г.
Гульня-падарожжа па творчасці Івана Сіняўскага «Будзем знаёмы!»	Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна	чытачы ўсіх узростаў	лістапад 2022 г.
Тэатральныя замалёўкі па творчасці І.Сіняўскага «Ці будзе вяселле…»	Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна	чытачы ўсіх узростаў	люты 2023 г.
Электронная прэзентацыя па творчасці І.Сіняўскага «Сінія ночы Івана Сіняўскага»	Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна	чытачы ўсіх узростаў	красавік 2023 г.
Выстава-партрэт жыцця і творчасці І.Сіняўскага «Адданнасць часу»	Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна	чытачы ўсіх узростаў	чэрвень 2023 г.
Літаратурная вечарына «Крыніцы творчасці Івана Сіняўскага»	Цэнтральная гарадская бібліятэка г.Жодзіна	чытачы ўсіх узростаў	верасень 2023 г.

ДУ «Клецкая раённая цэнтральная бібліятэка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Дата правядзення
«Слова пад белымі крыламі», дзень беларускага пісьменства	Цэнтральная бібліятэка	дарослыя і падлеткі	верасень 2022 г.
Прэзентацыя зборніка «Браславская обитель»	Цэнтральная бібліятэка	дарослыя і падлеткі	кастрычнік 2022 г.
Літаратурная палітра «На крылах паэзіі»	Заастравецкая сельская бібліятэка	дзеці і падлеткі	люты 2023 г.
Вечар паэзіі «Імгненні – пясчынкі жыцця»	Тучанская сельская бібліятэка	дзеці і падлеткі	сакавік 2023 г.
Пасяджэнне клуба «Те, кто молоды душой»: «Мовы пяшчотнай сузор'е»	Шчэпіцкая сельская бібліятэка	дзеці і падлеткі	сакавік 2023 г.
Літаратурная сустрэча «Тут мой выток і тут маё натхненне»	Галавачская сельская бібліятэка	чытачы	верасень 2023 г.

ДУК «Капыльская раённая цэнтральная бібліятэка імя А. Астрэйкі»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Час гісторыі «Старажытнае беларускае мястэчка» (вёска Цімкавічы і яе ваколіцы, радзіма Кузьмы Чорнага)	загадчык Цімкавіцкай сельскай бібліятэкі сумесна з дырэктарам Літаратурнага музея Кузьмы Чорнага	для навучэнцаў 2 і 3 курса Капыльскага дзяржаўнага каледжа	вераснь 2022 г.
Краязнаўчы экскурс па родных мясцінах Кузьмы Чорнага	загадчык Цімкавіцкай сельскай	для удзельнікаў клуба аматараў	вераснь 2022 г.

«Гісторыі таемныя радкі»	бібліятэкі сумесна з дырэктарам Літаратурнага музея Кузьмы Чорнага	вандровак г.Мінска	
Арганізацыя кніжнай выставы «Мілей за ўсе мясціны родныя», прысвечанай пісьменнікам-землякам і Кузьме Чорнаму	загадчык Цімкавіцкай сельскай бібліятэкі	чытачы ўсіх узростаў	студзень 2023 г.
Сустрэча ў бібліякафэ «Літаратурная прастора Цімкавіч» (прысвечана пісьменнікам-землякам)	загадчык Цімкавіцкай сельскай бібліятэкі	чытачы ўсіх узростаў	люты 2023 г.
Краязнаўчы лэпбук «Як мая душа рвецца туды» і выстава творчых работ «Радзівілаўскі парк», прысвечаныя творчасці Кузьмы Чорнага (у рамках сумеснага праекта «Книга. Кисти. Карандаш» з Цімкавіцкай дзіцячай школай мастацтваў)	Цімкавіцкая сельская бібліятэка, Цімкавіцкая дзіцячая школа мастацтваў	чытачы ўсіх узростаў	красавік 2023 г.
Віртуальная выстава «Кузьма Чорны. Трагедыя лёсу», прысвечаная жыццю і творчасці Кузьмы Чорнаму (размяшчэнне ў сацыяльнай сетцы «ВК» і «ОК»)	загадчык Цімкавіцкай сельскай бібліятэкі	карыстальнікі (падпісчыкі) «ВК», «ОК»	май 2023 г.
Інфадайджэст «Кузьме Чорнаму прысвячаецца»	загадчык Цімкавіцкай сельскай бібліятэкі	чытачы ўсіх узростаў	май 2023 г.

Працягнуць работу сумеснага выхаваўчага праекта «Каб любіць свой край, трэба перш за ўсё яго ведаць» з Літаратурным музеем Кузьмы Чорнага: - літаратурная кампазіцыя «І плыве той радок, і гучыць тое слова»: да дня нараджэння Кузьмы Чорнага; - літаратурна-краязнаўчы тур «Вандраванне па ваколіцах Цімкавіч»; - краязнаўча-патрыятычны вела-экскурс «Сцежкамі роднага краю» (в.Боркі – малая радзіма Кузьмы Чорнага)	Цімкавіцкая сельская бібліятэка, Літаратурны музей Кузьмы Чорнага бібліятэка-музей бібліятэка-музей бібліятэка-музей	чытачы ўсіх узростаў чытачы ўсіх узростаў чытачы ўсіх узростаў	чэрвень 2023 г. чэрвень 2023 г. ліпень 2023 г.
Удзел у конкурсе «Родныя мае мясціны» Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры	Цімкавіцкая сельская бібліятэка	чытачы	чэрвень 2023 г.
Бібліятэчны бульвар «Родныя мясціны» (в.Цімкавічы і яе ваколіцы, радзіма Кузьмы Чорнага)	Цімкавіцкая сельская бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	жнівень 2023 г.
Выстава-інсталяцыя «Прылады працы сям'і Раманоўскіх» (бацькоў Кузьмы Чорнага)	Цімкавіцкая сельская бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	лістапад 2023 г.
Выстава-прапанова «Ведай і чытай кнігі землякоў», «Знай нашых!»	усе бібліятэкі	чытачы ўсіх узростаў	на працягу года

Інфаўрок і біяграфічныя нататкі з жыцця Кузьмы Чорнага «Жывіца зямлі»	Капыльская дзіцячая бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	май-чэрвень 2023 г.
Выстава «Вострым словам набліжалі Перамогу» з выкарыстаннем QR-кодаў, да Дня Перамогі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	май 2023 г.
Вечарына «Кузьма Чорны – самы буйны беларускі памфлетыст», да дня Перамогі	Цэнтральная бібліятэка	дзеці і падлеткі	май 2023 г.
Падрыхтоўка закладак серыі «Літаратурнае сузор'е Капыльшчыны» – Кузьма Чорны «Летапісец бурлівага часу»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	красавік 2023 г.
Віртуальная выстава «Чытаем творы Кузьмы Чорнага» (размяшчэнне ў сацыяльнай сетцы «ВК» і на сайце бібліятэкі)	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	чэрвень 2023 г.
Квэст-гульня «Пісьменнікі роднага краю» (Алея пісьменнікаў) (да Дня славянскага пісьменства)	Цэнтральная бібліятэка	вучні школ	май 2023 г.
Інфармацыйна-краязнаўчы даведнік «Святло яго таленту», прысвечаны жыццю і творчасці Кузьмы Чорнага	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	лістапад 2023 г.

ДУК «Крупская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Выстава «Паэтычны свет В.Зуёнка»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	верасень 2022 г. – снежань 2023 г.
Літаратурная арбіта «Вершы і казкі, якія прыносяць задавальненне»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці	лістапад 2022 г.
Гутарка-партрэт «На скрыжаванні сусвету»	Цэнтральная бібліятэка	дарослыя і падлеткі	сакавік 2023 г.
Гадзіна паэзіі «Паміж небам і зямлёй»	Цэнтральная бібліятэка	дарослыя і падлеткі	чэрвень 2023 г.
Паэтычная хвілінка «Паэзіі птушка чароўная»	Цэнтральная бібліятэка	9–11 класы	верасень 2023 г.
Паэтычны ланцужок па творах В.Зуёнка «І жаўранак, і цэлы свет у сэрцы…»	загадчык Узнацкай сельскай бібліятэкі-клуба	5–8 класы	чэрвень 2023 г.
Літаратурны вечар па творчасці паэтаў-землякоў «Паэты роднага краю»	Цэнтральная бібліятэка	дарослыя і падлеткі	студзень 2023 г.
Паэтычная хвілінка «Паэзіі птушка чароўная»	Халопеніцкая гарпасялковая бібліятэка	8–11 класы	чэрвень 2023 г.
Відэапрэзентацыя па творчасці Васіля Зуёнка «Казкі дзеда Васіля»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці	чэрвень 2023 г.
Кніжная выстава «Чытаем кнігі нашых землякоў»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	верасень 2022 – снежань 2023 гг.
Віртуальная старонка,	Цэнтральная	віртуальныя	люты

прысвечаная паэту-земляку В.Зуёнку	бібліятэка	чытачы	2023 г.

ДУК «Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Кніжная выстава «Неўміручае слова паэта» з прэзентацыяй жыцця і творчасці паэта Ніла Гілевіча	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	лістапад 2022 г. – май 2023 г.
Літаратурнае падарожжа «Як не дрэвам, хоць кветкай прарасту для жывых»	Гасцілавіцкая сельская бібліятэка	дзеці і падлеткі	снежань 2022 г.
Акцыя «Чытаем Ніла Гілевіча»	бібліятэкі раёна	дарослыя і дзеці	студзень – верасень 2023 г.
Конкурс чытальнікаў «Беларусь, мая сонца-краіна!»	Плешчаніцкая дзіцячая бібліятэка	дзеці і падлеткі	люты 2023 г.
Паэтычны ланцужок «Паклон табе, мой беларускі краю!»	Лагойская дзіцячая бібліятэка	дзеці і падлеткі	сакавік 2023 г.
Літаратурна-музычны серпанцін «Я хаджу закаханы ў твае краявіды»	загадчык Завішынскай сельскай бібліятэкі-клуба	дарослыя	сакавік 2023 г.
Літаратурна-краязнаўчая гадзіна «Усё адтуль, з гадоў дзяцінства»	загадчык Гайненскай сельскай бібліятэкі-клуба	дзеці і падлеткі	красавік 2023 г.
Літаратурная старонка «Не баюся, што мой век нявечны»	Сямкоўская сельская бібліятэка	дзеці і падлеткі	красавік 2023 г.
Вечар паэзіі «Мой край, мой рай бульбяна-жытны»	Астрошыцкая сельская бібліятэкі	дзеці і падлеткі	май 2023 г.

Літаратурная гадзіна «Як не дрэвам, хоць кветкай прарасту для жывых»	загадчык Плешчаніцкай гарадской бібліятэкі	дарослыя і дзеці	верасень 2023 г.
Літаратурны вечар «Душа мая і ў небе будзе трызніць Беларуссю»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	кастрычнік 2023 г.

ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка імя І.А. Муравейкі»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Урачыстае мерапрыемства, прысвечанае прысваенню ДУК «Любанская раённая цэнтральная бібліятэка» імя пісьменніка-земляка Івана Андрэевіча Муравейкі	Дырэктар цэнтральнай бібліятэкі	сябры Саюза пісьменнікаў Беларусі, чытачы дарослыя і дзеці	кастрычнік 2022 г.
Літаратурны аўтограф «З дзяцінства любімы пісьменнік»	Раённая дзіцячая бібліятэка	вучні 5–6 класаў	кастрычнік 2022 г.
Перасоўная выстава-экспазіцыя з прэзентацыяй жыцця і творчасці Івана Андрэевіча Муравейкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы розных узроставых катэгорый	студзень 2023 г.
Дзень памяці «Памяць жыве ва ўспамінах і творчасці»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы розных узроставых катэгорый	сакавік 2023 г.
Літаратурна-паэтычная праграма «Паэзія дзяцінства і дабрыні»	Раённая дзіцячая бібліятэка	вучні 1–5 класаў	красавік 2023 г.
Паэтычны батл па творчасці І.А. Муравейкі	Цэнтральная бібліятэка	вучні 9–11 класаў	май 2023 г.
Літаратурны муравейнік «Рабіць дабро»	Раённая дзіцячая бібліятэка	вучні 5–6 класаў	ліпень 2023 г.
Раённы конкурс	Цэнтральная	чытачы розных	кастрычнік

чытальнікаў «Сцежкамі Івана Муравейкі»	бібліятэка	узроставых катэгорый	2023 г.
Мерапрыемствы ў сельскіх бібліятэках раёна			
Літаратурная замалёўка «Куды ні пойдзеш – цуды знойдзеш» па кнізе Івана Муравейкі	Соснаўская сельская бібліятэка	вучні 1–4 класаў	кастрычнік 2022 г.
Выстава-падарожжа «Літаратурныя сцяжынкі роднага краю»	Сароцкая сельская бібліятэка	вучні 1–4 класаў	кастрычнік 2023 г.
Час пісьменніка «Франтавік. Журналіст. Паэт»	Малагарадзяцкая сельская бібліятэка	вучні 7–9 класаў	кастрычнік 2023 г.
Літаратурны час «Открытая книга Ивана Муравейко»	Урэцкая гарпасялковая бібліятэка	вучні 9–10 класаў	кастрычнік 2023 г.

ДУ «Мінская раённая цэнтральная бібліятэка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Выданне друкаванай прадукцыі. Буклеты: «Язэп Пушча: станаўленне творчай індывідуальнасці»; «Язэп Пушча – пясняр зямлі каралёў»	Цэнтральная бібліятэка, Гатаўская сельская бібліятэка-клуб	чытачы	сентябрь 2022 г.
Каляндар на 2023 г. (105 х 148) «Язэп Пушча»	Гатаўская сельская бібліятэка-клуб	чытачы	на працягу 2023 г.
Віртуальная віктарына «Язэп Пушча – паэт, крытык, перакладчык»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	кастрычнік 2022 г.
Падрыхтоўка віртуальнай старонкі, прысвечанай ушанаванню творчасці Язэпа Пушчы на сайце	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	лістапад 2022 г.
GIF-анімацыя «Цікавыя	Цэнтральная	чытачы	лістапад

факты з жыцця Язэпа Пушчы»	бібліятэка		2022 г.
Выстава аб жыцці і творчасці Язэпа Пушчы	Гатаўская сельская бібліятэка-клуб	чытачы	I-IIкв. 2023 г.
Круглы стол з презентацыяй віртуальнай старонкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	люты 2023 г.

ДУК «Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя М. Багдановіча»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Квэст «Па лясных сцяжынках» па творах Я.Галубовіча	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	верасень 2022 г.
Вечар-партрэт, прысвечаны Я.Галубовічу, «Пісьменнік дабрыні і шчырасці»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	лістапад 2022 г.
Падрыхтоўка віртуальнага музея, прысвечанага ўшанаванню памяці Янкі Галубовіча, на сайце бібліятэкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	снежань 2022 – студзень 2023 г.
Квэст-гульня па творах Я.Галубовіча «Хто рукавічку згубіў?»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	сакавік 2023
Цыкл інтэрактыўных кніжных выстаў «Янка Галубовіч – казачнік, празаік, публіцыст»	бібіліятэкі раёна	чытачы дзіцячага ўзросту	май 2023 г.
Гучныя чытанні твораў Я.Галубовіча «Цікавыя і займальныя падарожжы Янкі Галубовіча»	загадчыкі гарадскіх бібліятэк, сельскія бібліятэкі	чытачы дзіцячага ўзросту	студзень-лістапад 2023 г.
Конкурс мастацкіх вырабаў «У любую пару	загадчыкі гарадскіх	дзеці і падлеткі	люты-красавік

года слухай родную прыроду», прысвечаны творчасці Я.Галубовіча, сярод дзяцей і падлеткаў	бібліятэк, сельскія бібліятэкі		2023 г.
Раённы конкурс «Ад студзеня да студзеня» сярод бібліятэк на лепшую крыжаванку па творах Я.Галубовіча	Цэнтральная бібліятэка	Бібліятэкары цэнтральнай бібліятэкі	сакавік-лістапад 2023 г.
Круглы стол, прысвечаны творчасці Я.Галубовіча. Узнагароджанне пераможцаў раённага бібліятэчнага конкурсу «Ад студзеня да студзеня»	Цэнтральная бібліятэка	Бібліятэкары Цэнтральнай бібліятэкі	снежань 2023 г.
Мерапрыемствы гарадскіх і сельскіх бібліятэк			
Літаратурна-пазнавальны круіз «Чытаем Янку Галубовіча»	Сельская бібліятэка-філіял п.Чысць	чытачы дзіцячага ўзросту	кастрычнік 2022 г.
Літаратурнае турнэ па творах Я.Галубовіча «Дзівосы роднай прыроды»	Сельская бібліятэка-клуб в.Вязынка	чытачы дзіцячага ўзросту	лістапад 2022 г.
Літаратурны ваяж па творчасці Я.Галубовіча «Мой зямляк – мой гонар»	Гарадская бібліятэка-філіял №7	чытачы дзіцячага ўзросту	люты 2023 г.
Літаратурная імпрэза «Знакавая постаць Маладзечаншчыны», прысвечаная Янку Галубовічу	Гарпасялковая бібліятэка-філіял г.п.Радашковічы	чытачы ўсіх узростаў	май 2023 г.
Конкурс малюнкаў да твораў Я.Галубовіча «Каляндар прыроды Янкі Галубовіча»	Гарадская бібліятэка-філіял №1	чытачы дзіцячага ўзросту	чэрвень 2023 г.

ДУ «Мядзельская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Танка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Арганізацыя часовых інтэрактыўных выстаў, прысвечаных жыццю і творчасці М.Танка, «Ён наш зямляк, ён наша слава»	бібліятэкі раёна	чытачы ўсіх узростаў	жнівень-верасень 2022 г.
Рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя «Шчаслівы, што пяю цябе, Радзіма», прысвечаная 110-годдзю з дня нараджэння паэта	Цэнтральная бібліятэка, Цэнтр даследванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай Акадэміі навук Беларусі, Інстытут літаратуразнаўства імя Я.Купалы	вучні 5–11 класаў, настаўнікі, бібліятэкары	верасень 2022 г.
Фотачэлендж у сацыяльных сетках і ў суполках Мядзельскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя М.Танка «#ДзеньМаксімаТанка»: да 110-годдзя з дня нараджэння паэта	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	жнівень – верасень 2022 г.
Літаратурная гасцёўня «Я сэрцам пісаў сваю кожную песню» (да 110-годдзя М.Танка)	Цэнтральная бібліятэка	вучні школьнага ўзросту	верасень 2022 г.
Краязнаўчая бібліяпанарама «Усё мне тут блізка, знаёма»	Баярская сельская бібліятэка-клуб	дзеці школьнага ўзросту	верасень 2022 г.
Літаратурна-паэтычная вандроўка «Я толькі частку невялікую змог	Свірская пасялковая бібліятэка	вучні 5–11 класаў	верасень 2022 г.

праспяваць»			
Літаратурная вечарына «Я мушу пакінуць адбітак жыцця»	Будслаўская сельская інтэграваная бібліятэка	вучні 5–11 класаў	верасень 2022 г.
Распрацоўка раздзела на сайце бібліятэкі, прысвечанага жыццю і творчасці паэта	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	2022–2023 гг.
Сеткавы марафон «Мае любімыя радкі Максіма Танка» ў суполках Мядзельскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя М.Танка	Цэнтральная бібліятэка	усе катыгорыі чытачоў	жнівень-верасень 2023 г.
Літаратурна-музычная вечарына «Непакой за цябе, зямля мая, за твой ураджай, спакойны сон»	Цэнтральная бібліятэка	вучні 10–11 класаў	верасень 2023 г.
Паэтычны батл «Чытаем Максіма Танка разам»	Цэнтральная бібліятэка	вучні 5–9 класаў	верасень 2023 г.
Літаратурная гасцёўня «Шануючы імя Максіма Танка»	Камароўская сельская бібліятэка-клуб	дзеці школьнага ўзросту	верасень 2023 г.

ДУК «Нясвіжская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўлюка Пранузы»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Раздзел «Павел Пронузо» на сайце бібліятэкі http://nesvizhlib.by: - віртуальны музей Паўлюка Пранузы; - інфармацыя аб штогадовым фестывалі «Голасам свайго пакалення»; - мэдыяпадарожжа «Пронузовский Несвиж»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	2022–2023 гг.

Літаратурная майстэрня «Подых натхнення» з удзелам паэтаў літаратурна-музычнага аб'яднання «Валошкі»	кіраўнік літаратурна-музычнага аб'яднання «Валошкі»	чытачы ўсіх узростаў	снежань 2022 г.
Падрыхтоўка рубрыкі «Вершы Паўлюка Пранузы»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	студзень-люты 2023 г.
Буктрэйлер «Рукі салдата» па кнізе Паўлюка Пранузы	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	сакавік 2023 г.
Арганізацыя выставы жыцця і творчасці Паўлюка Пранузы	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	красавік 2023 г.
Фестываль паэзіі «Голасам свайго пакалення»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	красавік 2023 г.
Конкурс юных чытальнікаў «Чытаючы Паўлюка Пранузу»	Цэнтральная бібліятэка	вучні 4–11 класаў	красавік 2023 г.
Паэтычная хвілінка па творах Паўлюка Пранузы	Цэнтральная бібліятэка	вучні 9–11 класаў	ліпень 2023 г.

ДУК «Пухавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Віртуальная кніжная выстава «Радзіма мая дарагая», прысвечаная жыццю і творчасці пісьменніка Алеся Бачылы, на сайце бібліятэкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	лістапад 2022 г.
Выставы, прысвечаныя 105-годдзю з дня нараджэння Алеся Бачылы: «Наш славуты зямляк», «Зямля, асвечаная любовью»	Цэнтральная бібліятэка, бібліятэкі-філіялы	чытачы ўсіх узростаў	студзень 2023 г.
Старонкі пазнання,	Цэнтральная	чытачы ўсіх	студзень-

старонкі літаратурнага летапісу, замалёўкі, вечарыны-партрэты, Дні пісьменніка, кніжныя кактэйлі, літаратурна-музычныя імпрэзы, прысвечаныя творчасці Алеся Бачылы: «Спадчына Алеся Бачылы», «Песеннае сэрца паэта»	бібліятэка, бібліятэкі-філіялы	узростаў	снежань 2023 г.
Літаратурныя чытанні вершаў Алеся Бачылы «Сын зямлі Пухавіцкай»	Цэнтральная бібліятэка, бібліятэкі-філіялы	чытачы ўсіх узростаў	студзень-снежань 2023 г.
Майстар-класы ў межах літаратурнага гуртка «Нараджэнне слова» з запрашэннем членаў Саюза пісьменнікаў Беларусі, пісьменнікаў-землякоў У.Рунцэвіча, В.Савасцюк	Пухавіцкая раённая дзіцячая бібліятэка	вучні	студзень-снежань 2023 г.
Літаратурны конкурс «Шчырае слова паэта», прысвечаны творчасці Алеся Бачылы, сярод дзяцей і падлеткаў	Цэнтральная бібліятэка, раённая дзіцячая бібліятэка	вучні	студзень-люты 2023 г.
Літаратурная вечарына «Акрыленасць паэтычнага радка», прысвечаная творчасці Алеся Бачылы	Цэнтральная бібліятэка, Пухавіцкі раённы краязнаўчы музей	чытачы ўсіх узростаў	сакавік 2023 г.

ДУ «Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
2022 г.			
Папаўненне краязнаўчай БД «Пісьменнікі	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	2022 на працягу

Случчыны» сайта бібліятэкі матэрыяламі, прысвечанымі жыццю і творчасці Васіля Віткі			года
Кніжная выстава «Краіна Васіля Віткі»	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	2022 г.
Віртуальная экскурсія «Сцежкамі пісьменніка»	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	май, кастрычнік, снежань 2022 г.
Інтэрактыўная гульня-падарожжа «З вавёркай гутарыць у гаі» па творчасці В.Віткі	Цэнтральная бібліятэка	вучні 4–6 класы	май, лістапад 2022 г.
2023 г.			
Кніжная выстава «Краіна Васіля Віткі»	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	2023 г.
Віртуальны музей, прысвечаны ўшанаванню творчасці В.Віткі, на сайце бібліятэкі	Цэнтральная бібліятэка	карыстальнікі сайта, чытачы	студзень-май 2023
Папаўненне краязнаўчай БД «Пісьменнікі Случчыны» сайта бібліятэкі матэрыяламі, прысвечанымі жыццю і творчасці Васіля Віткі	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	на працягу 2023 г.
Правядзенне XVI Майскіх Віткаўскіх чытанняў «Віткава слова – слова Случчыны» (па асобнаму плану)	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	май 2023 г.
Адкрыццё сквера імя Васіля Віткі на вуліцы пісьменніка-земляка	Цэнтральная бібліятэка	усім групам	май 2023 г.
Арганізацыя квэста для чытачоў па творах Васіля Віткі	Цэнтральная бібліятэка	вучні 3–5 класы	май 2023 г.
Правядзенне гучных чытанняў па творах Васіля Віткі	Цэнтральная бібліятэка	дашкольнікі, вучні 1–4 класы	красавік-май 2023 г.
Арганізацыя літаратурных	бібліятэкі-філіялы	усім групам	май 2023 г.

мерапрыемстваў у рамках тыдня пісьменніка			

ДУК «Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Тэматычная вечарына «Мікола Нікановіч – пісьменнік з Кленніка», прысвечаная 120-годдзю з дня нараджэння пісьменніка	бібліятэкі раёна	бібліятэкары раёна, вучні	лістапад 2022 г.
«Мы з адной вёскі» – літаратурная сустрэча з мясцовай паэткай, пляменніцай пісьменніка Яўгеніяй Дзяркач	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	май 2023 г.
Віртуальны музей, прысвечаны ўшанаванню творчасці М.Нікановіча, на сайце бібліятэкі	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	2022–2023 гг.
Круглы стол «Забабоны на вёсцы – змены ў жыцці паслякастрычніцкай вёскі», прысвечаны гістарычнаму аспекту творчасці М.Нікановіча	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	лістапад 2023 г.
Правядзенне гучных чытанняў па творчасці пісьменніка	бібліятэкі раёна	вучні 9–11 класаў	на працягу 2022–2023 гг.
Гісторыка-біяграфічны агляд жыцця пісьменніка «Біяграфія без рэтушы»	бібліятэкі раёна	чытачы	красавік 2023 г.
Літаратурна-гістарычны экскурс «Мікола Нікановіч і яго літаратурнае асяроддзе»	Клянніцкая бібліятэка-клуб	вучні, студэнты	красавік 2023 г.
Экскурсіі па экспазіцыі літаратурнага музея	Клянніцкая бібліятэка-клуб	чытачы, бібліятэкары	на працягу 2022–2023 гг.

дзяржаўнай установы «Клянніцкі вучэбна-вытворчы камбінат-дзіцячы сад-базавая школа»		раёна	
Выстава адной кнігі пісьменніка М.Нікановіча «Выбранае»	бібліятэкі раёна	чытачы	на працягу 2022–2023 гг.
Публікацыі ў СМІ артыкулаў пра мерапрыемствы, прысвечаныя творчасці пісьменніка	бібліятэкі раёна	чытачы	на працягу 2022–2023 гг.

ГУК «Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка»

Назва мерапрыемства	**Адказныя**	**Катэгорыя ўдзельнікаў**	**Час правядзення**
Творчая сустрэча «Душы маёй прызванне…» з удзелам В.Шніпа і пісьменніка-земляка Ф.Гурыновіча	Цэнтральная бібліятэка	навучэнцы 9–10 класаў гімназіі №1 г.Салігорска	кастрычнік 2022 г.
Папаўненне інфармацыяй віртуальнага кабінета пісьменніка-земляка Ф.Ф.Гурыновіча на сайце бібліятэкі http://libsoligorsk.by/	Цэнтральная бібліятэка	чытачы ўсіх узростаў	на працягу 2023 г.
Вечар мужнасці «Время выбрало нас» да Дня Памяці воінаў-інтэрнацыяналістаў з удзелам пісьменніка-земляка В.Багданава	Цэнтральная бібліятэка	вучні, студэнты	люты 2023 г.
Літаратурная гадзіна «На ўзлёце славы»: да 75-годдзя з дня нараджэння пісьменніка-земляка Л.Якубовіча	кіраўнік літаратурна-краязнаўчага аб’яднання «Вытокі»	вучні, студэнты	сакавік 2023 г.
Мультымедыйная	Цэнтральная	навучэнцы	красавік

прэзентацыя «Сцежкі зведаныя і нязведаныя»: да 105-годдзя з дня нараджэння пісьменніка-земляка А.Кулакоўскага	бібліятэка	старэйшых класаў	2023 г.
Пасяджэнне літаратурнага клуба «Акцэнт» «Любимый город листает страницы…», прэзентацыя вершаў паэтаў-землякоў да 65-годдзя г.Салігорска	кіраўнік літаратурнага клуба «Акцэнт»	моладзь	жнівень 2023 г.
Творчая сустрэча «Ад сэрца да сэрца» з удзелам пісьменніка-земляка Ф.Гурыновіча да Дня бібліятэк	кіраўнік літаратурна-краязнаўчага аб’яднання «Вытокі»	вучні 5–11 класаў	верасень 2023 г.
Літаратурна-музычная гасцёўня «Поэзия – родник волшебных слов и звуков», прысвечаная творчасці паэтаў-землякоў	кіраўнік літаратурнага клуба «Акцэнт»	моладзь	снежань 2023 г.

ДУК «Стаўбцоўская цэнтральная раённая бібліятэка імя Якуба Коласа»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Літаратурнае свята «Да нас прыйшлі Каласавіны»: да 140-годдзя з дня нараджэння Якуба Коласа	Цэнтральная бібліятэка	бібліятэкары Стаўбцоўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Якуба Коласа	лістапад 2022 г.
Віртуальная старонка, прысвечаная жыццю і творчасці Я.Хвалея	Цэнтральная бібліятэка	карыстальнікі бібліятэкі	2022–2023 гг.

Літаратурнае гасцёўня з удзелам Я.Хвалея «Зямля маіх надзей»	Цэнтральная бібліятэка	старэйшыя класы школ горада	март 2023 г.
Прэзентацыя кнігі Я.Хвалея «Нож»	Цэнтральная бібліятэка	старэйшыя класы школ горада	красавік-верасень 2023 г.
Літаратурнае знаёмства «Партрэт ў кніжным інтэр'еры Яўгенія Хвалея»	Цэнтральная бібліятэка	малодшыя класы школ горада	студзень 2023 г.
Літаратурны вернісаж «Мая зямля мяне натхняе», прысвечаны творчасці А.Камароўскага і Я.Хвалея	Цэнтральная бібліятэка	карыстальнікі бібліятэкі	кастрычнік-снежань 2023 г.

ДУК «Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
«Пісьменнік з дзіцячай душой» – часовая выстава з прэзентацыяй жыцця і творчасці пісьменніцы К.Хадасевіч-Лісавой	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	лістапад 2022 –снежань 2023 гг.
Правядзенне павольных чытанняў па творах К.Хадасевіч-Лісавой «Кнігі Кацярыны Хадасевіч-Лісавой – чытаем разам»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	студзень-красавік 2023 г.
Літаратурна-музычнае свята «Краіна дзяцінства жыве ў кожным з нас»: да дня нараджэння К.Хадасевіч-Лісавой	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	красавік 2023 г.
Квэст-гульня «Ключ ад Вялікай каштоўнасці» па творчасці пісьменніцы К.Хадасевіч-Лісавой	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	май-верасень 2023 г.

Літаратурная майстэрня з удзелам пісьменніцы К.Хадасевіч-Лісавой «Я бываю рознай феяй»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	чэрвень 2023 г.
Гульня-віктарына «Знаёмцеся – Падабайка» па аднайменнай кнізе К.Хадасевіч-Лісавой	Цэнтральная бібліятэка	чытачы дзіцячага ўзросту	лістапад 2023 г.

ДУК «Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Літаратурна-мастацкая гасцёўня «У Паўлюка» (ЦРБ імя П.Труса)			
«Мы прыходзім у свет, каб уславіць яго»: часовая выстава з прэзентацыяй жыцця і творчасці паэта па матэрыялах віртуальнага музея П.Труса ў школах і ліцэі горада	Цэнтральная бібліятэка	вучні, ліцэісты	верасень-снежань 2022 г.
Паэтычны ланцужок па творах П.Труса «Ад Нёмана вытокаў...»	Цэнтральная бібліятэка	чытачы	студзень-май 2023 г.
Аудыёбатл «На сцежках светлае вясны»	Цэнтральная бібліятэка	бібліятэкары раёна	Красавік 2023 г.
Літаратурна-музычнае свята «У вянок Песняру»: да дня нараджэння П.Труса з прэзентацыяй рарытэтных кніг	Цэнтральная бібліятэка	дарослыя і дзеці	май 2023 г.
Паэтычная хвілінка па творах П.Труса «Падаюць сняжынкі...»	Цэнтральная бібліятэка	дзеці і падлеткі	студзень-люты 2023 г.
Літаратурна-краязнаўчы конкурс «Паэта светлае імя», прысвечаны творчасці П.Труса	Цэнтральная бібліятэка	5–11 класы	сакавік-май 2023 г.

Мерапрыемствы ў сельскіх бібліятэках раёна			
Гульня-квэст «Мне сняцца сны аб Беларусі» па творчасці П.Труса	Зенькавіцкая сельская бібліятэка	вучні	сакавік 2023 г.
Літаратурна-музычны серпанцін «Прымі мой зорны спеў...» па творах П.Труса	Сямёнавіцкая сельская бібліятэка	чытачы	студзень-люты 2023 г.
Літаратурная майстэрня з удзелам пісьменніцы Г.Нічыпаровіч «І я – паэт!»	Нёманская сельская бібліятэка	чытачы	лістапад 2022 г.
Літаратурны вечар «Радок паэзіі чароўны» па творчасці паэтаў-землякоў	Хатлянская сельская бібліятэка	чытачы	люты 2023 г.

ДУК «Чэрвеньская цэнтральная раённая бібліятэка»

Назва мерапрыемства	Адказныя	Катэгорыя ўдзельнікаў	Час правядзення
Прэзентацыя да 105-годдзя М.Пянкрата (28 жніўня 2023г.) «З вытокаў жыцця»	Цэнтральная бібліятэка	для бібліятэкараў раёна	красавік 2023 г.
Цыкл гучных чытанняў твораў М.Пянкрата «Вясёлыя апавяданні»	Цэнтральная бібліятэка	удзельнікі аматарскага аб'яднання «Верасок», 5 клас	лістапад 2022-май 2023 гг.
Паэтычны батл «Ведрыцкія напевы»	Цэнтральная бібліятэка	бібліятэкары раёна	красавік 2023 г.
Творчая гасцёўня «Пясняр з салаўінай вёскі»	Цэнтральная бібліятэка	удзельнікі аматарскага аб'яднання «Ветразь»	май 2023 г.
Паэтычная аўдыёхвілінка «Цеплыня незабыўных сустрэч...» па творах М.Пянкрата	Цэнтральная бібліятэка	дзеці і дарослыя	кастрычнік 2022– жнівень 2023 гг.

Паэтычная гадзіна «Аўтару ведрыцкіх напеваў: паэты пра Міхася Пянкрата»	Цэнтральная бібліятэка	бібліятэкары раёна	люты 2023 г.
Мерапрыемствы ў сельскіх бібліятэках раёна			
Прэзентацыя творчасці Міхася Пянкрата «Сцяжынкамі жыцця»	Кліноцкая сельская бібліятэка	вучні	снежань 2022 г.
Прэзентацыя верша «Алёнка» «З Карпілаўкі нашай дзяўчынка ў сэрцы маім ажыла»	Горкаўская сельская бібліятэка	чытачы	люты 2023 г.
Міхась Пянкрат пра родную старонку: «Ведрыца. Ад прадзедаў спакон вякоў…»	бібліятэка аграгарадка Любішына	чытачы	сакавік 2023 г.
Прэзентацыя творчасці М.Пянкрата «Спатканні і ростані»	бібліятэка аграгарадка Раванічы	чытачы	май 2023 г.
Літаратурная гасцёўня «І будзе слова земляка гучаць над роднаю старонкай»	Грабёнская сельская бібліятэка	дарослыя	жнівень 2023 г.
Прэзентацыя кнігі М.Пянкрата «Чэрвень»: «Мой салаўіны бераг»	Смілавіцкая гарпасялковая бібліятэка	чытачы	лістапад 2022 г.
Літаратурная імпрэза па творчасці М.Пянкрата «Смяяцца карысна!»	бібліятэка аграгарадка Валевачы	чытачы	красавік 2023 г.
Прэзентацыя кнігі М.Пянкрата «Чэрвень»: «Сцяжынкамі Чэрвеньшчыны»	бібліятэка аграгарадка Заполле	чытачы	снежань 2023 г.
Прэзентацыя кнігі «Не астудзі сваё сэрца»	Грабянецкая бібліятэка-клуб	удзельнікі аматарскага аб’яднання «Аднавяскоўцы», дарослыя	май 2023 г.

Бібліятэкі Міншчыны ў 2022 годзе: агляд дзейнасці

Складальнікі: Лаўрык Т.А.
Вярхоўская К.Д.
Гіль В.М.
Усцінаў П.А.
Ганчарова І.У.
Гарадзецкая Н.П.

Адказны за выпуск: Лаўрык Т.А.

Падпісана да друку: 27.12.2023

Тыраж 3 экз. Заказ № 6

220005 г. Мінск, вул. Гікалы, 4
ДУ «Мінская абласная бібліятэка імя А. С. Пушкіна»